

LA REPÚBLICA

Del 30 de juny al 6 de juliol del 2018 Any I — Número 06 2€

EUROPA, a examen

Les tensions migratòries, el Brexit, l'euroescepticisme i l'auge dels populismes amenacen una Unió Europea que no viu el millor moment

www.lrp.cat

Ras i curt **EDUARD VOLTAS** @eduardvoltas

Pedro Sánchez exigeix oblidar la unilateralitat per exercir l'autodeterminació, però no ofereix ni té cap intenció d'oferir camins legals i acordats per exercir-la. Per tant, no està en contra de la unilateralitat, sinó de l'autodeterminació. Seria més honest que ho expliqués així.

LA REPÚBLICA QUE BULL Europa i Catalunya

Aquesta setmana, La República posa el focus sobre la Unió Europea, un model de relació multinacional que ha aconseguit un objectiu no pas menor, posar fi al bel·licisme que havia assolat Europa fins a la Segona Guerra Mundial, i que durant algunes dècades també havia apuntalat un model de benestar i de democràcia imbatible i insuperable. Dissortadament, Europa està encara imbatuda i insuperada en qüestió de benestar i democràcia. I dic desgraciadament perquè, en uns moments de reculada evident, a la resta del món la cosa encara és pitjor.

En el dossier d'aquest número s'analitzen a fons alguns dels punts clau d'aquesta UE inestable, com el Brexit, el paper de l'euro, els conflictes relacionats amb els fluxos migratoris i l'auge del populisme. Entre els maldecaps europeus hi podríem haver inclòs el de Catalunya. És un conflicte petit, comparat amb els altres, però no pas menor, i més vist des de Catalunya.

Tanmateix, en el tractament que fa la UE del cas català convergeixen les debilitats que evidència en els altres casos analitzats. Les debilitats es podrien resumir en dues: el blindatge dels interessos dels estats per sobre de

“
En el tractament que fa la UE del cas català hi convergeixen les grans debilitats europees generals

les necessitats de la ciutadania, i la falta d'empatia per part d'una burocràcia cada cop més deshumanitzada. Tanmateix, com escriu la periodista alemanya Krystyna Schreiber en un dels articles que llegireu en aquestes pàgines, cal distingir entre ser eurocrític i ser euroescèptic. Jo hi afegiria: especialment com a catalans. Perquè encara que ens sembli que estem fent poc per nosaltres, sempre és millor que hi hagi la UE que no pas que no hi sigui.

Carles Ribera Director @carles_ribera

SUMARI

01 Portada La creativitat i el disseny de la portada d'aquest número són obra de Fanny Miret, de l'Estudi Iglésias Associats.

03 Opinió Articles de Martí Gironell, Marta Alòs, Clàudia Pujol, Gemma Calvet i Ramon Roca.

10 'Europa, a examen' La periodista Adela Genís ha capitanejat l'elaboració d'un extens dossier sobre Europa, amb contribucions de les corresponsals Natàlia Segura i Alba Sidera, la periodista i politòloga Kristina Schreiber i l'historiador Antoni Segura.

20 Entrevista La periodista barcelonina Eva Millet, que fa anys que recepta sentit comú quan es tracta de criar els fills, respon a les preguntes de Teresa Márquez.

24 'Platges a preu d'or' Col·leccionar banderes que facin visible la qualitat i el prestigi del litoral català per als milers d'usuaris que el visiten suposa una inversió milionària per als ajuntaments. Ho explica Teresa Márquez.

28 Rahola, centenari Pere Bosch fa un retrat del polític republicà Josep Rahola, que el dia 3 de juliol compleix 100 anys.

38 Entrevista Mercè Miralles entrevista Eloi Serrano, director de la Càtedra d'Economia Social del TecnoCampus Mataró-Maresme.

40 'Arxius de l'exili' Voluntaris de l'associació Arxivers sense Fronteres (AsF) han emprès des de l'any 2006 la tasca de digitalitzar i inventariar els documents dels casals catalans a l'exterior. El resultat és el testimoni de l'emigració catalana a Amèrica al llarg del segle XX.

56 'Moda en groc a la 080'

Marijo Jordan fa un repàs a fons de l'última edició del festival 080, que ha portat la reivindicació per les llibertats a les passarel·les.

60 Agenda republicana.

Xavi Oltra detalla els actes més importants de la setmana en suport als presos i exiliats i altres esdeveniments de contingut republicà.

64 Tavèrnia Els singulars personatges de Tavèrnia continuen dinamitant la correcció política de bracet de Joan Poyano i Teo Perea.

Ras i curt ELI NEBRED@elinebreda

Sembla que l'apropament dels presos és imminent, i Sánchez ho vendrà com un gran gest polític del seu govern. Doncs miri, no. Això és un dret recollit en diversos textos normatius internacionals (i fins i tot estatals). Un gest polític seria demanar a la fiscalia que retirés els càrrecs i aturar aquesta injustícia.

D'ENTRADA

De signes, senyals i símbols

El 30 de juny del 1994, la Generalitat va reconèixer oficialment la llengua de signes catalana, una efemèride que em fa pensar que, ben mirat, tots vivim en un complex sistema de signes, senyals i símbols. Ens han socialitzat com a animals capaços d'elaborar i de comunicar signes. Actuem i reaccionem en funció de com els interpretem i en generem. Qui administra els símbols, en controla també els significats. Que els ho expliquin, als polítics!

"No he dubtat mai de la veritat dels signes, Adso, són l'única cosa que l'home té per orientar-se en el món." Ho diu Guillem de Baskerville a *El nom de la rosa* d'Umberto Eco i trobo que està carregat de raó.

El signe crea quelcom a la ment de l'interpret i aquesta cosa que ha estat creada pel signe, també ha estat creada per l'objecte del signe. Allò que ha creat la ment de l'interpret no és la imatge de la cosa –la reproducció sensorial de l'objecte–, sinó que pren el lloc de la cosa, tal com l'ambaixador pren el lloc del seu país i el representa en un país estranger. Per això diem que els signes són sempre ficcions que estan en lloc de les coses. Un signe és la recreació

Ens han socialitzat com a animals capaços d'elaborar i de comunicar signes

Martí Gironell

d'alguna cosa –existent o no– que requereix una representació per ser expressada. És la instrucció per a la interpretació. Amb ideologia o sense. Es fa servir per transmetre informació, per dir quelcom, per indicar a algú alguna cosa que una altra persona coneix i que vol que la resta també conegui. I això sol tenir un significat que no és cap altre que allò que dona a conèixer, allò a què es refereix el signe. Aquest significat adquireix una dimensió superior

Periodista i escriptor @martigironell

RAMON BUCH

quan es converteix en símbol. I un símbol funciona, comunica, només perquè les persones s'han posat d'acord que representa alguna cosa. A partir de les representacions simbòliques, és possible entendre factors clau de la cultura que els va originar. Una foto és un signe, el fum és senyal que hi ha foc i una paraula, com un gest, és un símbol. No en va, el nostre imaginari popular i col·lectiu està fet a còpia de signes, senyals i símbols.

GAT I GOS

Lluís Puigbert

FIBLADES

A cadascú la seva república

Ara que el PSOE governa i que el PP té prou feina a repartir ganivetades a casa seva, sembla que, de tant sentir-nos parlar de república, s'han despertat els republicans espanyols. Diuen que comparteixen el nostre model i ens demanen que els ajudem a aconseguir una majoria per fer possible una nova Espanya tricolor. Amb nosaltres a dins, és clar. Una república espanyola és més atractiva que un regne d'Espanya, això és indubtable. Però l'experiència remota ens diu que els republicans espanyols ni tan sols no han comprès mai el federalisme català, sinó que encara menys han entès el nostre sobiranisme. Per tant, que ningú s'exciti amb els cants de sirena del progressisme sociopodemita. Que ens deixin fer la nostra república, que ja serem els primers a reconèixer la seva.

Enric Serra Periodista @serraamat

Ras i curt MIQUEL BERGA

En política, l'audàcia és un valor... quan funciona. En la història del meu país, però, massa sovint, els cops d'audàcia han acabat percebuts –amb el pas del temps– com a dissortats exercicis d'aventurisme polític.

OPINIONS

El català, la gota malaia

Fa pocs dies ens assabentàvem que en els darrers quinze anys, la llengua catalana ha perdut, com a mínim, més de 300.000 parlants habituals. No és, certament, una bona notícia, però els optimistes de mena com jo sempre tendim a destriar el gra de la palla i, en el cas del català, el gra, malgrat persecucions, prohibicions i mentides intencionades, encara és abundós. La Plataforma per la Llengua, l'ONG del català, sempre amb l'orella aixecada i el termòmetre posat sota l'aixella, va endegar ara fa deu anys, aquella exitosa campanya, *El català, llengua comuna*, que va saber aplegar gent coneguda que posava veu i cara a la defensa d'una llengua que, com a la cera tova, se li coneixen totes les ditades. Enguany, deu anys després, altres cares conegudes d'un ampli ventall d'àmbits –polític, social, cultural i artístic–, s'han ofert a fer el mateix. L'actriu Clara Segura diu que als catalanoparlants ens agrada que algú que ve de l'altra punta de món o del poble del costat faci l'esforç de parlar en català. I el motiu no és perquè sigui la nostra llengua i, per tant, l'haguem de defensar contra tots els atacs, sinó perquè, com a patrimoni

“
Em sento part de la gota malaia que ha fet que la nostra llengua perduri

Marta Alòs

LLUÍS ROMERO

comú de tota la humanitat, no podem permetre que es malmeti.

A *Les ciutats invisibles*, Italo Calvino narra com Marco Polo descriu com és un pont de pedra a Khublai Khan, el darrer emperador de l'imperi mongol. En un moment de l'ex-

plicació, l'emperador, que no havia vist mai un pont, l'interromp: “Però quina és la pedra que sosté el pont?” Marco Polo li respon: “El pont no és sostingut per aquesta o aquella pedra, sinó per la línia de l'arc que formen el conjunt de totes les pedres”, una resposta que encara provoca més dubtes a l'emperador Khan: “I aleshores, per què em parles de pedres? És només l'arc allò que importa.” “No –respon Marco Polo–, perquè sense pedres no hi arc.” D'ençà que en soc conscient, soc militant activa de la meua llengua perquè em reconec pe-

dra d'aquest arc que forma un pont. I en soc també perquè em sento part de la gota malaia que ha fet que la nostra llengua perduri en el temps. Una gota malaia que forada la pedra de l'anticatalanisme no pas per la seva força, sinó per la seva constància.

Esriptora @maloslo69

El darrer president exiliat

Dissabte passat vaig tenir l'honor de desplaçar-me a Hamburg, en representació d'Òmnium, per portar la Flama del Canigó al 130è president de la Generalitat. Ja que, per raons òbvies, ni Carles Puigdemont ni la resta d'exiliats polítics podrien assistir a la tradicional rebuda al Parlament, seríem nosaltres els qui els la portàrem simbòlicament a Alemanya, Bèlgica, Escòcia i Suïssa. Així doncs, representants d'Òmnium, amb la col·laboració entusiasta dels responsables de l'ANC d'Hamburg, ens vam congreguar el dia 23 a la tarda a la platja d'Elbstrand per preparar una revetlla molt singular al voltant d'un quinqué que, per sorpresa meua, vam aconseguir embarcar dalt de

Clàudia Pujol

l'avió sense problemes.

El president va arribar abans de l'hora prevista i vam tenir temps de divisar els ferris rellunts que, com si fos un anunci de Titanlux, transitaven per l'Elba; de parlar de com el catalanisme de principis del segle XX s'havia emmirallat en el port d'Hamburg per fer un port franc a Barcelona i, és clar, de per quan es preveia la resolució judicial sobre la seva extradició. Però la pluja ens va interrompre, i els parlaments de rigor els vam haver de traslladar a sota de la carpa. Puigdemont va començar parlant del foc que agermana i del simbolisme del Canigó i va acabar citant la segona frase més cèlebre del filòsof Francesc Pujols: “El pensament català

rebrotava sempre i sobreviu als seus il·lusos enterradors.”

Mentre escoltava com la Núria Gratacòs tocava *Muntanyes del Canigó* amb la gralla, pensava en el dia que, assolits els nostres anhels de justícia i llibertat, puguem desposseir la Flama del Canigó de qualsevol significació política. Quan puguem celebrar senzillament el solstici d'estiu escoltant *La nit de Sant Joan* del Sisa, menjant coca –si pot ser sense fruita confitada– i bevent cava –si pot ser ben fred– i recordant que un dia, per tal d'internacionalitzar la nostra causa, vam haver de portar la Flama fins a Hamburg, on s'havia hagut d'exiliar el 130è president de la Generalitat. Esperem que l'últim president català exiliat.

Directora de *Sàpiens* @pujolclaudia

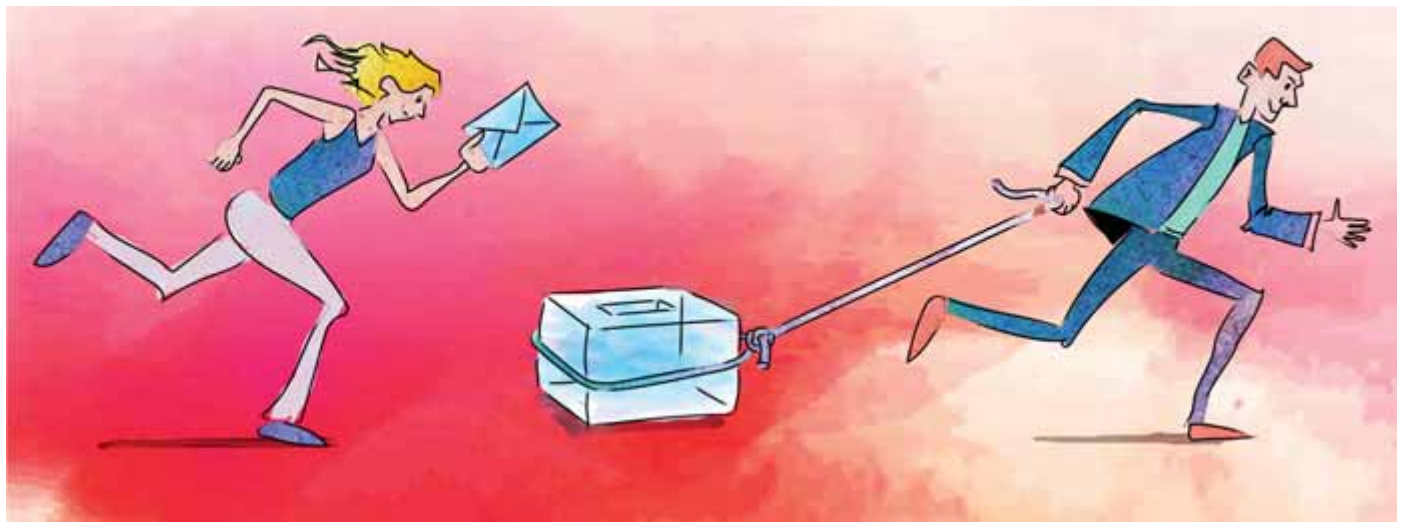
Ras i curt MAGDA GREGORI @MagdaGregori

El govern català ha de projectar força i determinació. Com? Amb propostes, fets, iniciatives, projectes. És a dir, fent obra de govern i reconstruint nous espais polítics i socials. Perquè les solucions no seran immediates, però necessitem recuperar el lideratge mentre a Espanya tot segueix igual.

TRIBUNA REPUBLICANA

La llum entre els arbres

Hi ha una paraula en japonès que és impossible de traduir als altres idiomes i que està carregada de sentit: *komorebi*. La llum del sol que es filtra a través de les fulles dels arbres i que es mou en funció del vent, del sol, del moviment, del cel, de la pluja i de la nostra posició. Aquesta capacitat de percepció del matís de la llum, expressió de la subtilitat oriental que fuig de la grandiloqüència amb què Occident s'expressa, ens porta a poder incorporar una mirada indispensable en

RAMON BUCH

aquests moments de tanta complexitat política a Catalunya. I de Catalunya, a Europa. Trobar la llum enmig d'un ecosistema espanyol hostil, en què el processament del jutge Llarena demostra desesperació a la defensiva i amb clares limitacions democràtiques. Trobar la llum enmig d'una Europa que s'allunya de la unió federal i de l'estima als drets humans com a identitat de referència. Una Europa amb temptacions de reconduir la política migratòria encara amb més duresa cap a espais d'excepcionalitat jurídica.

Què ens diu el *komorebi*? Per trobar la llum hem de mirar els arbres. Entre la situació a Europa i a Espanya tenim un denominador comú. La feblesa democràtica i la realitat d'una involució patent basada en l'excepcionalitat legal. Ja no parlem de riscos, parlem de realitats. I la possibilitat d'enllaçar una proposta catalana per també millorar Europa ens aporta una llum indispensable per superar presons en què alguns, tant d'aquí com d'allà, creuen. La mirada petita i el rebuig a l'altre. Dit d'una altra manera, el dogmatisme i el sectarisme. Repassar Ferrater Mora, Maragall, Almirall, Gaziell, Rodoreda, Bertrana, Pla i la subtil Marçal ens porta a la consciència dels nostres riscos. I aquests els vivim cada dia, de fet són, en part, la raó d'alguns dels nostres bucles catalans.

Afirmar que a Espanya hi ha limitacions democràtiques és objectiu. En primer lloc, l'ONU, en els informes del 2013 i el 2014 del relator Pablo de Greiff, va establir greus de-

ficits en el model de superació del franquisme i va recomanar immediatament la supressió de la llei d'amnistia, l'anul·lació de sentències, la identificació de les persones desaparegudes i reforçar les deficitàries polítiques d'asil als refugiats polítics, a la cua d'Europa.

Si el PSOE vol ser un govern d'estat, faria bé de mirar cap a l'ONU i no mantenir-se a la defensiva de les pors electorals que el fan presoner d'un PP desesperat i d'uns Ciutadans que ho arriben tot a només rearmar el nacionalisme espanyol, que no és el mateix que rearmar la democràcia. Com abans engegui reformes de regeneració democràtica dràstiques, abans guanyarà una credibilitat europea i una utilitat col·lectiva indispensables per exercir el govern basat en el consens pel qual la moció col·lectiva va portar al poder el president Pedro Sánchez. Determinació i coratge són dues llums que també al Japó conformen els *otoko-daté*, els líders naturals de la democràcia, líders enèrgics d'una peça, que defensen els drets populars. El calendari electoral del 2019 fa indispensable avançar ràpidament i evitar que les mesures més dràstiques puguin ser eines de contraatac electoral, que encara que sigui de baix nivell, pot tenir els seus efectes populistes.

En segon lloc, el dèficit democràtic espanyol es percep i s'evidencia en la ruptura de l'algorisme democràtic a Catalunya. Quan l'independentisme ha crescut i el dret a decidir ha esdevingut majori-

tari, els vots de la gent han estat castrats permanentment fins a un 1 d'octubre dramàtic, el discurs monàrquic que va vetar la pluralitat política i l'escandalosa resposta judicial. Els empresonaments i els exilis han reactivat una lluita jurídica que a poc a poc, com deia Proudhon en reclamar la fertilitat dels esdeveniments per als bons polítics, està posant de relleu que el dret a decidir s'ha d'afrontar sense fer de l'independentisme una ideologia prohibida. Si es vota, s'ha de canalitzar. La supervivència d'una cultura depassa de molt la custòdia d'una llengua o d'una història. La democràcia permet crear col·lectivitat sense que els nacionalismes etnocèntrics o dominants la matin. Ara mateix, la lluita jurídica, especialment la internacional, està esdevenint el camp de batalla de la causa dels drets civils. I el diàleg lleial haurà de ser l'eix de la política. Llums i ombres.

La complexitat del dilema català per a l'Estat espanyol és clara. O repressió judicial o resposta política. Una estratègia de litigi internacional, liderada amb la gran professionalitat creativa del jurista Gonzalo Boye i amb la capacitat de mobilització de la gent, està posant la raó d'estat espanyola en un creuament de camins. Un altre mot japonès, que no té traducció literal encabeix el moment republicà d'exigència de referèndum en què ens trobem: *gaman*. Resistència, capacitat de seguir intentant alguna cosa, de mantenir-se en el propòsit, malgrat l'adversitat.

“
Si el PSOE vol ser un govern d'estat, faria bé de mirar cap a l'ONU i no mantenir-se a la defensiva

Gemma Calvet

Advocada @gcalvetbarot

Ras i curt ORIOL PONSATÍ-MURLÀ @OPonsatiMurla

Cap govern espanyol negociarà mai res amb Catalunya perquè no ha negociat mai res amb ningú. Si ens creiem que volem ser república, el primer que hem de fer és deixar de demanar permís per existir. L'única prioritat és fer tornar els presos i el govern legítim a casa i defensar la República.

A FONTS

Dèficit crònic d'inversió pública

El president de Foment del Treball, Joaquim Gay de Montellà, deia fa uns dies que Catalunya havia de tornar a liderar i a ser el motor econòmic d'Espanya. És una frase eloqüent, però plena de cinisme pels pals a les rodes crònics imposats pels governs de torn de Madrid. Podem fer una mica de memòria, tot i que algunes mesures adoptades pel Consell de Ministres del govern de Rajoy encara estan calentes.

Fa uns mesos es va aprovar un decret exprés que facilitava el trasllat de les seues socials d'empreses ubicades a Catalunya cap a altres comunitats autònomes sense passar pels accionistes. Un decret curiós si pensem en la transcendència que suposa per a una empresa aquesta decisió. Ara, n'hi ha que demanen incentius fiscals perquè tornin les companyies, algunes molt grans i pertanyents a l'Ibex 35. Aquesta decisió reforça Catalunya com a motor econòmic de l'Estat?

La inversió pública és clau per accelerar l'activitat econòmica. Si analitzem la inversió de l'Estat a Catalunya, veiem que de manera permanent decep, i molt. La inversió de l'Estat a Catalunya per al 2018 se situa en el 13,3% del total estatal, quan el PIB català supera el 19,5%. Cal recordar, però, que el 2015 Catalunya només va rebre el 9,9% de la injecció pública estatal, segons dades de la Cambra de Comerç de Barcelona. A més, la inversió de l'Estat per habitant a casa nostra és gairebé un 18% inferior a la mitjana que destina al conjunt de l'Estat, segons es desprèn d'una anàlisi sobre les inversions de l'administració central a Catalunya que ha elaborat la Cambra de Comerç de Barcelona.

Així, malgrat el millor tracte que Catalunya rep de l'Estat en els pressupostos de l'any 2018, impulsats per Mariano Rajoy i que Pedro Sánchez va dir que assumiria en el debat de la moció de censura, la inversió *per capita* a Catalunya és inferior a la mitjana. En concret, segons la Cambra, la inversió per habitant a Catalunya se situa en 178,6 euros, i la mitjana espanyola és de 217,5 euros. Aquesta decisió reforça Catalunya com a motor econòmic de l'Estat?

Hisenda va admetre, quan encara manava Cristóbal Montoro, que el dèficit fiscal català havia crescut fins als 10.000 milions d'euros el 2014. El diner que Catalunya aporta a l'Estat i no torna va augmentar un 18% entre els exercicis 2013 i 2014. En una

La inversió per habitant a Catalunya és de 178,6 euros i a l'Estat, de 217,5

Ramon Roca

línia similar, la Generalitat xifra el dèficit fiscal català en 16.570 milions d'euros aquell mateix any, que suposa el 8,4% del PIB, segons càlculs del govern català a partir del mètode del flux monetari. Si es pren com a referència l'altre mètode de càlcul, el de càrrega-benefici, el dèficit fiscal seria d'11.590 milions, equivalent al 5,9% del PIB català. Quants projectes i infraestructures s'haurien pogut dur a terme durant tots aquests anys i quanta ocupació s'hauria pogut crear? El creixement de l'economia també hauria estat millor. Per tant, reitero, aquestes decisions reforcen Catalunya com a motor econòmic de l'Estat?

I parlant d'infraestructures, podem fer una mica més de memòria, tanta que molts ja ni recorden que el desdoblament de la línia 3 de Rodalies Barcelona-Vic s'arrossega des dels anys vuitanta. O que el desdoblament de l'N-II de Tordera a França clama al cel. I si anem a l'altra banda del territori, quants anys més caldrà esperar per posar en marxa

Les obres d'ampliació de la N-II, a l'alçada de Vilademuls (Pla de l'Estany)

➔ QUIM PUIG

l'N-230 entre Lleida i Vielha? El dèficit d'inversió pública estatal a Catalunya és crònic, no importa que hi hagi lleis que obliguin a millorar els recursos en aquests capítols. Fa la sensació que les lleis i la legalitat només existeixen per a alguns territoris.

Una altra dada nefasta en parlar de l'obra pública és el percentatge d'execució a què ens tenen acostumats. L'Estat només va executar un 35,6% de l'obra pressupostada a Catalunya durant el 2016. Així, dels 992,7 milions previstos, només se'n van formalitzar 353,2. Unes xifres molt per sota de la mitjana espanyola. Amb aquestes decisions, Catalunya podrà ser motor econòmic de l'Estat?

Més. FERRMED va dur a terme, amb l'ajuda econòmica de la Comissió Europea i d'altres governs implicats, un gran estudi que demostrava la viabilitat d'un gran eix ferroviari Escandinàvia-Rin-Roine-Mediterrani Occidental com a espina dorsal de les grans regions socioeconòmiques de la UE. El Corredor del Mediterrani és una peça clau d'aquest gran eix, però segueix totalment encallat. Així no es fa Catalunya motor de l'Estat o és que potser a l'Estat ja li va bé que Catalunya tingui el fre posat?

Director de L'Econòmic @ramonrocaribo

Ras i curt ADA CASTELLS @AdaCastells

La mandra és el gran pecat del capitalisme, perquè no només t'impedeix produir, sinó que ni tan sols et permet consumir. Escarxofats al sofà, amb el llum apagat, sentint la remor del món, les hores que passen sense ni mirar el rellotge... Quina gran resistència passiva!

LA MONARQUIA

Lluís Simon Isimon@lrp.cat

Felip VI i Pedro Sánchez, a la inauguració dels Jocs Mediterranis AFP

El vestit nou de l'emperador

Salvant els dos mil·lennis de diferència i la rellevància històrica de Juli Cèsar i Felip VI, certament el Borbó espanyol es va presentar a la cerimònia dels Jocs Mediterranis com si vingués de Roma per concedir oficiosament i graciosament l'estatus de colònia a Tarragona, l'antiga Tàrraco, la ciutat on la primavera és eterna, en paraules d'Adrià. Tàrraco encara va ser sotmesa al poder central romà un pas més gràcies o per culpa de Cèsar August, que va crear allò de la província Tarraconense, a la qual va considerar capital d'Hispania.

Ara bé, els gestos presumptament magnànims i d'aparença poderosa de Felip VI a l'estil dels antics emperadors per inaugurar els Jocs Mediterranis no donen a

Felip VI es va presentar a Tarragona com si vingués de Roma a concedir l'estatus de colònia a una nova província

la ciutat cap poder afegit al que ja té, que és més aviat escàs, com s'ha vist per l'impacte nul a tot el món d'un esdeveniment buit de contingut i que respon a la vanitat dels seus promotors.

De fet, perquè el Borbó tingués una rebuda a l'estil d'un governant estimat en aquestes terres catalanes, l'organització va haver de regalar milers d'entrenades a entitats espanyolistes i altres perquè cridessin totes a l'una "visca el rei, visca el rei!". Fins i tot en aquest ambient d'èxtasi monàrquic, una de les cares visibles de l'unionisme a Catalunya, Jordi Cañas, va piular: "Soc republicà. Visca Espanya! Visca el rei!"

Però l'estadi, mig buit durant tota la cerimònia, ens deia clarament que l'emperador anava nu.

Els 'legionaris', retratats

Felip VI no s'ha disculpat per la visita que van fer els seus legionaris als col·legis electorals l'1 d'octubre per colpejar els votants catalans. Ara bé, en el segle XXI, no ha calgut buscar tapissos perquè en tingui coneixement. El president Quim Torra li va lliurar a Tarragona un llibre amb imatges per a la seva memòria històrica.

iADIÓS!

Un armari que no dona l'abast per les muntanyes de roba que hi arriben

L'última polèmica o la penúltima relacionada amb la reina, que de ben segur que a aquestes hores ja ha passat de moda, és l'allau de regals que rep de les marques de roba i de complements espanyoles i de tot el món perquè es posi les seves peces en un moment o altre i faci d'aquesta manera publicitat no encoberta. Ja han sorgit les comparacions amb Rània de Jordània i fins i tot amb Imelda Marcos, perquè les col·leccions de sabates acumulades comencen a ser inabastables.

Brieva, la presó del màrtir de la corona

Segons molts erudits de l'islam de la vella escola, hi ha 72 verges esperant al cel els gihadistes que s'immolen per la causa en qualsevol indret del planeta. Ur-dangarin, que s'ha sacrificat per la corona evitant que la germana del rei vagi a la presó, també té el seu propi paradís, una presó només de dones on el cunyat de Felip VI és l'únic home, material de primera per a una nova sèrie de Netflix.

Hi ha confusió aquests dies sobre les visites íntimes o més obertes de la infanta al seu marit, que ben aviat sortirà amb un tercer greu i podrà tornar a fer la vida a la qual es va acostumar des que va conèixer Cristina de Borbó.

Ras i curt **BIEL FIGUERAS** @rincewindcat

L'independentisme està perdent una gran oportunitat amb els Jocs Mediterranis. Les forces del 155 estan fracassant en la gestió dels Jocs, mentre que els independentistes no es dediquen a ensenyar als tarragonins i a les tarragonines com podrien ser les coses amb un altre tipus de cultura política republicana.

L'HEMEROTECA

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lpr.cat

EL QUIOSC

Pedro Sánchez comença a “desmuntar Espanya”

“Espanya es desmunta.” Això és el que es dedueix després de llegir la portada del diari *ABC* del dimarts 26 de juny. A la doble imatge que l'il·lustra, s'hi veuen dues encaixades de mans que no haurien de representar, en teoria, cap perill per a la integritat de la *pàtria*: la de Pedro Sánchez amb Íñigo Urkullu i la de Quim Torra amb Pablo Iglesias. En el primer cas, el diari titula que el president del govern espanyol “promet estudiar 37 concessions per al País Basc”. No es tracta, doncs, de donar, sinó d'estudiar; i no són concessions, sinó transferències previstes en l'estatut basc des de fa més quaranta anys. Però això deuen ser matisos sense importància.

En el cas del president de la Generalitat i el líder del Podem, la imaginació del rotatiu supera qualsevol límit. D'una banda, perquè l'interlocutor de Quim Torra no és el seu homòleg espanyol, sinó el representant d'una força política amb un pes limitat (la meitat dels escons que té el PP); i, de l'altra, perquè ni tan sols

La perillosa encaixada de mans entre Pablo Iglesias i Quim Torra que va neguitejar l'ABC EFE / ANDREU DALMAU

governa. Però vaja, es tracta de dos matisos sense importància.

A l'interior, el diari dedica sis pàgines a aquest perill, incloent l'article d'Álvaro Martínez, l'editorial i

quatre pàgines. En l'editorial s'explica que “Sánchez assumeix l'agenda nacionalista”. L'ABC vaticina un govern “com en els temps de José Luis Rodríguez Zapatero” i afirma

que la clau de tot plegat serà “el preu que [Pedro Sánchez] estigui disposat a pagar”. I, tot seguit, sentència: “Les decisions que premien els nacionalistes ataquen d'arrel el pacte constitucional del 1987 i l'experiència demostra que són i seran irreversibles, excepció feta que l'Estat apliqui mesures excepcionals com ara l'article 155.” A banda de l'ABC, també *La Razón* comença la caça i captura de Sánchez, tot i que en aquest cas centra el perill (de moment) en la trobada amb Urkullu, amb el traspàs de la Seguretat Social i l'acostament dels presos damunt de la taula de negociació. En aquest cas, l'editorial és ben contundent: “Els presos no són moneda de canvi.”

L'HAN DITA GROSSA

Un altre 18 de juliol

El diari *La Razón* està consternat amb la possibilitat que el cos de Franco sigui exhumat al Valle de los Caídos. El dijous 28 de juny, el diari dedicava una pàgina sencera a aquesta qüestió. La periodista es dedicava a recordar les declaracions que s'han fet fins ara sobre aquest tema, començant per les del secretari de Justícia del PSOE, Andrés Perelló. Però allò més sorprenent de la notícia era el titular, que deia textualment: “Un altre 18 de juliol: Franco serà exhumat en menys d'un mes.” A banda del títol, en la pàgina només trobem una referència al 18 de juliol, en un petit apunt que recordava que “al juliol es compliran 82

anys de l'aixecament”. O sigui que hem de deduir que estan equiparant la iniciativa d'exhumar el cos a través d'un reial decret amb el cop d'estat del 1936.

Odi a Alemanya

La premsa espanyola està dolguda amb Alemanya. I han canalitzat tot el seu odi amb l'eliminació de la selecció d'aquell país al mundial de Rússia. Només cal resseguir alguns acudits o titulars per comprovar-ho. Tant l'esportiu *Marca* com el generalista *La Razón* coincidien a titular “L'enfonsament”, una referència directa a la pel·lícula d'Oliver Hirschbiegel dedicada als darrers dies d'Adolf Hitler. El despropòsit més gran el trobem a *La Nueva España*, una publicació asturiana que

va titular la seva crònica d'aquesta manera: “La pitjor Alemanya des de Hitler.” I en el text, afegeix: “L'actual campiona va tornar a ensopegar amb la història del seu país. Alemanya torna humiliada de Rússia.” En aquest cas, la referència correspon al fracàs de l'operació Barba-roja.

Ras i curt MERCÈ RIBÉ mribe@lrp.cat

Un error no es converteix en veritat pel simple fet que tothom se'l cregui. Nosaltres ja sabíem que avalar l'empresonament dels Jordis a partir dels fets del 20 de setembre a Barcelona era un gran error, i ara tenim d'aliat un documental que estem obligats a difondre perquè ningú faci passar per veritat tanta calúmia.

L'HEMEROTECA

L'ARTICLE HISTÒRIC

Joan Maragall i 'La ciutat del perdó'

L'article que recordem no es va arribar a publicar, però val la pena incloure'l en una secció d'articles històrics. En primer lloc, perquè, de fet, el seu autor, l'escriptor Joan Maragall, el va enviar a *La Veu de Catalunya*; però el director del diari, Enric Prat de la Riba, no el va acceptar. El segon motiu, per recordar-lo per la seva transcendència històrica i, sobretot, per la capacitat que mostrava d'aïllar-se del desig de venjança que va inundar la burgesia catalana després dels fets de la Setmana Tràgica (1909) i per expressar la necessitat de girar full. La capacitat per conformar i expressar una opinió pròpia és el que converteix els personatges en autèntics referents de la seva societat. I amb el seu article *La ciutat del perdó*, Joan Maragall va ser capaç d'anar a contracorrent i fixar un criteri generós i avançat.

En l'escrit, el poeta denunciava la inacció de la societat catalana, que no havia fet res per evitar el pòsit de malestar que havia generat aquella

revolta i es preguntava: "El cor no vos diu res, ara, mentre estan afusellant gent a Montjuïc solament perquè en ella es manifestà amb més claredat aquest mal que és el de tots

nosaltres? El cor no vos diu anar a demanar perdó, a genollons si convé, i els més ofesos els primers, per aquests germans nostres en desamor que volien aterrar per odi

Les marqueses de Castellflorite i Comillas obsequien les tropes que embarquen cap al Marroc

FREDERIC BALLELL / ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA

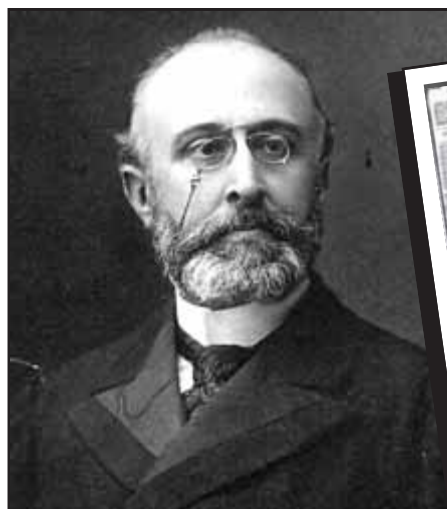
aquesta mateixa ciutat que nosaltres els deixarem abandonada per egoisme?" El poeta finalitzava amb una petició que, malgrat el pas dels anys, hauria de constituir la marca de qualsevol ciutat: "Barcelona ja no podrà ésser dita la *ciutat de les bombes*; sinó que l'anomenada us vindrà d'una altra cosa que és més forta que totes les bombes plegades i que tots els odis i que tota la malícia humana: l'anomenada us vindrà de l'amor, i Barcelona serà dita: *la ciutat del perdó*, i des d'aquell punt i hora començarà a ésser una ciutat." Una proclama preciosa que hauria de ser el lema de qualsevol ciutat.

NEBRE SOBRE BLANC

Un viatge reial polèmic

Els viatges reials a Catalunya han anat acompanyats de polèmica des de temps immemorials. A principis del 1900, en temps de la reina Maria Cristina, el diari *La Veu de Catalunya* es va atrevir a desaconsellar una visita de la reina consort amb l'argument que "els aires de Barcelona no eren saludables". El problema, com ens podem imaginar, no eren els nivells de CO₂, sinó "les falses promeses no complertes i els greuges no satisfets" per part del govern espanyol envers Catalunya.

La referència no va agradar gens a la premsa de la capital. Alguns

dies després, el diari *El Imparcial*, va recollir les declaracions del president del Consell de Ministres, el conservador Francisco Silvela, en què qualificava el nacionalisme

com "una malaltia nerviosa". El "diari liberal" recordava les suposades ofenses del catalanisme, com ara que podien cridar impunement "Catalunya lliure, imitant el crit

FRANCISCO SILVELA

President Consell de Ministres

"No dono al nacionalisme més abast, ni més caràcter que el d'una veritable malaltia nerviosa"

que a Cuba va precedir el moviment de Baire" o que podien "escrivir des dels seus diaris les majors insolències contra el govern central i contra Espanya." I finalment, etzibava: "Respondre l'anunci d'un viatge de S.M. la Reina amb frases en què es perd del tot la cortesia, revela més que una neurosi, més que una malaltia nerviosa i literària; acredita de manera molt clara que els separatistes han aconseguit els seus objectius, que ja no són espanyols".

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA

EUROPA,
A EXAMEN

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

Cap a on va Europa? La Unió Europea viu moments complicats i s'enfronta a hores d'ara a diversos obstacles que posen en joc la seva estabilitat. El Brexit –la sortida del Regne Unit, la crisi més simbòlica de totes perquè representa la marxa per primera vegada d'un dels estats membres–, el drama dels refugiats que volen arribar al continent, el populisme en forma d'augment del suport a partits xenòfobs i d'extrema dreta i el terrorisme d'arrel gihadista conformen una fotografia del moment que a Brussel·les preocupa. La desafecció dels ciutadans envers les institucions europees també és un maldecap per als mandatariis de la UE. Tot i aquest escenari, Europa continua sent un gegant econòmic, i alguns dels països on es podria haver escampat l'efecte Brexit han preferit quedar-se, de moment, al club europeu. I és que la sortida del Regne Unit –prevista per al març del 2019– es preveu complicada. “El que ha generat el Brexit és un efecte vacuna en molts altres països, que veuen que tot el que s'havia promès que passaria fora de la Unió (pagar menys diners a la UE, controlar fronteres) és molt més complicat”, assegura l'investiga-

La Unió Europea viu un moment delicat: el Brexit, el drama dels refugiats, l'augment del populisme i la xenofòbia i el terrorisme gihadista són alguns dels reptes que ha d'afrontar

dor del CIDOB, politòleg i expert en afers europeus Pol Morillas. “Desfer quaranta anys de pertinença no és tan fàcil. No és una qüestió de sí o no. Voldràs continuar en el mercat únic? Voldràs continuar exportant els teus serveis a la resta d'Europa? Tot això no es va preguntar, com tampoc es va parlar del futur d'Irlanda del Nord”, afegeix. Morillas assegura que en molts països no estan contents de com funciona la UE i voldrien ser consultats sobre si quedar-s'hi. “Hi ha moltes dades que demostren que si es preguntés si voldrien marxar de la UE la resposta seria no”, afirma. Per Morillas el Brexit ha tingut aquest

Turquia se n'allunya i els Balcans s'hi acosten

Les relacions entre Turquia i la Unió Europea mai han estat fàcils. Les negociacions perquè el país entrés a formar part del club d'estats europeus ja queden lluny. Ara per ara, sembla que cap dels protagonistes ho vol. El viratge cap a polítiques més repressives del president turc, Recep Tayyip Erdogan, l'allunya d'Europa (tot i que rep grans quantitats de diners de Brussel·les per retenir milions de refugiats). A més, Erdogan ha iniciat noves relacions geopolítiques que l'acosten a altres potències, com ara Rússia. D'altra banda, els països balcànics podrien ser els següents “per un deute històric en la gestió de la guerra dels Balcans”, opina Pol Morillas, doctor en ciència política. Tot i això, aquestes incorporacions encara poden trigar anys, perquè aquests països no compleixen, de moment, totes les condicions per entrar a formar part de la UE.

efecte disuassiu en alguns països, on el discurs antieuropeista no s'ha acabat imposant. “A França va acabar guanyant un president europeista [al davant de Le Pen, que havia dit fins i tot que sortiria de l'euro]; a Alemanya, Merkel va tornar a guanyar, tot i que l'extrema dreta ha augmentat molt i s'ha situat com a tercera força. A Holanda hi havia la por que guanyés Wilders i es va acabar imposant Rutte. En tots aquests països semblava que el Brexit era un primer pas cap a la desintegració europea. “Ara, la majoria d'opinions públiques aposten per quedar-s'hi, que no vol dir que estiguin contents al cent per cent amb la Unió Europea ni que el suport estigui a nivells similars als d'abans de la crisi”, diu Morillas. “S'ha creat una unió respecte al Brexit dels 27 que ha delimitat les negociacions.” La complicació del Brexit serà l'endemà. “I és aquí on molta gent ha vist que no és la panacea”, diu el politòleg. L'efecte Brexit ha suposat que molts països que fins ara es podien considerar més euroescèptics, com Hongría i Polònia, no es plantegin seguir els passos del Regne Unit. A l'altre extrem, Itàlia. El país on la UE rep menys suport.

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA **EUROPA, A EXAMEN**

Populisme: el mal lleig que recorre Europa

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

El populisme es descriuria com una expressió de descontentament que s'expressa a Europa de maneres i ideologies diferents en funció de cada realitat nacional. "És populista Syriza tractant-se d'un partit antiausteritat, crític amb Europa?" es pregunta l'investigador del CIDOB Pol Morillas, expert en afers europeus. "Alguns el catalogaran de populista..., però per què va sortir escollit per al govern grec? Perquè es van imposar unes receptes d'austeritat que van afectar el benestar social de la població. Això dona ales a aquest partit", assegura. I no és el mateix que el populisme d'Alternativa per Alemanya (AfD), que primer va sortir com a partit antieuro i després va liderar la lluita contra els refugiats. Morillas considera que el populisme és "una etiqueta" i que el que hi ha al darrere és la lluita contra el sistema i les dinàmiques establertes. Els partits anomenats antieuropeistes utilitzen Europa com a "boc expiatori". El seu discurs és que les elits de Brussel·les decideixen per nosaltres quan el cert és hi ha altres factors de fons", assenyala Morillas.

UN CLUB FRANCOALEMANY?

En aquest discurs contra la Unió Europea sorgeixen sempre les crítiques contra Alemanya i França. Se'ls acusa de portar el timó. "Hi ha grans decisions, per exemple la reforma dels tractats, que qualsevol país pot vetar." Tot i això, el lideratge europeu l'han conduït França, Alemanya i, fins ara, el Regne Unit, que han estat els grans estats membres amb què els altres països s'han alineat en moltes decisions. "No és només un club francoalemany, a Europa hi ha dinàmiques de poder i interessos molt més complexos. Amb la crisi dels refugiats vam veure com Alemanya posava damunt la taula un repartiment de refugiats entre els diversos estats que no es va acabar implementant", diu Morillas. "En certes polítiques no mana la UE sinó els estats membres. Com en la política d'asil. Europa encara és un club d'estats", conclou.

Uns joves celebren l'arribada a València del vaixell 'Aquarius', que va rescatar aquestes persones del mar Mediterrani. Itàlia i Malta es van negar a acceptar que entrés als seus ports EFE

Refugiats encallats

Els acords que la Unió Europea ha segellat amb Turquia i Líbia han provocat que la demanda d'asil hagi experimentat un descens important. Ankara ha tancat gairebé les fronteres i a Grècia hi arriben pocs refugiats, tot i que encara hi ha un degoteig diari, sobretot a les illes. "No s'ha complert amb les reubicacions que s'havien pactat. És cert que la part burocràtica és complicada, però també hi ha hagut un desig clar de frenar l'entrada", assegura Elena Sánchez-Montijano, investigadora del CIDOB i experta en migracions. "La lògica que té Espanya és que ja és una porta d'entrada d'immigració irregular", indica. També assenyala l'augment del nombre de peticions de veneçolans —empesos per la crisi que es viu al seu país— que han demanat asil en els darrers mesos, molt per sobre del d'altres nacionalitats.

Deures pendents

"Regular l'entrada de les persones estrangeres, una regulació adequada del mercat laboral i un canvi del model productiu per tal d'atreure un nou perfil d'immigrant." Aquestes són algunes de les mesures que reclamen un grup d'experts a la Unió Europea en uns seminaris de l'Obra Social La Caixa celebrats al Palau Macaya i que es presentaran a les màximes autoritats europees. Una de les participants, Gemma Pinyol, assegura que la immigració "és una realitat" i que "s'ha de sortir de la mirada nacional": "No és un problema d'un sol país." Pinyol afirma que s'haurien d'abordar normes comunes d'entrada. "El fet que no hi hagi una resposta unívoca és el que provoca que es donin casos com el de l'*Aquarius*", afegeix. L'estudi conclou que l'arribada de migrants produeix un creixement econòmic, però que també pot significar que els salaris s'abareixin precisament "perquè hi ha poc rigor per part de l'administració per fer complir la normativa".

DES DE BRUSSEL-LES

L'Eurocambra, davant un panorama desconegut

El centre neuràlgic de la democràcia europea, l'Eurocambra, s'apropa a un futur incert. Quan falta menys d'un any per a les eleccions europees del 2019, el Parlament Europeu cada cop està més a prop d'enfrontar-se a l'escrutini de les urnes. Uns comicis que si bé els ciutadans molts cops entomen en clau nacional, dibuixarà el nou equilibri de poders a la Unió Europea. És la recta final de la legislatura europea, i Brussel·les s'ha deixat les assignatures més complicades per al final. El Brexit, la gestió de la migració, la reforma de l'eurozona i els pressupostos plurianuals per al 2021-2027 són les carpetes més complexes que, tant l'Eurocambra com les capitals europees, intenten tancar a corre-cuita abans que els resultats electorals del maig del 2019 suposin un gir polític. Brussel·les vol lligar el seu futur.

CAMBRA REDUÏDA

Per a l'única institució democràtica de la UE, l'Eurocambra, el Brexit suposarà perdre companys d'escons i ampliar els eurodiputats d'alguns estats. Per exemple, el 2019, l'Estat espanyol enviarà a Brussel·les cinc polítics més. Però la sortida del Regne Unit pot afectar les majories parlamentàries, ja que Londres era un feu de vots socialistes i conservadors. També l'Aliança Lliure Europea, que aglutina ERC, perdrà els eurodiputats del Partit Nacionalista Escocès.

Enmig de la creixent tensió per la política migratòria de la UE i l'auge de l'euroescepticisme, les formacions ja engeguen la maquinària per a la dura batalla del maig vinent. En joc, el control de l'executiu comunitari i el futur del projecte europeu. Si bé les cancelleries europees tenen el timó del club europeu, una Eurocambra fragmentada i amb una minoria euroescèptica reforçada no només constataria el canvi de l'opinió pública europea, sinó que amenaçaria de bloquejar els avenços legislatius. Entre la vella guàrdia que controla l'aparell burocràtic de la UE, socialistes i populars, hi ha nervis per la por de perdre la seva sòlida coalició a la cambra europea, tant pels anomenats partits antiestablishment i/o euroescèptics com per l'efecte Macron.

Pel que fa al fenomen dels nous partits, Itàlia i Polònia generen més inquietuds. Mentre que els polonesos ja fa temps que

L'Eurocambra de Brussel·les, en una imatge d'arxiu © ACN

van fer un gir cap a l'extrema dreta que afectarà els resultats del Partit Popular Europeu, els últims comicis italians han capgirat el panorama polític de la tercera economia de l'euro i feu més preuat del socialisme europeu en les últimes eleccions europees.

L'eix francoalemany també va pel camí de perdre el color de l'aliança entre populars i socialistes. Després d'Alemanya i Polònia, a França és on els populars europeus van treure els millors resultats en les últimes eleccions. El Rei Sol francès en versió *hipster* no ha desvelat la seva estratègia de cara als comicis europeus, però manté converses amb el grup dels liberals, en què de moment hi ha partits com Ciutadans. En qualsevol cas, vendrà la seva figura com a líder amb aires frescos i renovadors en una línia europeista per arrossegar vots.

ESTRATÈGIA COMUNICATIVA

A les mans dels electors hi ha el futur d'Europa, però com convèncer-los és l'eterna pregunta que es fan a Brussel·les. Malgrat tots els recursos que inverteix l'Eurocambra per donar a conèixer la feina que fan els seus membres i la seva influència en el

“
El relat de
Brussel·les
ni arriba
ni convenç,
sobretot entre
els més joves

dia a dia dels ciutadans, el relat ni arriba ni convenç, sobretot entre els més joves. I és que la papereta dels mil·lennistes és molt preuada per als europeistes. La tasca no serà fàcil. Si bé un 70% dels menors de 25 anys veuen positiva la UE i són partidaris de prendre més decisions en l'àmbit europeu segons l'últim eurobaròmetre, de moment tenen poca intenció de votar en els propers comicis –un 42% ho veu poc probable–. A l'altre bàndol, la generació del *baby boom* vota més, però és més crítica amb les institucions europees. Conscients de l'addició dels joves a les xarxes socials i preocupats pel que anomenen “el fenomen de les *fake news*”, segons un document estratègic filtrat als mitjans, l'Eurocambra es planteja “analitzar i possiblement comprar” eines específiques digitals per tal d’“animar i alimentar” multiplicadors i suports amb missatges, crides a l'acció i productes editorials. La guerra electoral es desplaça a les xarxes, però aquest intermediari no necessàriament ha de ser suficient per atraure electors, i els partits tradicionals hauran de posar carn fresca a la graella si volen ser competitius.

Natàlia Segura Corresponsal d'El Punt Avui a Brussel·les

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA EUROPA, A EXAMEN

El retorn a casa dels 'llops solitaris'

✍ ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

Un dels aspectes que més preocupa les autoritats europees és el retorn dels anomenats retornats als seus països d'origen i que puguin cometre atemptats. Els perfils de les persones que tornen de Síria i de l'Iraq són molt diferents i no tots demostren el desig de cometre atacs. Ho explica Moussa Bourekba, especialista en el Pròxim Orient i el Mediterrani i investigador del CIDOB. França, Bèlgica, Alemanya i el Regne Unit han estat alguns dels països europeus que tenien més conciutadans lluitant a la guerra de Síria. "En els darrers dos anys s'ha estat molt alarmista, perquè no ha suposat el problema massiu que es temia en un primer moment", assegura Bourekba. "Hi ha gent que se'n van anar amb una altra intenció que la de matar o decapitar. Hi ha dones, hi ha nens. Veiem que hi ha diferents tipus de retornats. Hi ha els que estan traumatitzats, els penedits (els que realment hi van anar per lluitar contra Al-Assad i es van trobar una organització tremenda). També hi ha els indecisos, que hi van anar per un amic. I els que realment preocupen, que són els convençuts i que tenen al cap continuar la lluita aquí. Aquells a qui Estat Islàmic els ha dit que continuïn la lluita, que cometin atemptats. És un escenari molt complex", reflexiona l'expert. "S'han de prendre mesures d'acompanyament i, si és el cas, d'empresonament", afegeix. Bourekba assegura que el grup Estat Islàmic actua gairebé com una secta. "Saben quin discurs han de fer servir amb cada persona per aconseguir adeptes i que es traslladin fins allà (Síria o l'Iraq) per lluitar. És com un projecte migratori", assenyala. Bourekba afirma que per a l'extrema dreta un atemptat terrorista gihadista és la prova absoluta de la incompatibilitat entre ser musulmà i ser europeu. En comptes d'assenyalar que els refugiats precisament fugen dels conflictes on ells són les víctimes, es posa el focus sobre la religió i s'acaba confonent el terrorista amb el musulmà", lamenta l'analista.

Una policia vigila l'estació central de Brussel·les, a Bèlgica, després que s'hi trobessin dos paquets sospitosos

➡ JULIEN WARNAND / EFE

Estat Islàmic, en la clandestinitat

Estat Islàmic, grup gihadista que va irrompre a la guerra de Síria a mitjan 2014, es va apoderar d'una gran extensió de territori entre l'Iraq i Síria. Durant gairebé tres anys, moltes poblacions, entre les quals les ciutats de Raqqa (Síria) i Mossul (Iraq), van quedar sota domini dels gihadistes, que van imposar una versió molt restrictiva de la xaria (lleï islàmica). Les intervencions de la coalició internacional a l'Iraq i de l'exèrcit de Baixar al-Assad a Síria (amb l'ajut militar de Rússia) van aconseguir que els gihadistes s'arreguessin en zones desèrtiques, però els experts afirmen que podrien ser cèl·lules dorments.

DES D'ITÀLIA

Sota l'ombra de Salvini

Matteo Salvini s'ha fet amo i senyor del govern d'Itàlia. Aprofitant l'altaveu que dona el poder, el viceprimer ministre i ministre de l'Interior ha convertit el seu mandat en una campanya d'autopromoció permanent i és el polític més popular. La Lliga va arribar a l'executiu sent el soci minoritari. En les eleccions del 4 de març va treure un 17,4% dels vots, i el Moviment 5 Estrelles (M5E), un 32%. I amb tot, si ara es tornés a les urnes, Salvini arrasaria. En un país sense un centredreta moderat i modern i amb un centre esquerra que ha deixat de ser creïble allunyant-se dels carrers i venent-se als poders forts, el govern no té oposició.

L'executiu de coalició d'extrema dreta i populista va néixer per ser bicèfal: com que no es podien dividir el càrrec de primer ministre, es van enginyar una gran vicepresidència per a cada formació. De *premier* van triar una figura de cera, Giuseppe Conte: innocu, irrellevant i obediència, de mana permís a Di Maio i Salvini abans de respondre a la premsa. El viceprimer ministre *grillino*, Luigi Di Maio, però, ha quedat del tot eclipsat per la personalitat de Salvini. Sense experiència política, encarcarat i fill d'un exponent local del feixista Moviment Social Italià, Di Maio no ha superat la comparació.

La manera de fer de Salvini és molt semblant a la del seu admirat Donald Trump -referent també, per cert, de Beppe Grillo-. Dispara una provocació rere l'altra, cada dia, estabornint el país, sense deixar-li temps de processar res. Així és com s'eleva el nivell de normalització d'allò que fins fa poc era inacceptable.

Els italians que van acabar trobant justes i necessàries les lleis racials de Mussolini no es van despertar de cop i volta odiant els jueus i els gitanos que fins llavors eren els seus veïns. El feixisme va penetrar socialment de manera sibil·lina, esglaonada. I també aleshores hi havia els qui, per cinisme o per ignorància, deien que no n'hi havia per a tant. Aquest és el paper que juguen ara els *grillini*. Els còmplices necessaris.

L'M5E segueix la corda a Matteo Salvini i, com a molt, quan es passa massa en minimitzen les declaracions. Compte amb la imatge esbiaixada de partit antisistema

El ministre de l'Interior italià, Matteo Salvini. RICCARDO DALLE LUCHE / EFE

que s'ha venut fora d'Itàlia dels *grillini*, potser per falta de referents amb qui comparar-los. Di Maio va lloar la política econòmica de Rajoy i va ser ell qui va iniciar fa mesos la croada contra les ONG definint-les com a "taxistes del mar al servei dels traficants". Grillo, el cap del partit que en realitat és una empresa, va fer campanya per l'alcaldia de Roma dient que l'M5E netejaria la ciutat "de rates, brutícia i immigrants". L'M5E es defineix com un partit que no és ni de dretes ni d'esquerres, ni feixista ni antifeixista, i per això Grillo va obrir les portes a la formació neofeixista Casa-Pound. El partit "dels feixistes del tercer mil·lenni" van ser aliat de la Lliga el 2015.

El pacte de l'M5E amb la Lliga era el més lògic que podia passar: va tenir un suport amplíssim de la base *grillina* i els dos partits comparteixen les mateixes dinàmiques populistes i de dretes. Per això van poder pactar un programa que satisfés a tots dos en els punts principals: més mà dura contra la immigració, rebaixa d'impostos als més rics i retòrica euroescèptica, que a la pràctica està buida de significat.

Grotesc i proper, sempre connectat a les xarxes socials, Salvini actua com un pinxo de discoteca que abusa dels qui li porten la contrària. Roberto Saviano, periodista sota amenaça de mort per la màfia per haver-ne

“
Itàlia té tirada a encimbellar personatges forts, carismàtics, sovint histriònics i messiànics

destapat les misèries, l'ha criticat. I ell, com a resposta, sent el ministre de l'Interior, ha amenaçat de treure-li l'escorta.

Fa anys que Salvini practica la deshumanització de l'enemic, que és el migrant pobre. Des que hi ha el nou govern hi ha hagut quatre casos d'agressions racistes amb trets contra immigrants. L'última, al sud del país, contra refugiats de Mali. Tres joves italians els van disparar al crit de "Salvini! Salvini!"

Itàlia té una gran tirada a encimbellar personatges forts, carismàtics, sovint histriònics i messiànics. Però amb la mateixa facilitat que els ha enlairat els fa caure pel pedregar, i passen a viure del rèdit de ser la pròpia caricatura. L'anterior primer ministre, Matteo Renzi, n'és l'exemple més paradigmàtic i proper. Fracassat al seu país després d'haver ensorrat el Partit Demòcrata dretanitzant-lo, s'apropa als Ciutadans d'Albert Rivera per intentar continuar pintant alguna cosa, com un Manuel Valls qualsevol.

L'incombustible Silvio Berlusconi, que si la biologia li permetés els enterraria a tots, possiblement és l'excepció que confirma la regla. Salvini honorarà la tradició pàtria d'ascensió ràpida i patacada sonora o haurà après del seu mestre i sabrà sobreviure a l'èxit?

Alba Sidera Corresponsal d'El Punt Avui a Itàlia

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA **EUROPA, A EXAMEN**

DES DE BERLÍN

El futur de la UE i el rol d'Alemanya

La UE sembla que té un potencial intrínsec per a la crisi, però en els últims anys als problemes de sempre se n'han sumat d'altres de caire intern que són preocupants. I les coses canvien ara massa ràpidament per a un Vell Continent que triga molt a posar-se d'acord. Amb l'*America first* de Trump, la UE s'ha adonat que els EUA ja no la veuen com a sòcia, sinó com una competidora. Les economies de la Xina i l'Índia no paren de menjar-se el món. Putin està més afermat al seu seient que mai. I la total falta de resposta unitària davant la crisi dels refugiats ha ajudat a alimentar un discurs euroescèptic amb una rapidesa que fa vertigen. I, en canvi, igual com passava antigament amb les carretes, a Europa fins que no cau un cotxe a la cuneta, no s'hi posa una tanca.

LIDERATGE

Si volem sobreviure calen respostes ràpides i adaptació, i això normalment implica lideratge. Alemanya exerceix un lideratge en l'àmbit econòmic, però no el vol assolir en l'àmbit polític. Les propostes de Macron d'una sola veu europea en política exterior i de seguretat han topat –fins ara– amb les portes tancades a Berlín. Però d'ençà de la cimera del G7, que molts consideren un fracàs, alguna cosa està canviant. Merkel ha admès que aposta per augmentar el pressupost de la defensa alemanya. I ha emfasitzat la necessitat de lleialtat entre els estats membres de la UE, que no haurien d'arribar a acords unilaterals amb la Xina i els EUA. “Europa ha de ser un actor unit gràcies a la lleialtat, si no, serà esmicolat”, segons ella. Un discurs que se suma al de Macron i que demostra que Alemanya comença a donar més importància a les aliances internes que amb els EUA. Darrerament, Heiko Maas, ministre d'Exteriors alemany, ha destacat el lema *Europe United* com a resposta a l'*America First* de Trump. Heus aquí el dilema principal dels (encara) 28 estats socis: la dificultat de compaginar els desitjos i les necessitats nacionals amb el marc comú de la UE. Tots volen més i millor, però ningú vol cedir sobirania. I l'auge de partits populistes en molts països, el que alguns experts veuen

Angela Merkel, durant la trobada de primers ministres de la setmana passada a Brussel·les EFE

com l'amenaça més important, és la corrosió de la UE des de dins.

“Europa necessita ara més que mai una Alemanya amb lideratge”, avisa *Der Spiegel* davant una possible derrota de Merkel contra el seu soci de la dreta, la CSU, que s'aprofita justament de la falta d'una política europea de migració per fer un discurs perillosament nacionalista.

L'ACNUR (Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats) destaca el paper de lideratge que hauria de seguir exercint Alemanya a Europa per pal·liar la crisi mundial dels refugiats. Alemanya ha acceptat, només al darrere dels EUA, més peticions d'asil en l'últim any que qualsevol altre país del primer món.

Davant la falta d'unitat a la UE i la necessitat de buscar nous acords multilaterals, el *think tank* berlinès *Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP)* proposa avançar amb un “nucli dur”, format pels països més compromesos amb les polítiques comunes i arribar a acords amb tercers, com el Regne Unit, per exemple, en seguretat. És interessant notar que Merkel manté Putin a prop,

“**Alemanya exerceix un lideratge econòmic, però no el vol assolir en l'àmbit polític**”

malgrat les sancions. Rússia també és Europa, potser ho veurem més clarament en aquest nou món de poders multipolars que serà menys occidental i més asiàtic que fins ara.

L'EUROPA DELS CIUTADANS

I, en aquest pati polític d'animals alfa, on queda l'Europa dels ciutadans? Amb més de 500 milions de ciutadanes i ciutadans, Europa no és petita. És (encara) la zona més rica i integrada per més democràcies. Però continua sent el Consell Europeu qui remena les cireres (no el Parlament Europeu). És la reunió dels caps d'estat que hem escollit a casa, sí, però que massa sovint vetllen pels interessos dels seus estats i massa poc per l'interès comú i per solucions necessàriament europees. Com a ciutadans potser tenim massa expectatives, però caldrà distingir clarament entre eurocrític i euroescèptic. La primera opció ja és un deure. La segona és deixar-se utilitzar per corrents polítics que poden implicar un tipus de democràcia amb valors humans i socials força diferents.

Krystyna Schreiber Periodista i politòloga @KommunikaCat

Una moneda per a un món globalitzat

ADELA GENÍS
agenis@lrp.cat

Ha estat un bon negoci l'euro? Qui hi ha sortit guanyant? Enforteix la Unió Europea? Quins són els avantatges i desavantatges que comporta? El doctor en economia i polític per la Universitat de Barcelona Xavier Ferrer respon a aquests i altres dubtes. "L'euro és una bona decisió per a la UE, perquè dona confiança i rendiment a les empreses a l'hora de fer negocis en estats de la UE que abans tenien monedes diferents. D'aquesta manera, s'eviten les diferències de canvi i es facilita el coneixement del mercat, la confiança i el creixement de les inversions. I pel que fa als ciutadans, facilita viatjar o treballar als estats que ara tenen l'euro", assegura.

I pel que fa a la política econòmica? "Disposar d'una moneda única, d'una zona amb gairebé una cinquena part del PIB mundial, dona solidesa a les empreses a l'hora de relacionar-se amb altres empreses del món", afegeix. L'economista creu, però, que els estats de l'eurozona han perdut la capacitat de dirigir la política monetària, ara en mans del Banc Central Europeu, fet que limita la gestió particular de la crisi. "No són possibles les devaluacions que, de ben segur, algun estat hauria estat temptat de fer en temps de crisi", assegura. Ferrer explica que la decisió de crear l'euro va sorgir d'un acord polític. "Es van deixar de banda algunes consideracions bàsiques per al bon funcionament d'una moneda, que es van trobar a faltar en el moment de la crisi econòmica", assegura. "De fet, es va considerar que la potència d'una moneda única per a una zona tan important econòmicament generaria més activitat i actuaria de catalitzador a favor de les zones més desfavorides econòmicament, o sigui que el mercat ho equilibraria tot. I va ser així, mentre hi va haver etapes d'expansió econòmica, però no amb l'arribada de la crisi." Amb quines conseqüències? "No es van establir controls efectius dels pressupostos dels estats membres, ni coordinació fiscal, ni un fons que cobrés situacions de deute

d'algun estat, ni unió bancària. Amb l'arribada de la crisi, es va veure que els mecanismes que no s'havien establert en el moment de la creació de l'euro, eren necessaris per a l'estabilitat econòmica i fins i tot per a la pròpia subsistència de l'euro", assenyala.

"Una vegada feta l'aposta per la moneda única i veient el món globalitzat, cada vegada amb àrees econòmiques més grans i amb monedes potents com el dòlar i el iuan, el més adient és seguir apostant per l'euro", analitza Ferrer.

Un treballador compta bitllets d'euros en una botiga d'intercanvi de valors a Peshawar, al Pakistan

ARSHAD ARBAB / EFE

Pagant amb lliures i corones

El 1999, d'una manera virtual i el 2002, ja físicament, va néixer la moneda única, l'euro, en onze estats de la UE i van desaparèixer les monedes dels països que hi havien accedit, com el franc francès, la pesseta, el marc alemany i la lira italiana. El Regne Unit i Dinamarca són dos països que no s'han volgut incorporar a l'euro. La posició dels estats respon més a un perfil polític i social que no pas econòmic. "Fent l'aposta per l'euro perdrien part de la seva autonomia de gestió de política monetària, per la cessió que es faria al BCE (Banc Central Europeu)", assenyala l'economista Xavier Ferrer.

Premis Republicans de l'Any

El setmanari La República convoca la primera edició dels Premis Republicans de l'Any, destinats a reconèixer aquelles persones, entitats i organitzacions que hagin destacat per la defensa dels valors republicans relacionats amb la solidaritat, l'excel·lència professional i el compromís cívic i també les trajectòries individuals i col·lectives dedicades a treballar per la construcció de la República Catalana. Les votacions es faran durant l'estiu i l'acte de lliurament dels premis, l'1 d'octubre.

Premis de votació popular:

- República de l'Any.
- Mèrit Republicà.
- República de les Arts.
- Reflexió Republicana.
- Premi Primer d'Octubre.
- República Popular.

Premis atorgats per La República:

- Memòria Republicana.
- Honor de La República.

Del 7 de juliol a l'1 de setembre. Nominacions i votació popular.
8 de setembre. Número especial de la Diada amb els guanyadors.
1 d'octubre. Acte de lliurament de premis.

LA REPÚBLICA

EL DOSSIER DE LA REPÚBLICA **EUROPA, A EXAMEN**

ANÀLISI Antoni Segura i Mas Historiador

La fi de la postmodernitat?

A començament de segle, Robert Cooper (2000 i 2003) definia l'estat postmodern com aquell que soluciona els conflictes mitjançant la política, mentre que l'estat modern és el que ho fa a través de l'ús de la força. L'exemple de postmodernitat és el procés de construcció de la Unió Europea (UE), que es basa en el consens, que exigeix cessió de sobirania per tal d'arribar a acords.

La cessió de sobirania es tradueix en la desaparició de les fronteres (acords de Schengen i lliure circulació de les persones), en l'adopció d'una moneda única (l'euro) i en l'aplicació de polítiques solidàries (els fons europeus, fruit de la recaptació d'impostos, serveixen per desenvolupar les economies menys avançades).

Per contra, els estats moderns viuen en el convenciment (Robert Kagan, 2003) que vivim en un món hobbesià amarat per una violència cega a la qual només pot fer front un nou Leviatan. Després de l'11-S del 2001, els neocons decideixen que aquest Leviatan només pot ser els Estats Units, que, com a nova Roma, vol erigir un imperi per garantir la seguretat. I, tanmateix, des d'Europa estant, creiem que el futur depèn inexorablement de la postmodernitat i, entre el 2004 i el 2007, la UE passa de 15 a 27 països i encara el 2013 a 28.

DESPLAÇATS I REFUGIATS

Però la il·lusió d'una postmodernitat pacífica i solidària no ha pogut vèncer l'acció combinada de la guerra i l'ocupació il·legal de l'Iraq, dels atemptats d'Al-Qaida i Estat Islàmic i, sobretot, de la crisi econòmica de 2007-2014 i les polítiques austericides de Brussel·les, dels canvis geopolítics a escala mundial que comporten una reactivació de la pugna per l'hegemonia entre velles (Estats Units, Rússia) i noves potències (Xina) en detriment del pes polític i la capacitat de lideratge d'Europa i de les conseqüències de la guerra de Síria i la proliferació d'estats fallits (Líbia, Somàlia, Iemen...) que han provocat un nombre de desplaçats (65,8 milions a finals del 2017) i de refugiats (25,4 milions) com no s'havia conegut mai abans.

Segons l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), el 68% dels refugiats provenen de cinc països: Síria, 6,3 milions; l'Afganistan, 2,6; el Sudan del Sud,

Una imatge de la manifestació que es va fer el febrer de l'any passat a Barcelona per reclamar l'acollida de refugiats ALBERT SALAMÉ

2,4; Myanmar, 1,2, i Somàlia, prop d'1 milió. Són països en guerra o amb pràctiques de neteja ètnica com succeeix amb els rohinyes i altres minories a Myanmar. Els principals països d'acollida són gairebé sempre països en vies de desenvolupament. Així, a finals del 2017, els principals receptors eren Turquia, que acull 3,5 milions de refugiats; el Pakistan i Uganda, 1,4 cada un; el Líban, l'Iran i Alemanya (l'únic país europeu que figura entre els primers països d'asil), 1 milió. En alguns casos la situació ha esdevingut insuportable: el Líban té 1 refugiats per cada 6 habitants (1 per cada 4 amb els refugiats palestins); Jordània, 1 per cada 14 (i 1 per cada 3 amb els palestins), i Turquia, 1 per cada 23.

En els darrers anys, les societats europees, castigades per la crisi i pels atemptats terroristes, contrariades amb una burocràcia comunitària ineficax i insensible davant dels estralls de la crisi sobre els sectors més febles i enverinades per un populisme oportunista que magnifica, exagera i criminalitza l'arribada de refugiats, han conegut una deriva cap a posicions xenòfobes, sobretot islamofòbiques (el 2016, el 72% dels hongaresos tenia una visió negativa dels musulmans; el 69% dels italians; un 66% dels polonesos; un 50% dels espa-

“
El discurs polític es fa cada vegada més conservador i se centra en la seguretat en detriment de les llibertats

nyols; un 35% dels suecs; un 29% dels francesos i dels alemanys, i un 28% dels britànics), sense que es percebi una reacció a favor de la idea d'Europa i dels valors que enaltia Cooper i que defensaven una majoria de polítics que es declaraven profundament europeistes.

Per contra, l'euroescèpticisme, o directament l'antieuropeisme, ha guanyat terreny i l'extrema dreta és cada vegada més present al Parlament Europeu i en els parlaments nacionals, des de Finlàndia, Suècia, Alemanya, França, Itàlia, Holanda i Grècia fins a aquells països (Àustria, Polònia i Hongria) on ha arrossegat el discurs i les polítiques dels partits tradicionals i dels governs.

Aquest efecte d'arrossegament afecta el centredreta i també el centreesquerra, de tal manera que el discurs polític es fa cada vegada més conservador i se centra en la seguretat en detriment de les llibertats, i en el tancament de fronteres i el rebuig dels refugiats i dels immigrants. En el cas de l'Estat, l'espai del populisme supremacista [espanyol] d'extrema dreta està ben cobert per Cs i pels sectors més radicals del PP. I, tanmateix, a pesar del Brexit, no hi ha futur fora d'Europa, d'una Europa social, acollidora i postmoderna.

Antoni Segura i Mas Historiador

L'ENTREVISTA

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@rp.cat

Desenganyem-nos, els fills no venen amb un llibre d'instruccions sota el braç. La maternitat –i també la paternitat– és un període intens que dura tota la vida i que ningú afronta de la mateixa manera, ni amb les mateixes forces. En un món globalitzat com el nostre, on la recerca de referents vàlids és un esport de risc, models com el de la hiperpaternitat o sobreprotecció dels fills fa anys que suma adeptes amb resultats més que discutibles. Eva Millet ha acumulat material i experiències per escriure dos llibres: *Hiperpaternidad* (2016) i *Hiperniños*, (2018) tots dos de Plataforma Editorial. Els seus consells tenen molta lògica i una bona dosi de sentit de l'humor.

Vostè explica que hem passat de considerar l'infant com una mena de “moble” a posar-lo en un “altar” i a fer que la vida familiar giri al seu voltant. Carai quin canvi!

Sí, durant molts anys he estat estudiant a fons el fenomen de la hiperpaternitat, que com moltes altres coses hem importat dels Estats Units. Un model de criança en què el fill o la filla són el centre màxim d'atenció, en què se'ls presta una atenció obsessiva, en què se'ls ajuda a fer-ho absolutament tot evitant que siguin ells els que desenvolupin capacitats per resoldre els seus problemes. En conseqüència, un model que crea nens i nenes gens preparats per a la vida, amb un nivell de frustració molt baix i amb massa pors. L'excusa és donar a l'infant la millor preparació possible per a la vida adulta, però no funciona.

Pobres nens i pobres pares. L'estrès deu ser el pa de cada dia

Malauradament. La meua intenció a l'hora d'escriure aquests dos llibres ha estat donar un toc d'atenció als pares i mares hiper, perquè es relaxin i perquè no llencin a les escombraries tot allò que té de bo l'educació tradicional i els valors de tota la vida. Els temps són diferents, però això no vol dir que alguns dels instruments d'abans no puguin fer un bon servei també ara.

Posi'm exemples.

El respecte als adults, que s'està perdent. Adults entesos com a pares, però també com a mestres. Ara hi ha una tendència a confondre l'autoritat amb l'autoritarisme, i qualsevol discrepància a casa, a l'escola o al parc és entesa

com un atac. La societat, i dins de la societat la criança, s'està polaritzant i d'una banda cada cop trobem més aquests infants hiperassistits, hiperprotegits i hipercuidats i, a l'altre extrem, infants molt desemparats. M'angoixa.

Situa l'hiperpaternitat en les classes mitjana i alta.

És el nivell en què es troben més casos; a les famílies de classe baixa hi ha altres problemes més importants per resoldre. Criar fills ja representa un esforç important, sobretot econòmic, per a qualsevol família. Doncs criar fills que aspirin a la perfecció afegeix un plus, i la competència entre pares arriba a ser ferotge. La perfecció per definició és cara, i parlem de canalla que té l'agenda plena d'activitats, que no té temps d'avorrir-se ni de jugar al seu aire, que rep l'ajuda constant d'uns pares que arriben a convertir-se en professionals, en mànagers del seu fill.

Una recerca de la perfecció que ha donat peu a un mercat d'ofertes impressionant.

Hi ha centenars de propostes per omplir les hores fora de l'escola. I no només formatives o educatives, sinó lúdiques i les conegudes com a “experiències màgiques”. Els nens han d'anar per obligació a Disneyland París i han de tenir una festa d'aniversari de superheroï o de princesa, i han de tenir la millor roba i les millors joguines encara que no tinguin temps per jugar-hi. És la cara més brutal del capitalisme consumidor.

Omplim amb extraescolars l'estona que no els podem dedicar com a pares per culpa de la feina?

En part sí que volem compensar el temps que no hi som, tant perquè estem treballant com perquè estem pendents del mòbil [riu]. Però d'altra banda, molts nens podrien estar a casa tranquil·lament i estan fent extraescolars perquè els pares estan angoixadíssims perquè no perdin cap lloc en la cursa en què s'està convertint la infantesa avui dia. Una infantesa que cada cop més s'assembla més a un camp d'entrenament per assolir un seguit d'habilitats que, suposadament, han de garantir que la seva vida adulta serà millor.

Però no hi ha cap garantia que serà així.

No, és clar. Sempre recordo que hi ha una part de la criança que està en mans de l'atzar. Tu no pots controlar

EVA MILLET

Periodista barcelonina que fa anys que recepta sentit comú quan es tracta de criar els fills

Experiència contrastada

Nascuda a Barcelona l'any 1968 es va llicenciar en Ciències de la Informació a la UAB. Amb una llarga trajectòria periodística, aquesta *freelance* va treballar a Londres per al diari *The Guardian* i per a la BBC ràdio, mitjà pel qual va fer de corresponsal a Mèxic durant la dècada dels noranta. Col·laboradora habitual del magazín de *La Vanguardia* i d'altres suplementos de diari, va ser arran de la seva maternitat –un nen nascut el 2002 i una nena el 2005– que es va començar a interessar pels temes de criança. El seu primer llibre, *Hiperpaternidad*, li va permetre aprofundir, sempre amb un punt d'humor, en l'obsessió dels pares que volen fer dels seus fills els millors en tot, malgrat que de genis només n'hi ha un en cada generació. Amb *Hiperniños. Hijos perfectos o hipohijos*, Millet mostra les conseqüències d'aquesta educació malaltissa: nens sense límits i amb massa pors.

Eva Millet, en una imatge recent, fa pocs mesos que ha publicat el llibre 'Hiperniños. ¿Hijos perfectos o hipohijos?'

➔ JUANMA RAMOS

L'ENTREVISTA

absolutament tot el que faran els teus fills. El model *hiper* dona una importància bàsica als coneixements, però oblida l'entrenament del caràcter, l'instrument que la criatura haurà de fer servir per afrontar els obstacles que es trobi a mesura que es va fent gran. No modelen la paciència, la tolerància a la frustració, la capacitat d'esforç, l'empatia, la valentia... Pots tenir tres màsters, però si has de renunciar a la feina de la teva vida perquè ets incapaç d'afrontar la frustració és que alguna cosa falla.

Són nens condemnats a no poder avorir-se.

I és molt trist. Reivindico els espais en blanc a les agendes dels hipernens, a gaudir d'estones sense programar, lliures per fer el que vulguin. Els infants tenen dret a poder jugar, és el patrimoni d'aquesta etapa de creixement i no hi haurien de renunciar en cap cas. Cada cop hi ha menys temps per jugar, i això és un mal símptoma.

Com va conèixer aquest fenomen?

Doncs me'l vaig trobar aquí, a Barcelona. Coneixia gent que treballava amb estudiants adolescents estrangers d'intercanvi i m'explicaven històries increïbles, com la d'una noia que es va quedar tancada a l'ascensor de la residència i que va trucar a la seva mare als Estats Units demanant ajuda perquè va ser incapaç de prémer el botó d'alarma. Però és que la mare tampoc li va dir que ho fes, sinó que va mobilitzar un equip de rescat des de l'altra costat de l'oceà! Quan van aconseguir obrir la porta, la noia estava asseguda tranquil·lament, consultant el mòbil. Normal, la mare li havia resolt el problema... un altre cop.

És un model recent, però.

El situen a principis del segle XXI i als Estats Units s'ha escrit molt sobre el tema, perquè van més avançats que aquí i han vist més aviat les conseqüències. Quan vaig tenir els meus fills em vaig adonar que el fenomen començava a arribar aquí i vaig començar a escriure articles fins que em van proposar fer el llibre *Hiperpaternidad*.

Els hiperparets ho són perquè consideren que la seva infantesa no va ser feliç i no la volen repetir en els seus fills?

No, i és molt curiós. No estan traumatitzats per una infantesa en què eren considerats poc més que un "moble", en què els seus pares no estaven tan a sobre i en què tenien llibertat per jugar i experimentar. Penso més que es deixen portar per una tendència, per la creença tradicional que ells com a pares estan obligats a fer-ho millor que els seus. De fet, ara es comença a reivindicar un nou moviment contrari,

SOBREPROTECCIÓ

"És un model que crea nens gens preparats per a la vida, amb un nivell de frustració baix i amb massa pors"

ALERTA

"Si per sistema li fas sempre tot al teu fill, li estàs enviant un missatge molt clar: «No pots fer res sense mi»"

AUTORITAT NECESSÀRIA

"Posar límits no és donar una bufetada al fill, és treure-li el mòbil quan se'n va a dormir"

CAS EXTREM

"Hi ha infants a les escoles bressol que cauen i no saben aixecar-se sols. Fins llavors sempre hi havia algú que ho havia fet per ells"

l'slow parenting o criança lenta, sense estrès, sense pressió... Ser pares és un ofici molt insegur, estàs sotmès a mil i un incentius i ofertes diàries que t'acabaràn influenciant.

Els pares s'involucren cada cop més en la criança dels fills, però la hiperpaternitat afecta molt més les mares.

La mare continua sent la columna vertebral de la criança dels fills. Són elles les que s'emporten la pitjor part en forma d'estrès, esgotament i tensió. Llegia fa poc temps que a Bèlgica el govern ha obert una línia d'ajuda a pares estressats, a pares que estan "cremats" davant de tanta exigència. Una exigència que s'autoimposen, d'altra banda. Em pregunten per què la gent no té fills? Doncs en bona part perquè l'esforç que representa és una muntanya que no tothom està disposat a pujar.

Repeteix sovint: sobreprotegir és desprotegir.

Perquè és cert. Tot la feina d'investigació d'aquests anys, totes les entrevistes a experts que he fet em duen al mateix lloc. La sobreprotecció en cap cas garanteix la felicitat del petit, que se suposa que és l'objectiu prioritari d'aquest model de criança. Si per sistema li fas sempre tot al teu fill, si li resolts tots els problemes, si li aplanes el camí cada dia, li estàs enviant un missatge molt clar: no pots fer res sense mi, ets dèbil i no tens capacitat per afrontar i resoldre els teus reptes. I aquest missatge es manté a mesura que es va fent gran. És la perversió del sistema: volent fer el millor, l'acabes perjudicant.

Un nen dèbil i dependent allargarà molts anys més el moment de marxar de casa?

Pot ser un motiu de pes, tot i que als països mediterranis i llatins sempre hi ha hagut més tendència a mantenir els llaços familiars ben a prop. Ara, és curiós, un dels escriptors que més m'agrada és Jonathan Coe, i en el seu últim llibre assenyalava un fenomen nou en el món universitari anglès. Tradicionalment, els joves marxaven lluny de casa, a la universitat, a estudiar i a viure-hi durant el curs, i veien els seus pares molt de tant en tant. Coe destaca que en els últims temps, aquests universitaris han començat a canviar els hàbits i tornen a casa cada cap de setmana. Sorpren una mica.

Com es transmet a uns pares tan competitius que els valors tradicionals han de tenir un pes específic en la criança dels seus fills?

En certa manera, estan tornant amb l'educació emocional, que tampoc s'ha d'entendre malament i utilitzar-se per fomentar tant l'autoestima que

PARES HELICÒPTER

Sobrevolen la vida dels fills atents a les seves mínimes necessitats. Estan atents a tots els seus moviments

PARES PICONADORA

Progenitors que aplanen el camí als seus infants per evitar que afrontin els esvorancs de la vida

PARES TIGRE

Model d'inspiració asiàtica. Són sobretot mares que obliguen els fills a ser allò que elles volen que siguin

PARES SECRETARI

O mares agenda. Porten el dia a dia de l'infant, l'ajuden o li fan els deures, controlen el WhatsApp de l'escola

PARES ENTREPÀ

Representen una imatge clàssica dels parcs i places, tot perseguint la mainada perquè mengin el berenar

PARES GUARDAESPATLLES

Fan de la sobreprotecció una obsessió. Als seus fills, ni se'ls toca ni se'ls critica. Un malson per als mestres

PARES MAJORDOM

Responen a les mínimes ordres dels petits, ja sigui carregant amb la motxilla o portant-los un got d'aigua

acabis sent un narcisista. Has d'entendre que tu ets bo en tant que entens que la resta de la gent també ho és. I, d'altra banda, els valors els acabes assumint en algun moment de la teva vida, malgrat la sobreprotecció. Tard o d'hora t'hi adaptaràs, perquè si no, no podràs mai estar bé ni amb els altres ni amb tu mateix.

Els hiperfills estan condemnats a ser hiperpares?

Jo crec que sí, però no és una ciència exacta. Curiosament, de les amigues de la meva infantesa que es podria qualificar que van tenir hiperpares, cap ha volgut tenir fills. Suposo que el model les ha superat.

En el llibre parla de com està de mal vist entre els pares sobreprotectors posar límits a les seves criatures.

Ho entenen gairebé com un atac personal i no ha de ser així. Els límits i l'afecte són els dos pilars d'una bona educació infantil. Fa quinze anys que em dedico a aquest àmbit i la necessitat de posar límits sempre ha estat present quan n'he parlat amb professionals i experts. Posar límits no és donar una bufetada al fill, és treure-li el mòbil quan se'n va a dormir. Els nens i nenes que no tenen límits estan molt perduts, perquè els necessiten per estructurar els seu dia a dia i, sobretot, els seran imprescindibles quan siguin grans per poder viure en societat.

En els seus llibres assenyalava que la família no és cap democràcia.

Perquè no ho és. No ha de ser una dictadura, però hi ha una jerarquia i els que posem les lleis, els que marquem els límits, som els pares. Faig meves frases d'un jutge de menors de Granada, Emilio Calatayud, que diu coses tan clares com que és un error caure en el *colegueo* amb els nostres fills. "A les famílies no hi ha separació de poders: els pares són el poder legislatiu, executiu i judicial."

Qüestionar l'autoritat també està a l'ordre del dia.

És un dels mals d'aquest temps. Algú ho vincula aquí amb el fet d'haver volgut superar l'herència d'una dictadura ferotge, però el cert és que a Suècia, que es troba als antípodes d'Espanya, també es troben en aquesta situació. Jo el vinculo més a l'individualisme profund en què vivim avui dia. És el moment del jo i dels meus drets i els drets dels altres no tenen cabuda. Si tu ets el centre de l'univers no pots permetre que ningú més et qüestionari. I si estem criant nens com si fossin el centre de l'univers, doncs ja tenim el problema. Amb 16 anys i 1,80 m, un infant a qui els pares no han dit mai que no, no acceptarà un no del professor.

La tendència educativa és que l'escola s'adapti a les necessitats de l'alumne.

Sí, però és impossible que s'adapti a les necessitats de cada alumne, i encara menys quan alguns d'aquests alumnes exigeixen ser els primers, sempre, a ser atesos. És allò de la generació "jo-jo", "ja-ja" de què parla la directora de La Granja, Cristina Gutiérrez, un centre expert en educació emocional.

I els pares s'afegeixen a aquesta exigència adaptativa individual.

L'escola ho està passant molt malament, amb l'hiperpaternitat, perquè les famílies ocupen uns rols que no els corresponen. Per exemple, hi ha mares i pares que entren dins de l'AMPA per garantir que als menús de l'escola no hi hagi productes que el seu nen o nena no menja. Això ha passat, ho juro! Molts mestres es lamenten que el primer no que escoltaran aquests alumnes a la seva vida serà quan entrin a l'escola. I et trobes que a l'aula els ensenyen autonomia, a cordar-se sols la bata, a endreçar el material i quan surten els estan esperant els hiperpares, que automàticament carregaran amb les motxilles.

Són casos que fan riure, però que també fan pensar.

El tema de la motxilla sembla anecdòtic, però no ho és. Fins i tot una escola ha fet un vídeo musical en què es demana als pares que deixin portar la motxilla als seus fills. Però per casos sorprenents el que m'explicaven mestres de les llars d'infants, que s'han trobat nens i nenes nous que cauen a terra i que es queden quietes, sense moure's. Quan van a comprovar que no els passi res, s'adonen que estan esperant que algú els aixequi, perquè no ho saben fer sols. Fins llavors sempre hi ha hagut algú a prop que els ha aixecat.

Estrès, ansietat, poca tolerància a la frustració, neguits, pors... Els infants sobreprotectes sembla que tinguin molts números per acabar sent medicats.

Amb totes les excepcions que es vulgui, però hi ha estudis preocupants sobre això. Les últimes dades del Plan Nacional sobre Drogas assenyalen que un de cada sis adolescents va calmar les seves tensions davant d'un examen o d'una ruptura l'any passat prenent ansiolítics, i per primer cop els tranquil·litzants, el famós diazepam, supera l'alcohol i el tabac com a droga d'inici.

Alguna fórmula per educar millor?

Un bon començament seria que l'infant sàpiga quan ha de dir "bon dia", "gràcies" i "perdó". Sembla molt senzill, però no està tan estès com caldria.

REPORTATGE

Platges a preu

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

► Anar la platja és, de moment, gratis. I l'usuari no és conscient que estirar la tovallola en una sorra neta, poder nedar en aigües transparents, tenir a mà un socorrista o poder llençar la brossa separada en un cubell instal·lat a pocs metres no ho és, de gratis. Garantir la qualitat del litoral, en especial del que concentra el principal atractiu turístic per als milers de visitants que s'hi desplacen cada any, té un preu milionari que els ajuntaments estan disposats a pagar any rere any, convençuts que es tracta d'una inversió crucial que els genera un retorn vital per a l'economia local. Tractant-se d'una inversió interessada, i perfectament legítima, és molt necessari que obtingui notorietat, que es vegi, que es faci notar arreu i com més millor. Es tracta de posar ben a la vista el segell, la certificació, el guardó o el reconeixement perquè els banyistes i altres usuaris de les platges reconeguin només amb una ullada que han fet la tria correcta.

Aquest paper, des de fa anys, correspon a les banderes que a principis de temporada s'hissen als pals de desenes de platges i que es completen amb la corresponent foto de rigor de les autoritats municipals mostrant un símbol que els dona prestigi. El cas més conegut, sobretot entre el gran públic, és la bandera blava, de la qual aquest mateix mes s'ha fet entrega a 101 platges catalanes i a 22 ports esportius. Aquest guardó d'àmbit internacional, el reparteix des del 1987 la Fundació Europea d'Educació Ambiental a través de l'Associació d'Educació Ambiental i del Consumidor (ADEAC). Són, tal com recorden els responsables de l'entitat, els mateixos ajuntaments els que han de sol·licitar el guardó i els que han de superar uns criteris específics al voltant de quatre àmbits: la qualitat de les aigües de bany, la informació i l'educació ambiental, la gestió ambiental i la seguretat i els serveis. "Demandar la bandera blava no costa diners, però evidentment els municipis que la vul-

13

municipis han cedit part del seu litoral perquè els banyistes hi puguin anar amb animals de companyia.

guin aconseguir han d'estar disposats a invertir en la platja perquè obtingui la qualificació requerida", assenyala Virginia Yuste, vicepresidenta de l'ADEAC, que reconeix que la demanda s'ha disparat i que periòdicament es revisen els criteris d'atorgament i se n'inclouen de nous. "Les banderes blaves es revisen cada any, i aquelles poblacions que no han fet els deures es poden quedar sense el reconeixement, igual que se'ls pot treure durant la temporada si els nostres tècnics detecten alguna anomalia greu en les inspeccions d'estiu", precisa, i enumera casos com la falta de socorrista o la instal·lació il·legal d'una guingueta. "Parlem de criteris estrictes que són el mirall de la bona

Banyistes de quatre potes

► Cada cop més platges del litoral català s'apunten a la moda de permetre que les mascotes, majoritàriament gossos, puguin acompanyar els seus amos a banyar-se durant l'estiu. És, segons defensen els municipis que han adaptat espais concrets, una petició en augment per part de la ciutadania i, al mateix temps, un valor afegit per als turistes que viatgen amb els seus animals de companyia. Destinar uns metres de platja a l'accés amb animals comporta, però, renunciar, per exemple, que en aquell espai pugui onejar la bandera blava. La ciutat de Barcelona va impulsar un espai per a gossos l'any 2016 a la platja de Llevant que l'estiu passat van visitar més de 18.000 animals. Aquest any hi ha una quinzena de municipis catalans amb platja per a gossos, tot i que alguns restringeixen l'entrada a animals censats a la localitat.

D'OR

Col·leccionar banderes que facin visible la qualitat i el prestigi del litoral català per als milers d'usuaris que el visiten suposa una inversió milionària per als ajuntaments

12

platges del país faran onejar aquest any la bandera Q de Qualitat que atorga l'Institut per a la Qualitat Turística Espanyola.

A banda dels dos ja anomenats, disposa del segell UNE ISO 900, del certificat Biosphere –que correspon a una destinació turísticament sostenible i compromesa amb el medi ambient– i la bandera Ecoplayas –que atorga l'entitat Ategrus a la gestió global del litoral–. “Diferenciem entre el que és un premi i el que representa una certificació a un sistema de gestió més elaborat, però tots ens ajuden a demostrar el compromís amb la qualitat del nostre litoral”, comenta Montse Coronas, tècnica de Medi

101

platges catalanes han aconseguit el 2018 la bandera blava que atorga el tribunal internacional de la FEE.

salut de les platges i que tenen el suport d'un jurat internacional”, afegeix Yuste, que admet que alguns municipis que s'han quedat sense bandera “no s'ho prenen gaire bé”.

ALTRES OPCIONS

Ajuntaments com el de Begur, Roses i l'Escala són alguns dels que han decidit no presentar-se més a aquest guardó. En qüestionen els criteris, que consideren subjectius, i defensen la qualitat de les seves platges més enllà d'un determinat premi “més co-

A l'esquerra, imatge de les banderes que certifiquen la qualitat a la platja i a la dreta ocupació del litoral pels banyistes ARXIU

negut o menys”. El cap de Medi Ambient del consistori de Begur, Xavi Torró, defensa que el municipi hagi optat per un distintiu com la Q de Qualitat “que reclama una auditoria i un protocol més estrictes que determinen els punts forts i proposen solucions per als punts febles.” La Q de Qualitat és una marca creada per l'Institut per a la Qualitat Turística Espanyola. També recau en els consistoris la llibertat de demanar-la o no, i en aquest cas té un cost d'auditoria i una quota fixa. A Catalunya onejaran aquest estiu només dotze banderes Q de Qualitat que cada any es revisen i cada dos anys s'han de tornar a auditar.

La bandera blava i la Q de Qualitat no són excloents i, de fet, nombroses platges mostren orgullosos els dos distintius i d'altres que s'hi puguin afegir. És el cas de Castelldefels, que lluirà fins a cinc certificats i guardons.

REPORTATGE

Les certificacions ens ajuden a demostrar el compromís amb la qualitat del nostre litoral

Ambient i Serveis Urbans del consistori.

Els responsables consultats coincideixen a destacar que la bonança econòmica afavoreix que els ajuntaments puguin optar a més d'una certificació. En aquest sentit, també cal recordar que hi ha força poblacions que es troben immerses en el procés per aconseguir les normes ISO 9001 i ISO 14001 "que exigeixen un compromís més elevat quan es tracta de prevenir la contaminació, de millora continuada i de respectar i complir la legislació ambiental de cada territori".

D'altra banda, el sistema d'eco-gestió i auditoria, el conegut com a EMAS, és el més prestigiós en l'àmbit europeu. Els ajuntaments que volen obtenir aquesta certificació, que prèviament també ha d'estar auditada, s'han d'inscriure en un registre públic com a garantia del

Més que prendre el sol

► Les activitats, dirigides o lliures, que es poden fer a les platges catalanes augmenten cada temporada. Les exigències dels visitants superen de llarg no-més banyar-se o agafar bronzejat, i en el cas de les famílies el plus de l'oferta destinada als infants sovint acaba mar-

cant la tria de la destinació. A l'oferta tradicional d'activitats esportives, tant a la sorra com a dins del mar, cal afegir la vinculada a la lectura amb les biblioplatges –aquest any n'hi ha una desena repartides pel litoral català–, les connexions gratuïtes a internet, les propostes mediambientals per reconèixer les particularitats de l'ecosistema marí i els espais destinats a les famílies. Darrerament, també s'ha escampat la moda d'habilitar taquilles per guardar objectes personals i recarregar els mòbils.

Imatge d'arxiu de l'espai d'educació ambiental de la platja de la Barceloneta ➔ JOSEP LOSADA

seu compromís amb la transparència de tot el procés. Les platges de Sitges, Arenys de Mar i Roses han estat mereixedores d'aquest distintiu. Altres certificacions que es poden trobar al litoral català són el distintiu de garantia de qualitat ambiental, un sistema d'etiquetatge ecològic que reconeix productes i serveis i que atorga el Departament de Territori i Sostenibilitat

253

punts de mostreig té repartits l'Agència Catalana de l'Aigua per controlar periòdicament la qualitat de l'aigua de la costa.

i el SICTED, un projecte de millora de la qualitat turística de les destinacions promogut per la Secretaria d'Estat de Turisme i amb el suport de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies.

COSTOS REALS

Darrere de cadascuna de les distincions hi ha l'aposta econòmica decidida dels ajuntaments. Un dels casos principals, pel que fa al volum de la inversió, correspon a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), que s'encarrega de les platges de vuit poblacions, inclosa les de la capital catala-

na. Una gestió de 41 platges i una longitud conjunta de 42 quilòmetres de litoral que es materialitzen en més de 3,7 milions d'euros per a aquest 2018, dividits en tres conceptes clau: el manteniment de les instal·lacions i el mobiliari, la neteja de les platges i la compra de nous elements. No debades, parlem d'un litoral que trepitgen més de 10,5 milions d'usuaris –amb

10,5

milions de visitants van tenir les platges de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, incloses les de la mateixa capital.

dades del 2016– i que segons els resultats de la darrera enquesta de satisfacció puntuen amb gairebé un 8 sobre 10. “Cada una de les platges presenta una personalitat molt marcada gràcies a una gestió acurada que té en compte les característiques geogràfiques i les seves potencialitats pel que fa als possibles usos”, van assenyalar fonts de l'AMB durant la presentació de la temporada de platges a principis de juny.

D'altra banda, la Diputació de Tarragona lidera una inversió en turisme familiar i innovació turística sufragada amb diners provinents dels fons

La platja, concebuda com un espai amb una afluència constant d'usuaris ➔ ARXIU

europaus i en els quals també s'inclouen les platges de la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre. Un paquet de 3,7 milions per a projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT) Turístic en família, que recull la proposta de creació d'una “platja innovadora que permeti fer activitats a les platges durant tot l'any”.

Pel que fa a la Diputació de Barcelona, s'han repartit 830.000 euros aquest any entre els 25 ajuntaments del litoral sota el paraigua de la campanya *Cuida les platges i cuida't tu* per garantir la seguretat a les zones de bany

“Som la segona destinació turística de Catalunya i el nostre principal actiu és el turisme de sol i platja; treballem any rere any per mantenir la màxima qualitat al litoral”, defensa el regidor de l'àrea de platges de l'Ajuntament de Lloret, Jordi Orobitg, que xifra en 375.000 euros només la partida destinada al material i als recursos humans. “La nostra platja parla de nosaltres a la resta del món i volem que en continuï parlant bé”, constata. Calella, una altra de les destinacions veteranes pel que fa al turisme de masses, també suporta una inversió important en el manteniment de les platges. El regidor responsable, Albert Torrent, parla de prop de 400.000 euros anuals.

REPORTATGE

PERE BOSCH I CUENCA
pbosch@lrp.cat

Quan ens rep a la seva residència de Palau-saverdera, Josep Rahola es mostra preocupat per la possible fragilitat de la seva memòria. Una prevenció ociosa. Ben aviat, qualsevol dubte s'esvaeix i en els minuts de conversa desfilen de manera ordenada els noms i els esdeveniments que han marcat la seva vida i la de diverses generacions del país. En la conversa, ens recorda l'esperança republicana, la militància antifranquista, iniciada des de l'exili i seguida en la represa cultural a l'exterior, els anys de compromís institucional i, finalment, la progressiva retirada de la primera línia política.

Els primers records apareixen vinculats a una data emblemàtica, el 14 d'abril del 1931. Rahola recorda: "A la tarda, tot de sobte, van començar a dir que s'havia proclamat la República. Vam agafar el retrat del rei que teníem a classe i el vam llançar per la finestra. L'escola era a la Diagonal i vaig anar baixant per la rambla de Catalunya cap a la plaça Sant Jaume cridant «visca Catalunya, visca la República, visca Macià, mori Cambó.»" Eren crits que simbolitzaven el desig de superar el passat, però també l'esperança en el futur. De fet, les eleccions que van conduir a la República tenien una significació especial per a la família Rahola: "El meu pare es presentava com a regidor a l'Ajuntament de Barcelona pel Partit Catalanista Republicà." La política es vivia, doncs, amb intensitat des del primer moment; igual que la temptativa fallida del 6 d'octubre del 1934, que Rahola deslliga de la personalitat de Lluís Companys: "El Sis d'Octubre va ser un sentiment general del país. Hi havia un moment de protesta. Gairebé diré que en Companys es va veure obligat a proclamar la independència." La història posterior és prou coneguda, igual que l'etapa iniciada el 18 de juliol del 1936, amb l'esclat de la guerra. La victòria franquista va representar una doble derrota: "D'una banda, la pèrdua d'uns avenços socials i culturals conquerits durant la Generalitat i la Segona República; de l'altra, l'entrada de la dictadura del general Franco era sinònim de l'aniquilament de Catalunya com a país." A partir d'aleshores, Rahola va viure la dura experiència de l'exili i, poc després, el compromís amb la lluita antifranquista.

En tot cas, el salt més important en la trajectòria de Josep Rahola va venir gràcies a l'entrada al Senat de l'Entesa, un dels moviments unitaris més importants que s'han donat al país i

MEMÒRIA CENTENÀRIA

El 3 de juliol celebrarà el seu 100è aniversari. Josep Rahola és memòria viva del republicanisme. Militant de la lluita antifranquista, el 1979 va ser escollit senador per l'Entesa, un càrrec que va mantenir fins al 1986. Des de la seva militància a ERC, s'ha mantingut fidel als ideals del catalanisme republicà en condicions diverses, des de la llarga travessa pel desert fins a l'eclosió de l'independentisme

un autèntic fenomen electoral perfectament comparable a la Solidaritat Catalana del 1906. Rahola recorda el mestratge d'Ernest Lluch i el bagatge al Senat. En un retrat aparegut a la premsa d'aleshores, hom el definia com "un personatge d'aparença tímida, que ha treballat amb silenciosa eficàcia a favor de diverses iniciatives que se li han plantejat, conscient de les possibilitats limitades que podia exercir en un Senat amb majoria absoluta centrista". Els temes que va defensar al Senat van ser diversos, però allò que més recorda és el seu compromís nacional, manifestat en el rebuig a la retallada de l'Estatut de Sau i el retrocés de la LOHPA, que va definir com "una sarsuela en el sentit de barreja, de popurri". Va ser precisament aquest retrocés autonòmic el que va provocar un distanciament amb el PSC i un apropament amb CiU. Tot i el rebuig de la política del "peix al cove", Rahola reconeix que "amb la resposta conjunta d'ERC i CiU contra la LOAPA, la relació amb els convergents va millorar".

Malgrat el bagatge com a senador, Rahola es mostrava escèptic amb el paper d'una cambra que, en paraules seves, "no serveix de res". El compromís institucional no va anar en detriment de la proximitat amb la gent, de

El més important és Catalunya, i en aquest sentit he esmerçat els meus millors esforços

la necessitat de picar pedra. Recorda que en aquells anys eren "quatre gats" i que, "davant l'absència de públic als mítings, calia anar directament als bars per fer sentir la veu d'Esquerra".

EL COMPROMÍS NACIONAL

L'ideari de Josep Rahola es resumeix perfectament en una entrevista que va concedir el 1986, el darrer any com a senador. En aquella ocasió, va de-

De dalt a baix, Rahola amb els candidats al Senat, el 1979; al míting central a les eleccions del Parlament, el 1980; a l'ofrena floral a la tomba de Casanova, el 1985; i a l'homenatge que li van fer, el 2004

FUNDACIÓ JOSEP IRLA

La nissaga dels Rahola

El cognom Rahola va indestríablement associat a una nissaga republicana, amb l'exemple més conegut del periodista Carles Rahola, cosí del seu pare, que va convertir el periodisme en l'instrument de difusió dels seus ideals. Josep Rahola recorda que "mai es va posar en política", però que va morir víctima de la intolerància franquista. En tot cas, la persona més influent en la vida de Josep Rahola va ser el seu pare, que era militant d'Acció Catalana, un partit de centre-esquerra format per "polítics i intel·lectuals prestigiosos, amb recursos i amb una forta ascendència entre professionals liberals i la burgesia mitjana". Josep Rahola recorda que el seu pare i el seu oncle "sempre parlaven de política" i afegeix: "Després, jo ja no he pogut viure sense la política".

clarar: "El més important és Catalunya, i en aquest sentit he esmerçat els meus millors esforços durant tota la meua vida." La fidelitat al país esdevindrà indissociable amb el compromís amb ERC. Els que van compartir militància amb ell, com ara Lluís Balliu, el defineixen com "un treballador incansable". Malgrat els enfrontaments interns al si d'ERC i l'assumpció d'algunes de les crítiques dels sectors renovadors, Rahola es va mantenir al partit: "Vaig aguantar per esperit de l'Esquerra, un altre hauria marxat, com havien fet molts", reconeix.

Ens confessa que segueix l'actualitat política. Les imatges de polítics a la presó i a l'exili li recorden els anys de la joventut. Malgrat tot, es mostra optimista respecte al futur: "Ens n'hem sortit en condicions pitjors i també ho farem ara." Les paraules de Josep Rahola tenen un valor especial si tenim present tot allò que ha viscut. Quan ens acomiadem, em pregunta, amb timidesa, si podrà repassar la transcripció de l'entrevista. "No voldria cometre cap error", em puntualitza. Josep Rahola és, a pocs dies del seu centenari, memòria viva del republicanisme i, al mateix temps, una persona amb una memòria prodigiosa.

INNOVACIÓ

La usuària d'iNatal pot consultar les ecografies i estar avisada, per exemple, de si tindrà vòmits, entre altres informacions sobre el procés de gestació

iNatal acompanya les dones en tot el procés de gestació, mostrant-los informació sobre el fetus i aportant consells nutricionals, a més d'assessorament mèdic especialitzat

XAVI OLTRA
xoltra@lrp.cat

► Tenir un nen és una experiència única, vital, però hauria de comportar menys estrès i angoixa, sobretot per a les mares principiants. Amb aquesta idea va néixer iNatal, la primera aplicació de mòbil catalana que acompanya i orienta la dona en tot el procés fins al part. La usuària s'ha de registrar introduint el seu nom, pes, alçada i la data de la seva darrera regla. A partir d'aquí, iNatal pauta un calendari fins al part i va informant setmana rere setmana dels canvis del cos de la dona i del fetus, mesurant-ne el pes, el creixement, l'aparició d'extremitats...

També es poden consultar les ecografies, quin és l'estat d'ànim de l'embarassada, els símptomes, si tindrà vòmits... "L'aplicació aporta informació personalitzada i rigorosa d'especialistes. Informa la dona dels canvis que anirà patint i complementa tota aquesta informació amb consells setmanals del que pot menjar i el que no. Fa una guia nutricional i també proposa receptes", explica Marc Coll, director tècnic de Sixtemia Mobile Apps Studio, una empresa gironina i creadora d'aquest projecte, encarregat per la Fundació Medicina Fetal Barcelona. El seu portal inatal.org rep 6 milions de visites anuals. Un altre dels continguts interessants és l'aportació d'un expert en *mindfulness*, que prepara un pla de sessions matinals de meditació, incorporant àudios. Hi ha un sistema d'alertes per recordar a la usuària els canvis setmanals, que

L'embaràs, al mòbil

Des de Banyoles

► L'any 2007, Marc Coll i Josep Maria Teixidor, director comercial, van fundar Sixtemia Mobile Apps Studio a Banyoles. Ara, instal·lats al Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona i compartint espai amb Playbrand, tenen deu treballadors i fa una dècada que creen aplicacions per a clients importants com la Fundació del FC Barcelona, TV3, Catalunya Ràdio, la Sagrada Família, el Gran Teatre del Liceu i Heineken. Habituals del Mobile World Congress, hi han presentat diverses aplicacions, com el servei Mobappi d'apps per a ajuntaments, que permet als usuaris comunicar al seu consistori en temps real incidències en el servei d'escombraries o desperfectes en el mobiliari urbà, per exemple.

aporten nova informació, i ofereix crear un diari personal. També hi ha informació sobre el postpart i la lactància. "És una aplicació de tipus mèdic i s'hi poden afegir també els contactes dels ginecòlegs i les visites programades. La idea és centralitzar tota la informació en aquesta app, que tècnicament no és gaire complicada, però que és molt potent quant a continguts (s'han digitalitzat més de 300 documents per poder ser visualitzats), que, a més, són de molta qualitat i de gent molt experta", afegeix el responsable d'aquesta eina, que va tenir 2.000 descàrregues la primera setmana.

En l'àmbit de la medicina, una altra aplicació desenvolupada per l'empresa és Pukono, que guia els malalts d'hipertensió i insuficiència renal sobre què poden menjar i què no, "amb una base de dades espectacular". Promoguda per les fundacions Althaia i Alcía, Pukono mostra una alimentació adequada i també suggereix receptes als malalts.

MADE IN CATALONIA

De la col·lecció 'Don't stop me now', per la investigació contra el càncer

Col·lecció 'Stronger Together', en defensa dels oceans

Es pot consumir i alhora comprometre's amb un món millor? Aquesta és la proposta d'Uttopy, tota una inspiració per a la realitat que ens envolta i un suport a causes socials

Moda solidària

Consumir de manera sostenible, amb consciència. Amb aquest objectiu d'inspirar tota una generació va néixer Uttopy, una marca de moda que a través dels seus dissenys i missatges dona visibilitat a causes socials i mediambientals, i ajuda les ONG a obtenir recursos. I és que les responsables d'aquest projecte han volgut convertir el fet de comprar en un acte solidari i d'activisme.

Amb cada samarreta, el comprador col·labora amb una ONG (amb el 15% del preu) i amb l'artista que inspira la causa en concret. Entre els missatges que proposa Uttopy hi ha promoure la reforestació de boscos, protegir la biodiversitat i la sobrepesca, protegir els

oceans, posar fi a la desnutrició i la fam, promoure l'educació infantil, ajudar les famílies refugiades o lluitar per la prevenció de l'Alzheimer. Tota la producció segueix estàndards de qualitat pel que fa al respecte a l'entorn i als treballadors durant tot el procés, i s'utilitza cotó orgànic, polièster reciclat i tints ecològics. En la serigrafia i el manipulat final s'utilitzen negres de base aigua, lliures de solvents, PVC i ftalats. Amb això es garanteix també un producte durador, de tacte agradable, còmode i respectuós amb la pell. Uttopy és va consoli-

dar com a marca de moda emergent l'any passat, en guanyar la tercera edició del Premi 080 Investor Day, en la categoria 080ID Raising Brands, de la passarel·la 080 Barcelona Fashion. El projecte d'Inés Echevarría i Cristina Fernández va triomfar en aquest certamen, que té l'impuls del Departament d'Empresa i Coneixement, mitjançant el Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya.

Preu: entre 15 i 60 euros
www.uttopy.com

Un vi sobiranista

Des d'un celler de Mediona, a l'Alt Penedès, Finca Brugàs, se'n proposa un viatge cap a la independència a través de les seves vinyes. De fet, han elaborat ni més ni menys que un reserva de syrah, collita del 2011, amb un etiquetatge amb l'himne d'*Els segadors*. Una presentació molt especial, en una caixa amb dues ampolles, que parla i respira procés sobiranista, com ells mateixos anuncien i proclamen.

Es tracta d'un vi no filtrat per màquines, sinó que s'ha elaborat pel mètode clàssic de la decantació, com tots els que produeixen per no restar propietats organolèptiques. Fan criança amb ampolla i després d'un o dos anys a la seva cova, el comercialitzen.

Preu caixa 2 ampolles: 12,50 euros

www.fincabrugas.com

MEGAGRÀFIC

TEMPS DE MEDUSES

Les meduses són uns animals invertebrats que pertanyen al grup dels cnidaris i que viuen en aigües obertes.

Neden
maver
cap a

Quan arriba un eixam

- **Quan les meduses es troben acumulades** a pocs metres de la sorra s'aconsella retirar-les de l'aigua i netejar la sorra tan aviat com sigui possible. La forma de recollir-les ha d'evitar que es fragmentin, ja que els tentacles lliures a l'aigua conserven el seu poder urticant exactament igual que la medusa sencera, i a més no es poden detectar a l'aigua.
- **És important recollir els exemplars morts** que arriben a la sorra i s'acumulen a primera línia de mar. Aquestes meduses continuen conservant als tentacles cèl·lules urticants actives i, per tant, poden provocar picades als banyistes.
- **Un cop retirades les meduses**, és recomanable garbellar la sorra per tal de triturar i desactivar les cèl·lules urticants dels fragments de tentacles de medusa que hagin pogut quedar. L'efecte abrasiu dels grans de sorra provocarà que es disparin les cèl·lules urticants, n'eliminarà el verí i disminuirà el risc de picades.
- **Els exemplars no s'han d'enterrar a la sorra** ni dipositar-los a les papereres o als contenidors d'escombraries de la platja. S'han de transportar a altres contenidors i iniciar un tractament de desactivació amb aigua dolça per aconseguir fer desaparir les cèl·lules urticants, alliberar el verí i, a més, diluir-lo. Un cop fet el tractament, les meduses es deixen assecar al sol durant unes 48 hores en un recipient obert. Les restes assecades poden ser tractades com un residu orgànic.

'Pelagia noctiluca'

Nom comú: medusa luminescent

Diàmetre de l'ombrel·la entre 5 i 10 cm. Color rosat vermellós. Ombrel·la semiesfèrica, amb 4 tentacles orals gruixuts. 16 tentacles marginals (fins a 2 m de longitud). Superfície de l'ombrel·la recoberta de berrugues marrons. **PERILLOSITAT ALTA**
MOLT FREQUENT

'Rhizostoma pulmo'

Nom comú: borm blau

Diàmetre de l'ombrel·la entre 10 i 40 cm. Ombrel·la acampanada de color blanc blavós i amb una vora de color violeta. Sense tentacles marginals. 8 tentacles orals gruixuts, fusionats i sense ramificacions, de color blanc blavós. **FREQUENT**
PERILLOSITAT ALTA

'Chrysaora hysoscella'

Nom comú: borm radiat

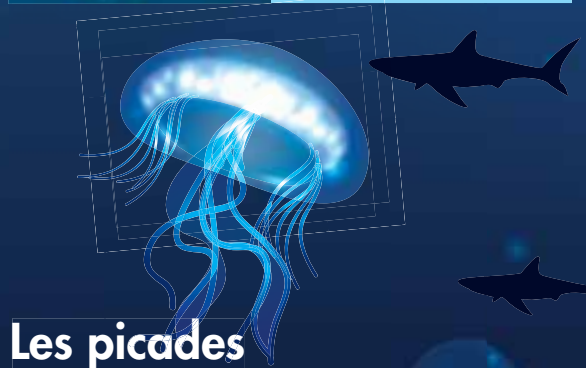
Diàmetre de l'ombrel·la de fins a 30 cm. Color blanc groguenc. Dibuix a l'ombrel·la amb 16 bandes marrons. Ombrel·la envoltada de 24 tentacles marginals, llargs i fins, i 4 tentacles orals llargs.

PERILLOSITAT ALTA
POC FREQUENT

'Aequorea forskalea'

Diàmetre de l'ombrel·la entre 5 i 10 cm. Color rosat vermellós. Ombrel·la semiesfèrica, amb 4 tentacles orals gruixuts. 16 tentacles marginals (fins a 2 m de longitud). Superfície de l'ombrel·la recoberta de berrugues marrons. **PERILLOSITAT BAIXA**
POC FREQUENT

Les picades

Com evitar-les

- **Cal mantenir-se fora de l'aigua** quan hi ha meduses. També convé evitar la zona de sorra on trenquen les onades, ja que és on habitualment s'acumulen les restes de meduses.
- **Tota mena de barrera que eviti el contacte** de la pell amb la medusa és una bona manera de protegir-se, per exemple: ús de cremes solars, banyadors que cobreixen el màxim de superfície corporal o roba lleugera com ara les samarretes.
- **Moltes de les meduses** que arriben a la sorra de la platja estan mortes, però fins i tot així, són perilloses. Els tentacles conserven bona part del seu poder urticant durant hores. No s'han de tocar mai.
- **Si us esteu banyant i veieu meduses**, cal nedar pausadament i sortir de l'aigua. El fet de nedar enèrgicament fa que un mateix apropi més les meduses i els llargs tentacles poden arribar a tocar-nos i picar-nos. Una medusa no ens atacarà mai.

Com tractar-les

- **Sortiu de l'aigua.**
- **No us rasqueu**, ni fregueu amb res la zona afectada, ni amb tovalloles, ni amb sorra...
- **No utilitzeu mai** aigua dolça ni amoníac.
- Si a la pell queden restes de tentacles visibles, retireu-los amb molta cura amb pinces o guants.
- **Renteu la ferida** amb aigua salada. Mai heu de fer servir aigua dolça, ja que el canvi osmòtic activa els cnidocists que puguin quedar i augmenta la quantitat de verí injectat.
- **Poseu una bossa amb gel** damunt la zona afectada durant uns 15 minuts. Mai s'ha de posar el gel directament sobre la pell. Si la coïssor no s'atura, podeu repetir l'aplicació de la bossa amb gel durant 15 minuts més.
- **Per tal d'evitar la infecció** de la ferida, s'aconsella l'aplicació sobre la pell d'un antisèptic (alcohol iodat) 3 o 4 vegades al dia entre 48 i 72 hores. Cal anar seguint aquests passos fins que la ferida cicatritzi.

Persones en situació

- Les persones amb problemes cardiovasculars de tenir espasmes de contacte amb aigua.
- Com més gran és la superfície de la pell que impacta (a la zona del cos), més gran és el risc de tòxics. Per tant, un risc major.
- Cal tenir present que les persones que tenen una vegada una sensibilització segona picada poden tenir una reacció continuada.

Joan Poyano jpoiano@lrp.cat
Lluís Romero Infografia

molt lentament i a la primavera i a l'estiu són arrossegades les costes pels corrents.

Si es toquen, encara que estiguin mortes, injecten una substància a la pell que produeix coïssor. El contacte

amb els tentacles o amb les seves porcions, tant a l'aigua com a la sorra, també pot causar lesions.

'Cotylorhiza tuberculata'

Nom comú: ou ferrat

Diàmetre de l'ombrel·la entre 20 i 35 cm. Forma aplanada, marró groguenc, amb una gran protuberància central de color taronja més fosc. 8 tentacles orals de 3 apèndixs amb l'extrem en forma de botó blanc o blau.

PERILLOSITAT BAIXA
FREQUENT

'Aurelia aurita'

Nom comú: borm

Diàmetre de l'ombrel·la fins a 25 cm. Ombrel·la en forma de plat. Color transparent tacat de blau. 4 tentacles orals fisonats i llargs. Tentacles marginals curts. 4 òrgans reproductors de color púrpura-violeta en forma de ferradura.

PERILLOSITAT BAIXA
FREQUENT

'Velella velella'

Nom comú: barquetes de Sant Pere

Diàmetre del disc entre 1 i 8 cm. Disc blau rodó o oval amb una petita vela. Quan està viva, la vela es troba coberta d'un teixit tou. A la perifèria hi ha un gran anell de pòlips en forma de tentacles.

PERILLOSITAT BAIXA
FREQUENT

'Physalia physalis'

Nom comú: caravel·la portuguesa

Part flotant de 30 cm de llargada i 10 cm d'amplada, constituïda per un flotador amb gas, violeta i transparent, amb una cresta o vela a la part superior i una part submergida formada per tentacles fins i llargs que poden arribar als 20 m.

PERILLOSITAT ALTA
MOLT RARA

Altres espècies que piquen o mosseguen

- Eriç de mar, garota o garoina

Equinoderm de cos globós cobert d'espines de color negre difícils de treure. Si et punxes, cal treure les espines al més viat possible per evitar que continuïn traient verí. La ferida s'ha de netejar i desinfectar i no tapar-la del tot. És recomanable posar la ferida en aigua calenta entre 20 i 40 minuts.

- Círvia o cerviolla

És un peix que pot fer fins a 150 cm de llargada, però la més comuna és entre 30 i 50 cm. Pot arribar a fer una mossegada, especialment en situacions d'aigües agitada a la platja. Són habituals especialment al final de l'estiu, quan aprofiten per caçar en zones de superfície.

- Peix aranya

Talla màxima de 45 cm, comuna entre 10 i 30 cm. Viu sobre fons de sorra i fang i si el trepitges t'injecta un verí que produeix insuficiència respiratòria i dolor. La toxina del verí de l'aranya, igual que el de les escòrpores, es desactiva i perd efecte amb la calor. Així, el millor remei en cas de picada, es posar una bossa amb aigua calenta en contacte amb la pell per neutralitzar-ne els efectes.

- Rajada, escrita

És de la família dels taurons i pot mesurar entre 9 i 80 cm. Té el cos molt aplanat, ja que viu sobre fons de terra o roca entre els 20 i els 600 m de profunditat. Inocua verí amb un agulló que té al final de l'aleta espinosa. El verí es neutralitza aplicant calor.

- Morena

És un peix en forma de serp que pot arribar a fer 1,50 m. Viu en zones rocoses de la costa i en coves. No és verinosa, però pot mossegar si veu envaït el seu territori.

- Tauró

Al mar Mediterrani hi ha 45 espècies de taurons, que normalment viuen en fondàries grans i que no s'apropen a la costa. Qualsevol atac es produirà per la defensa d'un territori o per confusió amb una presa. L'espècie més abundant és la tintorera, que no està considerada gaire perillosa.

es en de risc
s amb antecedents
es al·lèrgics,
ulars i asmàtics han
pecial cura i evitar el
mb les meduses.

gran sigui la
orporal que rep
amb relació al volum
major seran els efectes
tant, els nens tenen
or.

esent que les
ue han estat picades
a, queden
des. Així, una
ada pot produir
s més virulenta i

SALUT

Precaució a la m

Lluís Martínez

Mantenir-se actiu ajuda a allargar la vida. Sigui quina sigui la nostra edat, però amb més raó si hem passat de la seixantena, sortir a passejar a pas viu –tant com es pugui– durant almenys una hora al dia, evitant sempre els moments de més insolació, és una activitat saludable per al cor.

Si volem fer una excursió per la muntanya, la principal precaució que hem de prendre és que mai, en cap cas, hi anirem sols. Menys encara si és un territori nou per a nosaltres.

També és molt convenient, abans d'iniciar una excursió en companyia, deixar dit a algun familiar o amic cap a onensem anar i a quina hora tenim previst d'arribar.

També és convenient assabentar-se, abans de sortir, de quina és la previsió meteorològica. Ens abstindrem de fer l'excursió si hi ha boira o si s'anuncien pluges. Mai sortirem si fa o està anunciada una calor intensa.

La tercera precaució és portar sempre un calçat adequat, ben adaptat al nostre peu i pensat per a l'activitat que pensem fer. Molts problemes i lesions apareixen, precisament, perquè hem utilitzat un mal calçat. Si ens lesionem per aquesta causa, podem quedar atrapats a la muntanya.

A més, cal portar un calçat adaptat a cada activitat. No ens podem ficar en un camí de pedres amb sabatilles de sola tova, ni tampoc fer una activitat breu amb botes dures. Portar un calçat que no es correspon amb l'activitat pot facilitar l'aparició d'esquinços i de lesions als turmells i als genolls. En el millor dels casos, ens cansarem més del compte.

Igualment, la roba ha de ser còmoda i s'ha d'adaptar bé. No ha d'anar fregant la pell, perquè ens faria aparèixer butllofes. Això és molt important en el cas dels mitjons.

Abans d'iniciar la marxa, hem de fer una mica d'escalfament muscular, un requisit que és important per

Ara que s'acosten les vacances d'estiu, és un bon moment per sortir a passejar pel bosc. Però sempre hem de prendre algunes precaucions per evitar que una activitat plaent es converteixi en una font de problemes

practicar qualsevol activitat esportiva, encara que la vulguem fer suau-ment. Els exercicis d'escalfament abans de la passejada ens prepararan físicament i psicològicament, i també ens ajudaran a incrementar el nostre rendiment i a prevenir les lesions.

No vulguem guanyar concursos. A la muntanya anem a passar-ho bé i a fruit de les vistes. Això vol dir que no hem de fer esforços intensos quan iniciem l'activitat. Caminar per la muntanya és una activitat aeròbica, és a dir, no ens hauríem de fatigar.

Com podem saber si hem arribat a aquest punt de fatiga crítica? Perquè començarem a esbufegar.

Si això passa, ens aturarem i descansarem. També ens hidratarem. Passat un temps, podrem tornar a caminar, però ho farem a un ritme més lent.

Hi ha un truc per saber si fem l'activitat a un ritme saludable i adaptat

El perill d'una tempesta

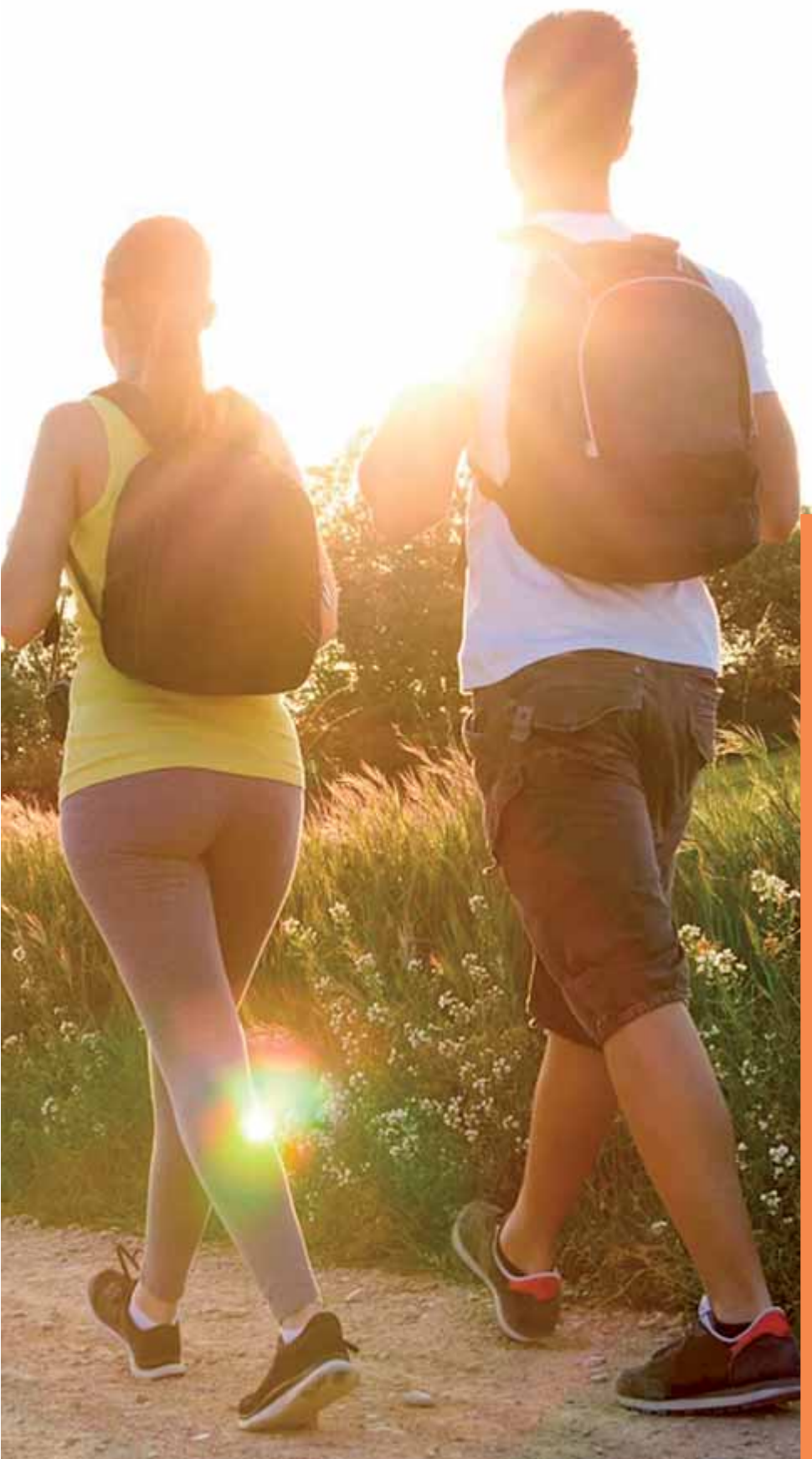
▶ Si, anant per la muntanya, ens enxampa una pluja amb llamps, no ens refugiarem sota cap arbre ni cap pedra gran. Sempre cal allunyar-se dels llocs elevats i de les cabanes aïllades. Si no tenim cap altre remei, ens esperarem asseguts i amb les mans als genolls.

Ben comunicats

En cas que algun acompanyant tingui un accident, cal comprovar el seu estat i moure'l com menys millor. Sempre que sigui possible i que l'accident no sigui greu, cal posar-lo en un lloc segur i còmode, i després demanar ajuda al 112.

Una parella fa una excursió amb un calçat adaptat ➡ NENSURIA

Montanya

Accidents freqüents

► Els accidents passen. Podem prendre totes les precaucions i, malgrat això, lesionar-nos. Un dels incidents més freqüents, és l'esquinç de turmell. N'hi ha de diferents graus, depenent de l'abast de la lesió. També ens podem fer un esquinç de genoll, que consisteix en un estirament dels lligaments del genoll, sovint arran d'un cop o d'una caiguda. Aquesta lesió requereix l'aplicació de fred i de benes de subjecció. Cal fer repòs i mantenir la zona immobilitzada durant la recuperació.

Un cas pitjor és el de la fractura del genoll o del turmell, que es pot produir pels mateixos motius que els esquinços, però amb un impacte més gran. Si la fractura és lleu, la recuperació es pot

al nostre cos: que puguem caminar i parlar alhora sense sentir-nos cansats. Si ens costa, és que no ho estem fent bé.

Cal fer pauses freqüents, durant les quals hem d'aprofitar per beure, menjar una mica i descansar. Uns deu minuts cada hora acostuma a ser un període raonable. En cas contrari, els músculs es poden refredar i hi pot haver sobrecàrregues i rampes. Evitar el refredament és molt important si fem l'activitat a l'hivern; però també hem de vigilar a l'estiu, si fa vent o si ens agafa una tempesta. Llavors hem de mirar d'anar ben aprofitats.

Si anem acompanyats d'infants, llavors hem de fer pauses més sovint, però també més curtes. Després, quan estiguem a prop del final de la passejada, cal que anem reduint el ritme, ja que això ajuda a normalitzar el ritme cardiovascular i respiratori.

Quan acabem l'excursió, no ens ficarem immediatament a l'automòbil, si és que l'hem utilitzat per arribar al punt de sortida. Això pot fer que aparegui una sobrecàrrega muscular. Descansem una estona abans d'entrar al vehicle. També és convenient beure i menjar alguna cosa. Si resulta que hem fet un esforç intens, llavors farem els exercicis propis de l'escalfament muscular i després descansarem una mica més.

Els bastons de senderisme són útils perquè ajuden a mantenir l'equilibri i a reduir la càrrega sobre els turmells i els genolls. Aquests bastons també ens seran útils si tenim alguna lesió lleu.

Si portem motxilla, el pes ha d'estar ben distribuït: el que pesa més, a la part baixa i com més a prop de l'esquena millor. Sabrem que la motxilla està ben ajustada perquè no anirà oscil·lant en les pujades i baixades.

Durant la ruta s'ha de beure i menjar. Això s'ha de fer sempre, encara que l'excursió no sigui gaire llarga. Si no bevem ni recuperem els electrolits que perdem amb la suor, ens deshidratem. El resultat és que podem tenir rampes, defalliments i, fins i tot, ens podem desorientar.

Hem de beure de tant en tant, encara que no ens sentim assedegats. I beurem a poc a poc. També hem de procurar que la beguda no estigui gaire freda.

aconseguir immobilitzant la zona i fent repòs; però en el casos més greus caldrà passar per la sala d'operacions.

Un altre incident, però menor, que pateixen els excursionistes són les durícies per fricció. Són una conseqüència del calçat inadequat. La millor manera d'evitar aquest problema, doncs, és utilitzar un bon calçat i plantilles ben adaptades al peu. Un incident semblant per un calçat inadequat són les butllofes, que apareixen per la fricció del mitjà amb la pell.

La tendinitis és una inflamació dels tendons per sobreesforç. El millor tractament és aplicar-hi gel i reposar fins que la inflamació disminueixi.

SALUT

OPINIÓ

Josep Maria Argimon Directiu del Departament de Salut

El relat de l'1 d'octubre: la mobilització i la resistència

En aquest article no ens centrarem en l'explicació detallada dels fets de l'1 d'octubre, que ja ha estat descrita àmpliament en repetides ocasions. Posarem el focus en l'impacte que va tenir per a les víctimes la brutal repressió que es va produir i, especialment, en el menyspreu dels fets que van mostrar algunes autoritats espanyoles.

Durant la jornada del primer d'octubre, les incursions policials es van desplegar en 55 poblacions i es van dur a terme un total de 106 intervencions policials arreu del Principat, 52 de les quals amb violència.

Les dades recopilades pel Departament de Salut mostren que el dia 1 d'octubre es van atendre i diagnosticar un total de 991 persones. A banda, entre els dies 2 i 4 d'octubre, es van atendre 75 persones més en centres sanitaris, també a conseqüència de lesions provocades el dia 1. En total, doncs, el nombre d'atesos entre l'1 i el 4 d'octubre va ser de 1.066 persones. A conseqüència de les càrregues policials hi va haver set ferits greus; sortosament, però, la majoria dels atesos ho van ser per lesions i problemes lleus de salut.

El mateix síndic de greuges, Rafel Ribó, va denunciar una "desproporció absolutament inacceptable de la força policial l'1-O". Ara bé, cal recordar les declaracions del senyor Mariano Rajoy durant la seva intervenció el mateix dia 1 d'octubre, en què afirmava: "Desitjo la recuperació dels ferits de veritat." En la mateixa línia, van ser diversos els polítics del Partit Popular que van fer declaracions ironitzant sobre els fets i en to sarcàstic. El ministre de Justícia, Rafael Catalá, va dir que "seria molt bo

La crònica de l'1 d'octubre del 2017 és el relat de la demostració de la força ciutadana, de la mobilització i la resistència de la gent per poder exercir el seu dret a votar, de la voluntat dels catalans i de les catalanes de decidir lliurement, pacíficament i democràticament el seu futur. És el relat d'un dia que va acabar amb unes imatges de violència i de repressió policial que van fer la volta al món i dels atacs contra gent indefensa que l'única cosa que volia era votar

saber com els va i si estan recuperats de les seves múltiples lesions, no sigui que s'equivoquin amb la mà que van tenir capsulitis". No va ser menys el senyor Fernando Martínez-Maíllo, coordinador general del PP, que va piular: "Això dels 800 ferits és una gran mentida."

INFORME DETALLAT

Des del Departament de Salut, el Conseller Comú va sortir en defensa dels afectats per les càrregues policials de l'1 d'octubre i dels professionals del sistema sanitari català. A més, va publicar un informe detallat sobre els afectats i va rebatre les afirmacions fetes per part d'alguns polítics espanyols: "No s'és conscient que a qui s'estava ofenent no era al Departament de Salut, sinó als professionals sanitaris que han fet els

diagnòstics i han atès els pacients, i a les mateixes persones ateses, que han estat les víctimes d'aquesta repressió."

La indignació també va fer saltar els professionals sanitaris del país: Totes aquestes malintencionades afirmacions posaven en qüestió l'honestat de la seva feina. Així ho recollia el comunicat del web del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya: "Els metges actuen sota el codi deontològic; no es pot posar en dubte la professionalitat i la independència dels metges a l'hora de certificar els ferits."

L'1 d'octubre va ser possible en gran part, doncs, per la col·laboració de centenars d'ajuntaments i per la mobilització ciutadana. Aquell dia es va forjar una gran resistència ciutadana que encara avui perdura.

El primer article d'una sèrie sobre el 155

Aquest és el primer d'una sèrie d'articles en què es farà una crònica dels fets ocorreguts durant l'aplicació del 155 en l'àmbit de Salut. En el proper article, s'explicarà com el desplegament del 155 va suposar episodis d'indefensió, d'abús de poder i d'usurpació política per part del govern de l'Estat espanyol. En els tres restants, es detallarà l'experiència de la mobilització i la resistència dels professionals del sector salut des de diverses perspectives.

En primer lloc, s'explicarà la mobilització del Col·lectiu Clínic per la Democràcia, que fa una concentració setmanal amb l'objectiu de denunciar la regressió dels drets i llibertats democràtiques que s'està vivint al nostre país. En segon lloc, s'exposarà la posada en marxa per part de professionals de la salut de la plataforma pel dret universal a la salut i es mostrarà la resistència del sector salut i el compromís amb el model de cobertura universal. Per acabar, es repassarà la resistència dels professionals de l'àmbit de la salut mental i les addiccions —línia prioritzada per l'exconseller Toni Comín—, que han continuat desplegant les accions prioritzades tot i l'aplicació de l'article 155 i han mantingut reunions de treball amb el mateix exconseller

Comín a Brussel·les.

Aquests articles volen ser, doncs, les cròniques dels fets ocorreguts durant uns mesos que han estat especialment durs per a tots els treballadors de la Generalitat i el testimoni de la resistència d'un sector clau per al país com ho és el sanitari.

SKYLINE

La ploma clàssica
més moderna

164271187500L

Distribuït per:
ZYX IDEAS
Tel. 93 210 45 45
zyxideas@zyxideas.com
www.zyxideas.com

Kaweco
GERMANY, SINCE 1883

UNIVERSITATS

Eloi Serrano Director de la Càtedra d'Economia Social del TecnoCampus Mataró-Maresme

“L'economia social posa la persona a l'eix, no el capital”

MERCÈ MIRALLES
mmiralles@lrp.cat

La Càtedra d'Economia Social del TecnoCampus de la Universitat Pompeu Fabra, a Mataró, és pionera al nostre país. Ha aconseguit introduir l'economia social com a matèria obligatòria per als futurs emprenedors i gestors empresarials. Des de la càtedra es fa docència, es difon l'economia social i es fa recerca. Alguna dia, els consumidors sabrem detalladament com es fan els productes i els serveis que consumim, i podrem escollir. I escollint, farem canviar el món. Eloi Serrano és el director de la càtedra.

L'economia social aporta una visió diferent de l'empresa, més humana, davant del capitalisme. El repartiment de la responsabilitat, la retribució justa, mesurar l'impacte social en la presa de decisions... La universitat hi ha apostat.

En els estudis hem apostat per donar una visió de l'economia com més heterodoxa, àmplia, millor. Explicar als estudiants que hi ha molts models de gestió, i que poden tenir altres finalitats, no només el rendiment econòmic. Hi ha organitzacions, d'economia social, que busquen altres objectius i no per això són menys competitives, ni menys innovadores i generadores d'activitat. Però la manera de produir i la manera d'organitzar genera unes externalitats positives basades en uns determinats valors. Es dona per fet que l'economia i la gestió de l'empresa només es poden concebre amb uns determinats postulats, els del capitalisme, que poden ser vàlids, però que no són els únics. La universitat té com a finalitat difondre el coneixement i propiciar la reflexió i, per tant, és inconcebible que en una escola de

gestió no s'ensenyin tots els models possibles. I insisteixo que no tenim una visió adoctrinadora, al contrari, volem donar a l'alumnat totes les visions. L'alumne, quan surti al mercat laboral, decidirà lliurement el model que li convé més. Però és una realitat que fins fa poc la rellevància de l'eco-

La rellevància de l'economia social en el PIB no s'havia vist reflectida a l'acadèmia

nomia social en el PIB no s'havia vist reflectida a l'acadèmia. I això era una anomalia.

A Catalunya, l'economia social representa al voltant 8% del PIB, i a Barcelona hi ha 53.000 treballadors ocupats segons aquest model empresarial. Tot i això, no se'n parla gaire.

Com que hi ha principis de l'economia social que s'escapen del que tenim com a generalment acceptat, hi ha economistes que no hi posen l'atenció que caldria.

L'economia social desmunta idees, com que l'empresari s'ha d'enriquir tant sí com no.

L'economia social té repercussions molt positives fora de la mateixa empresa, i haurien de ser objecte d'un estudi més profund i d'una consideració més elevada per part del conjunt de la societat. Per què? Perquè l'eco-

nomia social posa la persona a l'eix de les relacions econòmiques, laborals, comercials. La persona, no el capital. Les relacions es fan a partir de la visió que s'ha de procurar contribuir al bé comú.

I al benestar de l'individu?

És clar! El sistema capitalista clàssic manté que si cadascú busca el benefici propi tots arribarem al benestar col·lectiu. L'economia social no veu que passi realment així. Considera que el benestar global ve a partir de la consideració de l'individu i que totes les organitzacions i totes les persones, amb les nostres accions, deixem una petjada a la societat. És un element clau de consciència.

Quantitatiu 'versus' qualitatiu.

És passar d'una economia estrictament quantitativa a una de qualitativa. En la quantitativa, un bon gestor és el que incrementa els beneficis, la productivitat. Però no es considera prou l'anàlisi qualitativa. És a dir: com s'ha produït això? Quin impacte ha tingut en la societat? Un bon gestor és el que deslocalitza l'empresa i, per tant, redueix costos? Segons l'economia tradicional, sí. Però aquest gestor no ha incorporat en la seva decisió l'impacte que té en la nostra societat.

Les organitzacions i les persones, amb les nostres accions, deixem una petjada a la societat

Una empresa, no cal dir noms, vol aconseguir una marge de benefici del 400%. Cal?

Posa el capital al centre de la seva activitat. Tindrà una pressió molt forta, si vol aquest marge sobre vendes del 400%. Haurà d'anar a produir a un lloc on els costos siguin un 400% més baixos.

Anirà al Tercer Món, on seguirà l'empobriment, si les condicions laborals no són més justes. I al lloc que deixarà, al primer món, també afavorirà la pobresa.

S'ha globalitzat l'economia, però no s'ha globalitzat la consciència de ciutadà global. Per exemple: les grans empreses automobilístiques aconsegueixen que treballadors d'una planta ubicada en un país competeixin amb treballadors de la mateixa empresa però d'una planta d'un altre país, i tot per portar la producció a un lloc o a un altre.

Eloi Serrano, al

TecnoCampus, a Mataró. La Càtedra d'Economia Social té tres potes: la docència, la difusió dels principis de l'economia social i la recerca. El model de l'economia social és tant o més vàlid que el del sistema capitalista

JOSEP LOSADA

L'home és un llop per a l'home?

El sistema ha aconseguit que un treballador de Barcelona no vegi un treballador de Polònia com un company, sinó com un contrincant. Això, com a mínim, ens hauria de fer reflexionar.

El capitalisme es veu com un dogma.

No es qüestiona, perquè es dona per fet que és molt difícil separar democràcia de mercat, des d'un punt de vista de l'economia aplicada. Sembla que si desapareix el mercat, desapareix la democràcia. La reflexió que cal fer és si podem accedir al mercat amb unes organitzacions que no generin perdedors ni guanyadors...

En què tothom guanyi?

Exacte. El model cooperatiu n'és un exemple.

La fórmula de la cooperativa assegura un funcionament segons els criteris de l'economia social?

La fórmula jurídica no és condició suficient per considerar que l'empresa ja és d'economia social. El que li dona la condició és l'actuació. Sí que és cert, però, que si la propietat està en poques mans, la gestió col·lectiva és més complicada perquè, en el fons, l'última paraula sempre la té el propietari i, per tant, es tracta més aviat d'una cessió voluntària de poder per part del

propietari. En canvi, si el capital ja està distribuït de bon principi, la gestió col·lectiva és una manera de funcionar estructurada. Dit això, és cert que hi ha empreses d'economia tradicional en què el capital està concentrat en poques mans i tenen un funcionament intern, i cap a la societat, propi d'empreses d'economia social: democràtiques, inclusives i amb petjada positiva.

En el model capitalista s'insisteix que el propietari de l'empresa arrisca molt.

No, no. Tothom s'arrisca. Nosaltres, com a treballadors, formem part d'una organització i muntem la nostra vida basats en la confiança que hi ha algú que gestionarà bé l'empresa. Confiam que podrem desenvolupar el nostre projecte vital. De manera diferent, tots estem arriscant. No arrisca només qui hi ha posat els diners. Hi ha una empresa de cotxes a la qual els seus directius han enganyat amb l'emissió de fums. Han fet reestructuració de plan-

“

En una empresa, tots estem arriscant. No arrisca només qui hi ha posat els diners

tilla. El treballador que ha perdut la feina també va arriscar: la mala praxi dels directius de l'empresa ha recaigut sobre ell.

El primer pas és, doncs, admetre que tots ens la juguem. L'economia social, en la mesura que promou l'autogestió, el repartiment del poder i la responsabilitat, vol eliminar l'empresari?

No desapareix, en tant que empresari emprenedor, el que passa és que aquest empresari s'encarna en moltes persones de l'organització. També s'associa l'economia social a qüestions assistencials, d'ONG, i no és així.

El fet, però, és que l'economia social dona beneficis.

Però els guanys que busca una empresa d'economia social són aquells que permetin que l'empresa continuï existint.

Ningú diu que els membres d'una cooperativa no es puguin fer milionaris, però no a qualsevol preu, no?

Les nostres accions tenen conseqüències. No hi ha llibertat sense responsabilitat. Quan participes en un projecte d'economia social no només tens dret a unes bones condicions laborals, sinó que l'autogestió també genera la res-

“

Els guanys que busca una empresa d'economia social són els que li permetin continuar

ponsabilitat de comprometre's amb allò que s'està fent. L'absència de poder sempre està relacionada amb la responsabilitat. Georges Brassens deia que era tan anarquista que passava pels passos de vianants perquè no hi hagués d'haver un policia que el multés. És la falta de responsabilitat la que genera condicions favorables per a l'autoritat.

La República de les arts

Josep Maria Rosselló Artista

Libre recomanat per...

Joan Miró. *El nen que parlava amb els arbres*
Explica amb molta claredat i detall el Miró de la primera època a Barcelona i el Miró de Mont-roig.

Arxius de L'EXILI

DAVID MARÍN
dmarin@rp.cat

L'associació Arxivers sense Fronteres (AsF) està realitzant un projecte ambiciós d'identificació, digitalització i catalogació de la documentació històrica dels casals catalans a l'exterior. El van començar a dur a terme el 2006, i fins avui han inventariat uns 80.000 documents provinents de casals i entitats catalanes de l'Uruguai, l'Argentina, Mèxic i Cuba. El projecte continua en marxa i es preveu analitzar i inventariar material d'altres països de l'Amèrica Llatina, així com de França, la Catalunya Nord i Bèlgica.

Es tracta de la primera gran actuació arxivística i permet fixar els testimonis de la diàspora catalana a l'exterior, no només la provocada per l'exili a causa de la guerra del 36, que va significar la marxa forçosa d'uns 200.000 catalans a l'Amèrica Llatina i a Europa, sinó també per les migracions produïdes a finals del segle XIX i principis del XX, fruit de les quals van sorgir les primeres associacions culturals i benèfiques i els casals catalans a l'exterior.

EL PAPER DELS CASALS

Entre els documents inventariats fins ara, hi ha correspondència d'aquestes entitats, fitxes de socis, actes de les activitats, fotografies, il·lustracions i fins i tot àudios. Un material que permetrà als investigadors analitzar amb més detall el paper històric, cultural, social i fins i tot polític que han jugat aquestes entitats i, en general, l'exili català.

Voluntaris de l'associació Arxivers sense Fronteres (AsF) han emprès des de l'any 2006 la tasca de digitalitzar i inventariar els documents dels casals catalans a l'exterior. El resultat és el testimoni de l'emigració catalana a Amèrica al llarg del segle XX

Testimoni

► Els Casals Catalans a l'exterior són testimoni de la presència de comunitats catalanes a Amèrica i a França des de finals del segle XIX i principis del XX, i van tenir un paper clau amb els refugiats del 1939. La seva creació responia a la necessitat de mantenir vincles culturals, socials i lingüístics entre els catalans que havien hagut de marxar, sobretot per raons econòmiques, a un altre país. L'any 1939 van tenir un paper clau en el suport als refugiats catalans de la guerra. Actualment, mantenen activitats entre els descendents d'aquells catalans emigrats en el segle XX.

Són especialment colpidors els documents del final de la guerra del 36, just en el moment en què es va produir un gran èxode de refugiats republicans cap a la Catalunya Nord, França i l'Amèrica Llatina. Entre el material localitzat per Arxivers sense

Són especialment colpidors els documents generats al final de la guerra del 36

Carta de Lluís Companys al president del Casal Català de Buenos Aires

► Amic meu: us prego que trameteu als germans del Casal la meva emocionada gratitud per la lletra que m'heu tramès. En els dolors presents, interminables i tràgics, la vostra lletra és un bàlsam.

I Catalunya ha patit tant en el seu cos i dins, molt endins, de la seva ànima.

Hem previst, amics meus, hem lluitat, callat, sofert... i no ho hem pogut evitar! Després, aquests últims moments dramàtics! Un dia es podran explicar, documentalment, els esforços i sacrificis de Catalunya. Insuperables.

Recollir dins nostre les reserves que queden i mantenir la confiança, a més o menys distància, en l'esdevenidor.

La pàtria catalana no pot ésser aniquilada, perquè l'esperit de poble com el nostre és immortal. Tots els catalans, d'ací i d'allà, on es trobin, han d'apartar, oblidar diferències i treballar pel bon nom, pel ressorgiment de la nostra terra estimada. Sempre, a través de totes les diferències, els catalans han sabut mantenir el lligat moral del seu patriotisme en els moments més greus, o de prova. Perquè Catalunya és tan bella, tan discreta, tan humana, tolerant i bona! La seva dissort ens tortura, sota la impressió viscuda de tot el que ha passat i del que passa.

Mercès per la vostra lletra.

Us abraça, el vostre president,
Lluís Companys

Fronteres, hi figura una carta de Lluís Companys tres mesos després de la fi de la guerra i ja exiliat a París. S'adreça al president del casal català de Buenos Aires, Jaume Lloró, i en la missiva Companys agraeix el donatiu de dos mil pesos argentins que ha fet la colònia catalana de Buenos Aires als refugiats catalans.

TESTIMONIS PER AL FUTUR

En la carta, redactada tot just després d'haver-se exiliat, hi fa fins i tot una referència al testimoni documental que hauria de fer arribar tot el que acabava de patir el país a les generacions futures: "Hem previst, amics meus, hem lluitat, callat, sofert... i no ho hem pogut evitar! Després, aquests últims moments dramàtics! Un dia es podran explicar, documen-

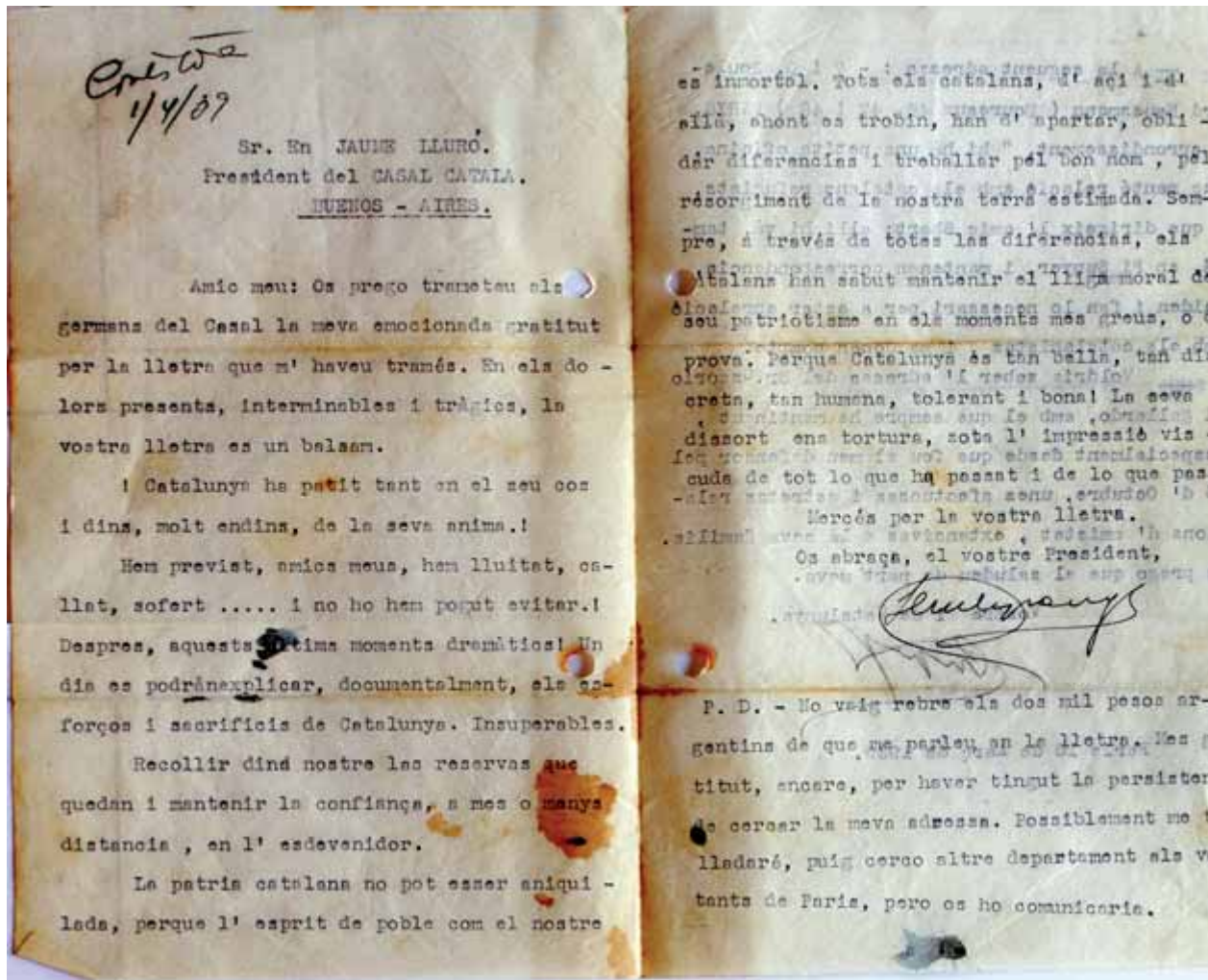

Una perspectiva més lúcida del present

Documentar la història de l'exili republicà és necessari, ara més que mai. Ser conscients del passat ens dona una perspectiva més lúcida del present. Ara que tornem a tenir polítics i cantants de rap obligats a marxar per eludir les accions repressives de l'Estat, i ara que es plantegen camps d'internament per aturar

David Marín dmarin@lrp.cat

les migracions al Mediterrani, una mirada als documents de l'exili català a Amèrica i als camps de refugiats de la Catalunya Nord on van quedar atrapatats milers de refugiats republicans –recopilats gràcies a la feina d'Arxivers sense Fronteres–, ens fa entendre d'on venim i, segurament, cap a on convé anar.

A dalt, una carta de Lluís Companys agraït l'ajut del Casal Català de Buenos Aires per als refugiats catalans a l'Estat francès. A baix, la fitxa d'una catalana que sol·licitava l'ajut de la Societat de Beneficència de Naturals i Descendents de Catalunya de l'Havana

talment, els esforços i sacrificis de Catalunya.”

El paper que van jugar les colònies catalanes a l'exterior durant els mesos immediatament posteriors a la guerra també queda definit en documents com un telegrama de la delegació de la Generalitat a Londres dirigit al Casal Català de Buenos Aires, en què es demanava, a finals de gener del 1939, que les entitats catalanes a l'exterior organitzessin de manera urgent una col·lecta, i el posterior enviament de diners, per als milers de refugiats que en aquells moments –tot just creada la frontera pirinenca enmig d'una gran crisi humanitària que l'Estat francès va gestionar com ara proposen alguns líders europeus– es trobaven en

A les comunitats catalanes d'Amèrica, se'ls demanava ajut per als refugiats catalans

campes de concentració fortament vigilats per la policia i els legionaris francesos, i on refugiats republicans catalans i del conjunt de l'Estat van haver de malviure en condicions pèssimes durant mesos i mesos.

AJUTS ALS REFUGIATS

Una de les personalitats catalanes que més es va moure per la situació dels refugiats va ser Pau Casals. El violoncel·lista i compositor també va emprendre el camí de l'exili amb l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona. Va anar a París, però amb l'ocupació nazi va marxar als Estats Units, tot i que mai va abandonar del tot Catalunya, amb estades a Prada de Conflent. Tot i tenir els béns confiscats per les autoritats franquistes, es va bolcar en l'ajut als refugiats

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ARXIVS DE L'EXILI

atrapats als camps de la Catalunya Nord. Va aprofitar la seva influència internacional per captar fons de personalitats i organismes internacionals, amb els quals intentava treure refugiats dels camps d'internament i millorar les condicions de vida dels que havien hagut de deixar el seu país sense recursos per tirar endavant.

També va recórrer a les colònies catalanes de l'Amèrica Llatina. En una carta escrita des de Prada de Conflent el 1939, agraiïa les aportacions del casal de Buenos Aires, els demanava que continuessin organitzant més enviaments i descrivia la situació als camps de refugiats com d'extrema gravetat. "Impossible de dir-vos o descriure-us la situació que s'hi ha creat. Jo no puc fer més i necessito que se m'ajudi. Em passo la

ferent naturalesa. Algunes se centren en activitats socials i culturals, amb agrupacions de cant coral i l'organització de jocs florals i altres activitats literàries; d'altres tenien com a objectiu donar suport als catalans sense recursos en aquell país i un tercer grup es caracteritzaven per un accent més polític.

A Cuba convivia el Centre Català de l'Havana, molt implicat a favor del català i de la causa de la República Catalana, i la Societat de Beneficència de Naturals i Descendents de Catalunya, entitat creada dècades abans per tal de donar ajuda urgent als catalans emigrats a Cuba que es trobaven en situació precària. Un dels presidents del Centre Català de l'Havana va ser Josep Conangla i Fontanilles, col·laborador de Macià i un dels redactors de la constitució provisional catalana l'any 1928. El centre havia d'acollir durant la dictadura de Primo de Rivera Francesc

Els casals tenien una funció social i cultural, tot i que també n'hi havia amb un fort accent polític

vida escrivint i enviant el que tinc i el que no tinc i cada dia em trobo més ofegat", confessava.

Tot i tenir el seu patrimoni confiscat per les autoritats franquistes, es calcula que Pau Casals va aconseguir fer arribar 140.000 francs als catalans exiliats a través de les aportacions que ell personalment va aconseguir tot batallant amb entitats i organismes catalans i internacionals.

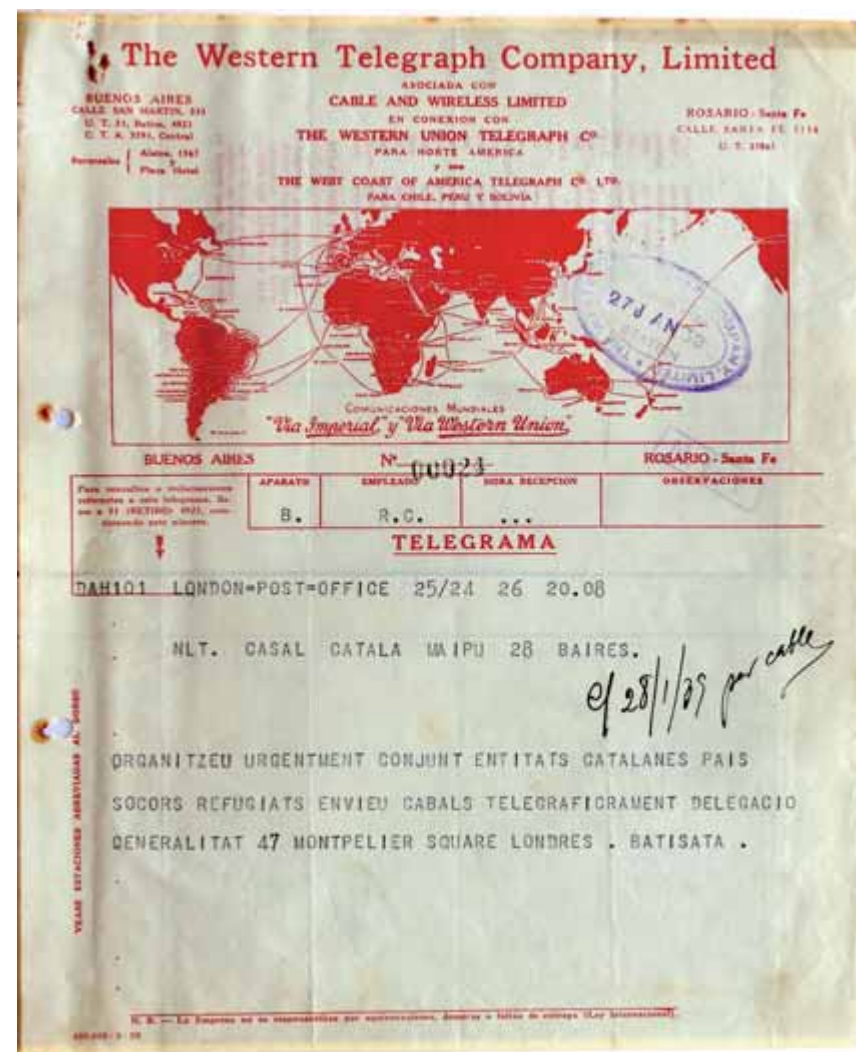
LA VIDA A L'EXILI

Però el gros de la documentació inventariada en el projecte dels casals catalans d'Arxivers sense Fronteres dona testimoni, sobretot, del dia a dia dels exiliats anònims a l'Amèrica Llatina. "Molts documents deixen testimonis de persones que arribaven tot fugint de la guerra i de la misèria, i s'hi mostra el suport i la solidaritat dels que ja vivien en aquells països cap als nousvinguts, que sovint ho feien en una situació molt precària", explica Núria Carreras, presidenta d'Arxivers sense Fronteres. Les entitats catalanes a l'exterior tenien di-

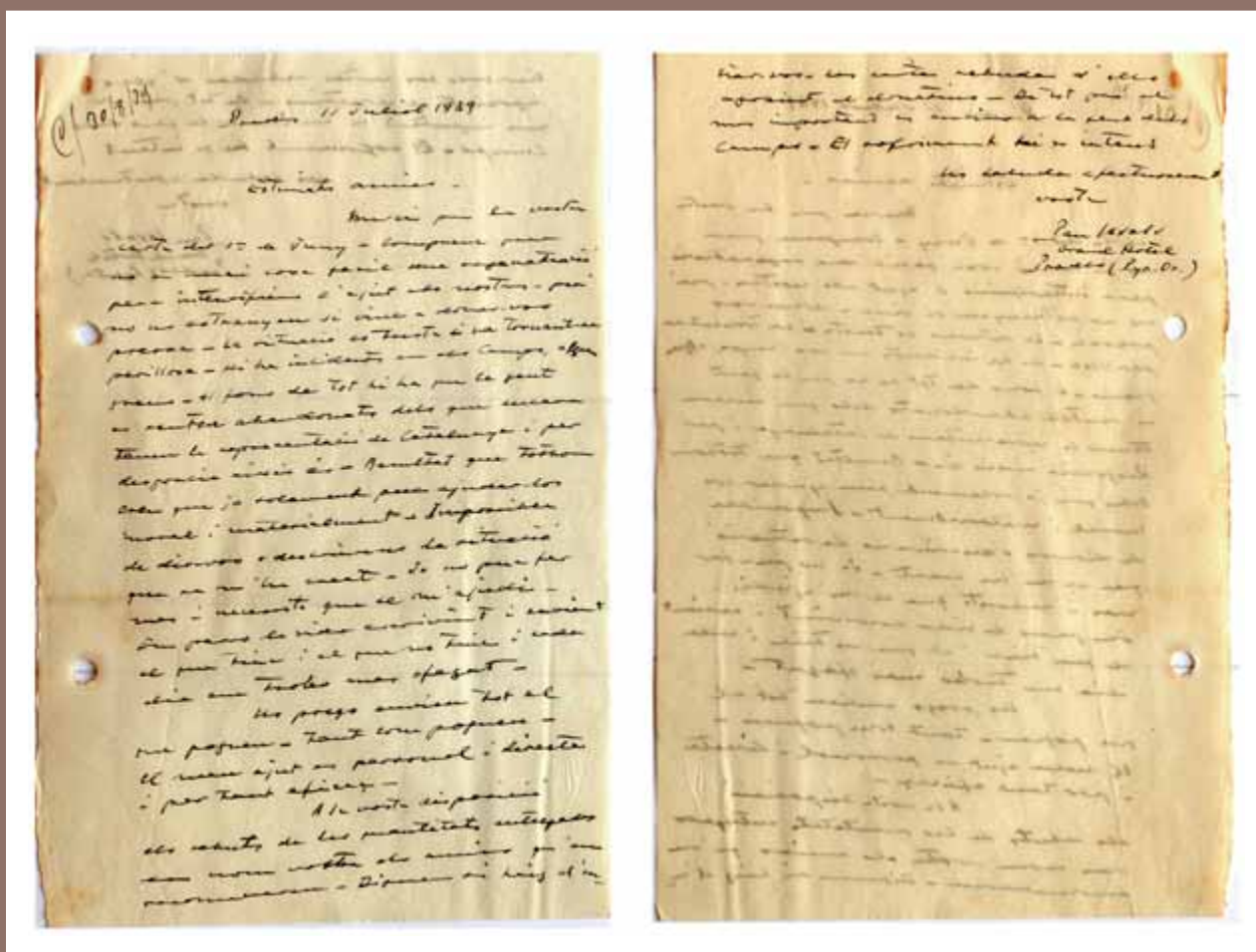
Disset casals

De moment, el projecte casals catalans ja ha treballat a l'Associació Catalana de Socors Mutu (Buenos Aires), al Casal Català de Buenos Aires, al Centre Català de Rosario, a la Societat de Beneficència de Naturals i Descendents de Catalunya de l'Havana, al Centre Català de Cuba i al de Montevideo. A més, té previst fer-ho al Casal Català de Còrdova, al Centre Català de Mendoza, a la Comunitat Catalana de Colòmbia, al Centre Català de Asunción, al de Caracas, al de Santiago de Xile i al Casal Català de Guayaquil. A Europa, s'han fet prospeccions als centres catalans de Tolosa de Llenguadoc, Perpinyà, Marsella i París, i està previst fer-ho al de Brussel·les.

Macià i altres exiliats polítics amb la intenció de formar una assemblea constituent de la República, un paral·lelisme amb l'actual espai lliure de Brussel·les, on es treballa amb la idea de crear un Consell de la República amb la intenció d'avançar des de l'exterior en la creació d'estructures republicanes i incidir en els organismes internacionals en coordina-

Telegrama del govern demanant als casals catalans ajuda urgent per als refugiats i una carta manuscrita de Pau Casals. A baix, infants refugiats a l'Havana ➡ ARXIVS CASALS CATALANS

Carta de Pau Casals

París, 11 juliol 1939
Estimats amics,

Merci per la vostra carta del primer de juny. Comprenc que no és mai cosa fàcil una organització per intensificar l'ajut als nostres, però no us estranyeu si vinc a donar-vos pressa. La situació és trista i es va tornant perillosa. Hi ha incidents als camps, alguns de greus. Al fons de tot hi ha que la gent se sent abandonada pels que encara tenen la representació de Catalunya, i per desgràcia així és. Resultat, tothom creu que jo solament els puc ajudar moralment i materialment. Impossible de dir-vos o descriure-us la situació que s'hi ha creat. Jo no puc fer més i necessito que se m'ajudi. Em passo la vida escrivint i enviant el que tinc i el que no tinc i cada dia em trobo més ofegat.

Us prego que envieu tot el que pugueu, tant com pugueu, el meu ajut és personal i directe i per tant, eficaç.

A la vostra disposició els rebuts de les quantitats entregades en nom vostre als amics que em recomanàreu. Digueu si us he d'enviar les cartes rebudes d'ells agraint els donatius. De tot, però, el més important és enviar a la gent dels camps. El sofriment [...] és intens.

Us saluda afectuosament,

Pau Casals

Grand Hotel Prades (Pyr. Or.)

ció amb la Generalitat des de l'interior del país.

La Societat de Beneficència de Cuba, en canvi, feia una tasca de suport social. Entre els documents analitzats en aquest organisme, s'hi han trobat les fitxes i els tràmits realitzats per catalans, o descendents, que havien emigrat a Cuba amb l'objectiu de progressar econòmicament, però

La Societat de Beneficència de l'Havana registrava la part més dura de l'emigració a Amèrica

que no ho van aconseguir. "Els donaven menjar, o un petit ajut econòmic per a l'habitatge, perquè hi va haver molts catalans que no se'n van sortir i que van patir molta misèria en la seva fugida a Cuba; no tot van ser indians que feien diners i tornaven com a triomfadors", explica Núria Carreras. Just ara s'estan digitalitzant els llibres d'associats de la Societat de

Beneficència dels Naturals de Catalunya, i el pas següent serà fer el buidatge d'aquestes llibres que, possiblement, donarà més informació com d'on venien, quants homes i dones, entre d'altres. Entre els sol·licitants d'ajut, els cooperants han trobat l'anarquista Joaquim Aubí, de l'any 1940.

AGRAÏMENT ALS PAÏSOS

D'altres, però, se'n sortien i s'establien definitivament al país d'acollida. "A les cartes que hem trobat hi ha molts agraïments cap als països que els han acollit. L'exili és prou dur perquè de sobre arribis i et trobis que el país on vas et tanca les portes, com els passa ara als sirians", explica Carreras. "Mèxic va ser un dels països que més suport va donar als exiliats.

La digitalització del material es fa amb el suport dels mateixos casals i de voluntaris locals

A mitjans dels anys 40 els va donar la nacionalitat, cosa que els va permetre refer les seves vides més fàcilment"

El projecte ja ha enllestit l'inventari del casal de l'Uruguai, està treballant en els de Mèxic i Cuba i reprendrà pròximament el de l'Argentina. Però el projecte inclou continuar treballant en els de la resta de l'Amèrica Llatina, en quatre de l'Estat francès que ja han estat visitats i es vol fer els primers passos amb París, Marsella, Tolosa de Llenguadoc, Perpinyà i probablement Brussel·les. Els voluntaris d'AsF fan primer una prospecció tècnica, i després deixen en mans d'arxivers locals que en alguns casos reben ajut dels cooperants o de la mateixa entitat la feina de fer l'inventari i la digitalització de tots els documents. Després, els inventaris i les imatges digitals de la documentació tractada s'entreguen a l'Arxiu Nacional de Catalunya, que és qui s'encarrega de fer-ho accessible als investigadors o els ciutadans particulars que ho desitgin, perquè la memòria de l'exili estigui a l'abast de tothom.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ARXIU DE L'EXILI

Una emigració d'anada i tornada

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

Un cop inventariats i digitalitzats els documents, el treball realitzat es posa a disposició dels investigadors que vulguin aprofundir en la història d'aquests casals i de l'exili català a través de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Però a disposició dels particulars. "Aquesta documentació ens serveix molt per a la memòria històrica, però no només això: els ciutadans d'aquells països que puguin aportar un document que demostrï que ell o els seus descendents eren catalans, es poden acollir a la doble nacionalitat", explica Núria Carreras.

Així, durant l'any 2015 es van registrar 110 consultes de la documentació recollida fins llavors, de les quals 34 eren d'investigadors, mentre que la majoria (76) eren ciutadans particulars que feien recerca sobre el seu passat familiar. Alguns d'ells, explica Carreras, amb la finalitat de demostrar l'origen català per tal d'acollir-se als tractats de doble nacionalitat i poder venir a treballar a la Unió Europea amb tots els drets. Una emigració, doncs, que ha anat en dues direccions.

L'any 2016 es van fer 85 consultes: 24 d'investigadors i 61 de particulars. I durant el 2017 van ser una vuitantena, repartides al 50% entre investigadors i particulars. "No totes són per aconseguir papers, també hi ha particulars que investiguen el seu arbre genealògic o que busquen un familiar que va marxar l'any 1939", afegeix Carreras.

L'Uruguai, Mèxic, l'Argentina i Cuba han estat els primers casals on s'ha treballat. A partir del 2012, es va començar a enviar la documentació inventariada i digitalitzada a l'Arxiu Nacional de Catalunya. "A Lloret de Mar la Idània Rodríguez ha fet un treball molt interessant on ha pogut seguir el rastre de l'emigració cap a Cuba durant el segle XIX", comenta Carreras. Gràcies als documents de la Societat de Beneficència de Naturals i

La filla de Macià

Un dels rastres de la documentació és el de Josefina Macià, una de les filles de Francesc Macià, casada amb el dermatòleg Antoni Peyrí Rocamora. En un primer moment, ells i el seu fill van fugir de l'ocupació franquista travessant la frontera i es van instal·lar en una residència a Montpeller amb altres catalans refugiats. Després, van viatjar a Veneçuela i, finalment, el 1941 es van instal·lar a Mèxic, on es van convertir en membres destacats de la comunitat catalana al país centreamericà. El fill, Antoni Peyrí i Macià, es va convertir en arquitecte amb encàrrecs com el pla urbanístic d'Acapulco i el Palau d'Esports dels Jocs del 1968.

Algunes consultes són de particulars que volen demostrar orígens catalans per obtenir la doble nacionalitat

Descendents de Catalunya i del Centre Català de l'Havana, treballats per la cooperant Sara Folch, s'ha posat al descobert el nom de molts lloretencs que van anar a fer les Amèriques, alguns amb més sort que d'altres. El resultat és un monogràfic sobre història local que segueix la història de l'emigració de Lloret.

A més del projecte dels Casals, ASF ha microfilmant i digitalitzat l'arxiu del llegat del bisbe Casaldàliga, format per més de 200.000 documents. També treballen amb l'Arxiu Nacional de la República Sahrauí en la recopilació de la documentació generada als camps de refugiats, amb el risc que aquesta interinitat pugui fer desaparèixer documents, testimonis i la memòria històrica del poble sahrauí.

Documentació de Josefina Macià i Antoni Peyrí, exiliats primer a Veneçuela i després a Mèxic. A baix, un grup de noies d'una de les activitats de l'Orfeó Català de Mèxic ASF

Núria Carreras Font Presidenta AsF

“L'exili admet noves lectures”

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

Treballa com a arxivera al Departament de Justícia de la Generalitat i presideix l'associació Arxivers sense Fronteres (AsF). Des d'allà, impulsen des del 2006 el projecte Casals Catalans.

Com va començar?

Un dels casals ens va fer una crida: tenien molta documentació acumulada i volien saber què fer-ne. Llavors la junta d'aleshores es va adonar de la importància que tenia aquell material i el de resta de casals i entitats a l'exterior. L'any 2006 s'hi posen a treballar, fa fan una visita de prospecció i estableixen lligams amb gent d'allà que volgués participar en el projecte. Els primers van ser els de Mèxic i Cuba.

Quina importància tenen aquests documents?

De seguida es troben amb material molt interessant. A Cuba, per exemple, tota la documentació del centre de socors i de beneficència als naturals catalans. Això provenia d'abans de la Guerra Civil. No tota la migració a Cuba van ser indians que van fer diners. Hi va haver una emigració catalana a finals del segle XIX i principis del XX que també ho va passar molt malament, i la comunitat catalana a Cuba tenia una entitat de solidaritat que ajudava amb la manutenció, l'habitatge o, fins i tot, el passatge de tornada per qui s'havia quedat sense res a l'illa i no podia ni tornar. Són documents que ens permeten fer noves lectures i investigacions sobre aquest fenomen. També són molt interessants els documents relacionats amb l'exili cap a Amèrica de l'any 1938 i 1939. Aquests centres a l'estranger enviaven ajuts als nous exiliats. Hi ha cartes de Lluís Companys i de Pau Casals demanant ajut urgent als casals americans per als catalans dels camps de confinament del sud de França.

Ara tenim polítics exiliats.

Tot i que la situació és diferent perquè el del 39 va ser un exili massiu provocat per una guerra, hi ha elements

Núria Carreras és la presidenta d'Arxivers sense Fronteres, entitat que des del 2006 impulsa el projecte dels Casals Catalans ➔ D.M.

HISTÒRIA

“Hem anat recollint molta informació i ara és l'hora dels investigadors”

TESTIMONIS

“Hi va haver refugiats polítics, però també exili econòmic”

Vint anys d'Arxivers sense Fronteres

Un grup d'arxivers voluntaris va crear l'any 1989 a Barcelona l'associació Arxivers sense Fronteres. Entre els objectius, promouen accions de solidaritat i de cooperació en l'àmbit dels arxius en països en vies de desenvolupament i afectats per conflictes bèl·lics i catàstrofes naturals. Una dels projectes que estan duent a terme actualment és l'elaboració de l'arxiu nacional del poble sahrauí, recopilant tota la informació i la memòria documental dels campaments de refugiats.

semblants. Quan vam començar a recopilar documents dels casals exteriors, ni ens pensàvem que podria passar una cosa com aquesta, i ara hi torna a haver gent que recull donatius per a catalans que s'han vist forçats a exiliar-se.

Quin serà el futur d'aquests arxius?

La documentació digitalitzada la cedim a l'Arxiu Nacional de Catalunya i ells són els que l'aniran posant en línia. Alguns dels que ja hem enviat encara no ho estan per motius tècnics, ja que és un procés complex. De moment, però, ja donen fruits. Un dia ens va contactar una noia de Girona que volia saber si al casal de Buenos Aires hi havia documentació de jocs florals, ja que estava fent la tesi sobre aquest tema. Gràcies a l'inventari que vam fer, vam comprovar que sí. Ara ella és a Buenos Aires, investigant. I a Lloret han descobert que hi va haver una comunitat molt gran a Cuba, i han fet un estudi molt interessant.

La documentació recollida servirà per fer una nova lectura del paper dels casals i de l'exili català?

Ara tenim molta documentació, però falta explotar-la. Ja no és feina nostra, dels arxivers, sinó dels investigadors. Hem de deixar els arxius digitalitzats i qui hi estigui interessat, que faci algun buidatge i els treballi.

Com és que un projecte així el fa una entitat civil i no directament un govern?

Nosaltres l'hem liderat, però la Subdirecció General d'Arxius i Museus de la Generalitat sempre hi ha tingut molt d'interès i ens ha ajudat. En projectes d'aquest tipus, els organismes oficials, com la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, el que fan és ajudar que es puguin dur a terme. Cada entitat és entesa en allò a què es dedica, hi posa les ganes i el coneixement a fons, mentre que l'administració el que pot fer és apostar pels projectes i ajudar perquè es puguin realitzar.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

ELS MÉS
VENUTS
Ficció

La desaparició
de Stephanie
Mailer
Joël Dicker

Permagel
Eva Baltasar

La dona
a la finestra
A.J. Finn

La força
d'un destí
Martí Gironell

Creumaràs en
la tempesta
John Verdon

OPINIÓ

Te'n queda alguna, per al setembre?

Els meus pares mai em van demanar les notes que treia. Si me'n quedava alguna per al setembre, simplement ja se sabia que hauria d'estudiar a l'estiu. Si treia un excel·lent, és que la cosa havia anat bé, però tampoc es convertia en un motiu de joia familiar ni, encara menys, em trobava amb un regal de premi. El que sí que tenia clar és que en una discussió a taula no podia confondre la capital d'Àustria amb la de Txecoslovàquia; en creuar la frontera, no podia no entendre el francès o, quan feia números amb els descomptes de l'Spar, tot havia de quadrar. Si no era així, ja s'ho feien venir bé per demostrar-me que no estava a l'altura d'allò que s'esperava de mi. A la primera estupidesa, la norma era callar. Conversant amb gent de la meua generació, m'he adonat que no soc l'única que tenia una família on les coses funcionaven així. Els nostres eren pares que havien patit anys de dictadura i potser per ai-

Quina
importància té
lluir memòria
de lloro?

ADA CASTELLS

xò tampoc donaven gaire importància a les classificacions ni a les medalles. Els fets eren el que importaven. M'hi ha fet pensar Erri De Luca quan he topat amb una frase de *Pèrdua i guany*, un dels escrits del llibre de records *El més i el menys*, editat a Bromera: "Copes i medalles serveixen precisament per recordar el breu triomf, que desapareix amb la crònica del dia. Duren molt més les derrotes, que no necessiten el metall per quedar impreses." Aquests dies els joves han hagut de fer els exàmens de final de curs. Només cal parar l'orella pel carrer per sentir les converses dels adolescents. "Per una dècima no m'han aprovat mates." "Segur que suspenc, la tres i la quatre no tenia ni idea de què anaven." "L'oral d'anglès puntua com la pràctica de classe?" Tot es converteix en una cursa d'obstacles sense tenir en compte si, en realitat, s'ha après alguna cosa. Quan feia classe a la universitat em vaig adonar que alguns dels

meus alumnes que tenien més bon expedient eren, en realitat, els més sòmines. Treballava amb gent de quart i sí, en aquell punt de la carrera, s'havien adaptat perfectament al sistema d'avaluació: prenien apunts amb l'habilitat dels mecanògrafs dels anys trenta, responien amb la mateixa exactitud que els llibres, no posaven en dubte res del que se'ls havia dit. Eren ideals. Fins i tot lliuraven els treballs enquadrats pulcrament i alguns hi afegien un dibuixet. No estic exagerant. Ara bé, quan tocava escriure alguna cosa que se sortís de les línies pautaades, tots aquells excel·lents es convertien en medalles de disfressa de xèrif. No tenien cap valor. Potser havien après de memòria els noms dels exponents del *new journalism*, però no tenien la base per fer un bon redactat. Quina importància té, en el temps de Google, lluir una memòria de lloro? Potser per treure un 10, però, per alguna cosa més?

www.adacastells.cat

Crítica

Fidel a la seva terra

La dona pèl-roja
Orhan Pamuk
Traducció d'Anna Turró
Més Llibres

Orhan Pamuk, Premi Nobel de Literatura 2006, s'ha mantingut sempre fidel a la seva terra i a les essències físiques i culturals que se'n deriven, i la història de *La dona pèl-roja* n'és una bona demostració pràctica. La part, diguem-ne més formal, arrenca el 1985. Cem Bey, el fill d'un farmacèutic dissi-

dent que abandona la família per tal d'estalviar i poder seguir estudiant, es posa a treballar ajudant un constructor de pous amb el mestre Mahmut. L'artesà estudia el terreny i decideix on excavar, cobra per dies i també té el repte d'endur-se una gran recompensa acompanyada d'una festa si al final troba aigua. Al costat del mestre, Cem descobreix la vida i desenvolupa una peculiar relació que es belluga a cavall del respecte i de la necessitat de buscar el reflex d'una figura paterna. En un dels moments de descans de la feina, el jove topa amb una misteriosa dona pèl-roja que el fascina.

Un final inesperat fa que tanqui la seva relació amb aquesta època concreta, però el mestre i la dona es converteixen en una presència constant en la seva vida, fins i tot quan es casa i es converteix en un empresari d'èxit. Les virtuts de Pamuk a l'hora

El Premi Nobel de Literatura Orhan Pamuk JUANMA RAMOS

Jordi Cervera

d'abordar *La dona pèl-roja* són diverses i intenses. D'una banda, aquesta mirada delicada i amorosa a la tradició, a la manera de fer pous a l'antiga i a tota la filosofia que se'n derivava. Una narració deliciosa, plena de detalls, d'intuïcions, de meravelles. De l'altra, aquest joc íntim que el protagonista manté amb ell mateix i amb les seves vivències al llarg dels anys, una discussió plena de records, de contradiccions, de culpabilitats, d'esperances i de desitjos. I en un tercer pla narratiu, el Nobel turc aporta erudició i un farcit cultural intens gràcies a les aproximacions que fa a mites literaris occidentals com el d'Èdip, i orientals, com el de Rostam i Sohrab que explica el clàssic *Shahnameh*, lligats directament a les relacions paternofiliars més aviat abruptes. Tres fils narratius i una novel·la captivadora.

ELS MÉS VENUTS

No ficció

Dies que duraran anys
Jordi Borràs

Estima'm quan menys ho mereixi...
Jaume Funes

Operació urnes
Laia Vicens i Xavi Tedó

El quadern suís
Quim Torra

Un estiu
Francesc Parcerisas

UN TOC DE LLENGUA

La gramàtica de butxaca

En espera que surti publicada la gramàtica bàsica de l'IEC que ha d'incloure tots els aspectes essencials de la *Gramàtica de la llengua catalana* (GIEC), del novembre del 2016, la professora i doctora en filologia catalana Neus Nogué ha publicat *La nova normativa a la butxaca* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2018), que inclou les principals novetats normatives de la GIEC i de l'*Ortografia catalana* (OIEC). El manual, de poc més de cent cinquanta pàgines, pretén acostar la gramàtica al públic que no és expert en llengua. Amb aquest objectiu, permet a l'usuari resoldre els dubtes de manera ràpida i àgil.

Més enllà de la polèmica supressió dels diacrítics, Nogué repassa altres modificacions ortogràfiques, com ara la duplicació de la *r* en alguns mots compostos (*arrítmia*, *corresponsable*, *erradicar*) i l'apostrofació de l'article femení davant dels derivats formats pel prefix *a-* (*l'anormalitat*, *l'asimetria*, *l'asèpsia*). *La nova normativa a la butxaca* també inclou temes tan contro-

“
Els parlants
s'han adaptat
prou bé
a la nova
normativa

vertits en català com l'ús dels verbs *ser* i *estar*, el de les preposicions *per* i *per a* o algunes combinacions de pronoms que, amb la GIEC, han quedat admeses en registres informals (“Als pares, no els *hi* hem dit res”).

Després d'un any i mig en vigor, els parlants s'han adaptat prou bé a la nova normativa, gràcies sobretot a la divulgació que n'han fet els mitjans de comunicació, que des de l'1 de gener del 2017 ja la van aplicar de manera majoritària. Ara bé, en el sector editorial encara hi ha força reticències. Diverses editorials es mantenen aferrades a l'antiga, sobretot pel que fa a la supressió de diacrítics, i es resisteixen a adaptar-s'hi. Caldrà veure si pretenen esgotar la moratòria de quatre anys que va donar l'IEC per aplicar la nova normativa.

Com qualsevol canvi, la reforma ortogràfica i gramatical té alguns detractors, però durant aquests mesos també he trobat qui, bromejant, diu que ara li fan nosa els quinze diacrítics que han quedat.

NÚRIA PUYUELO

[@etcetera_cat](http://www.etcetera.cat)

Crítica

David Bueno

Fruir amb tots els sentits

Plantes silvestres

Christa Bastgen, Berko Schröder i Stefanie Zurlutter
Cossetània Edicions

Menjar és, probablement, un dels grans plaers de la vida. Normalment, anem a buscar tot allò que necessitem per cuinar a la botiga, al mercat o al supermercat, però oblidem que tot té el seu origen a la natura. La natura és una font de gaudi per a tots els sentits: la vista, l'olfacte, el gust, el tacte i l'oïda frueixen en contacte amb la natura. Qui no ha gaudit mai de buscar, recollir amb cura i menjar assaborint cada mínuscul fragment, unes aromàtiques maduixes silvestres, mores o espàrrecs? *Plantes silvestres* és una guia de natura que ens permet identificar més de tres-centes espècies de plantes silvestres presents a Europa amb usos culinàries. Conté més de 1.500 fotografies reals a tot color, i les explicacions justes i necessàries perquè les puguem distingir. També inclou una sèrie d'advertiments molt importants, per exemple sobre l'existència d'espècies semblants que són metzinoses, i la importància de no plantar-les en segons quins indrets pel nostre compte per evitar que es puguin convertir en espècies invasores d'altres hàbitats. Els autors de la guia estan vinculats a l'Escola de la Natura Salvatge de Teutoburger, a Alemanya, on transmeten els seus coneixements i habilitats sobre botànica a persones interessades a dur una vida senzilla en contacte amb el medi natural. I si a més de buscar-les les poguéssim plantar a casa per fer-nos el nostre petit hortet d'herbes aromàtiques? *Del test a la taula* (Cossetània), de Burkhard Bohne, conté tot allò que ens cal saber per cultivar les nostres pròpies herbes aromàtiques i culinàries. On posar-les, com plantar-les i regar-les, de quina manera protegir-les a l'hivern, i un llarg etcètera de consells molt útils i senzills que poden convertir el nostre jardí o balcó, per petit que sigui, en un espai no només agradable a la vista, sinó també aromàtic i gustós. L'autor és mestre jardiner, i s'ha especialitzat en la creació de jardins d'herbes aromàtiques. No hem d'oblidar mai que som natura, i per això els elements naturals són els que ens permeten fruir de manera més àmplia i completa.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

LLETRES EN BATALLA

Joan-Lluís Lluís
@joanlluisslluis

Els noms rere els noms

Es poden trobar moltes raons, bones o dolentes, per signar un llibre amb pseudònim. I de vegades, aquests sinònims ens poden fer oblidar que rere seu bateguen noms i cognoms legals a tots els efectes. Qui són, doncs, aquests autors que s'han fet famosos amb un nom diferent? Sabreu restituir a cadascun d'aquests noms veritables, i sovint poc coneguts, el seu pseudònim famós?

1. Eric Blair

- A. William Faulkner
- B. John Dos Passos
- C. John Steinbeck
- D. George Orwell

2. Marguerite Donnadiou

- A. Marguerite Duras
- B. Simone de Beauvoir
- C. Françoise Sagan
- B. Marguerite Yourcenar

3. Kimitake Hiraoka

- A. Yukio Mishima
- B. Kenzaburo Oe
- C. Haruki Murakami
- D. Yasunari Kawabata

4. Caterina Albert

- A. Maria Aurèlia Capmany
- B. Víctor Català
- C. Clementina Arderiu
- D. Lluís Capdevila

6. Alberto Pincherle

- A. Dino Buzzati
- B. Leonardo Sciascia
- C. Primo Levi
- D. Alberto Moravia

7. Knud Petersen

- A. Jo Nesbo
- B. Knut Hamsun
- C. Jostein Gaarder
- D. Henrik Ibsen

5. Ricardo Reyes

- A. Alejandro Carpentier
- B. Pablo Neruda
- C. Julio Cortázar
- D. Manuel Puig

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

EN SÈRIE

HOMELAND

La història d'una analista de la CIA bipolar ha superat la trama original. Recomanable per a tothom que estigui al cas de l'actualitat mundial.

HOUSE OF CARDS

El president més cruel dels Estats Units. Per als amants de la política-ficció.

Versions que sumen èxits

Fem un repàs de sèries estrangeres que la indústria nord-americana ha copiat o adaptat per al seu propi públic i que han aconseguit superar les expectatives dels originals

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

Quan una idea és bona, per què no copiar-la? La indústria nord-americana de les sèries ha buscat sovint inspiració fora de les seves fronteres i ja hi ha un bon grapat de versions amb resultats interessants. Per exemple *Homeland*, basada en la sèrie israeliana *Hatufim* ('segrestats'), una història que, com l'americana, explica la vida d'uns soldats que han estat retinguts com a hostatges durant anys i que s'han d'adaptar a la seva nova vida quan són alliberats.

La sèrie israeliana, del 2009, va tenir tres temporades i va captar l'interès dels productors Howard Gordon i Gideon Raff, que van aprofitar el fil argumental per crear *Homeland*. La histò-

ria del sergent Nicholas Brody (Damian Lewis) i de l'analista de la CIA bipolar Carrie Mathison (Claire Danes) s'ha acabat convertint en un dels èxits de la cadena de pagament Showtime. *Homeland* ha rebut nombrosos premis, ha desenvolupat noves trames, va per la setena temporada i ja se sap que hi haurà una vuitena.

Un altre èxit nord-americà que també es basa en un producte estranger és *House of Cards*, que va adaptar una minisèrie de la BBC del mateix nom emesa el 1990. L'original tenia dotze episodis repartits en tres temporades, mentre que de la sèrie nord-americana ja se n'han emès 65 en un total de cinc temporades. Està pendent d'estrena la sisena, perquè el seu creador, Beau Willimon, encara ha de resoldre què fa amb el personatge de Kevin Spacey, acomiadat després d'haver estat acusat d'abusos sexuals.

Però sens dubte un dels casos més curiosos és el de la producció sueco-danesa *Bron/Broen* ('pont'), adaptada com a *The Bridge* als EUA i com a *The Tunnel* a la Gran Bretanya. El punt de partida és el mateix en els tres casos: la troballa d'un cadàver tallat pel mig, just sobre una línia fronterera. En el cas original, es tracta del pont que uneix Suècia i Dinamarca; en el cas de *The Bridge*, de la duana entre El Paso i Ciudad Juárez, i a *The Tunnel*, just el punt mig de l'Eurotúnel que connecta França amb el Regne Unit per sota del canal de la Mànega. En els tres casos, la macabra troballa obliga a treballar conjuntament els equips policials de dos països.

Qualsevol de les tres opcions és bona, però probablement *The Tunnel* és la més recomanable, perquè les trames posteriors tracten temes molt actuals, com el tràfic de persones i la cri-

si dels refugiats a Europa. Com a plus, permet practicar tant l'anglès com el francès i admirar les impecables interpretacions del britànic Stephen Dillane (el rei Stanis de *Joc de trons*) i de la francesa Clémence Poésy (la Fleur Delacour de la saga de Harry Potter).

La llista de sèries adaptades pels americans és llarga, des de la telenovela colombiana *Yo soy Betty, la fea* (quatre temporades com a *Ugly Betty*), fins a la catalana *Polses vermelles*, que es va convertir en *Red Band Society*, tot i que no va superar la primera temporada. I és que també hi ha històries de fracassos, com el d'*I hate this place*, el remake nord-americà d'*Aquí no hay quien viva*, que no va tirar endavant per les dificultats de traslladar els embolics d'una comunitat de veïns a habitatges unifamiliars. Això sí, la sèrie d'Atena 3 té altres versions en un total de 28 països.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

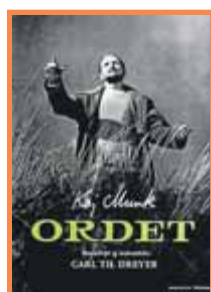
EL CINE DE LA MEVA VIDA

Ordet

Hi ha pel·lícules que no cal presentar perquè tothom les ha vistes o n'ha sentit parlar. *Ordet* no l'ha vista ningú, o gairebé. És danesa, en blanc i negre i de Carl Theodor Dreyer. *Ordet* vol dir 'la paraula'. Conté una resurrecció. La dona protagonista es mor de part i, mentre és vetllada entre dos canelobres de disseny perfectament danès, la nena de la casa recorre als serveis d'un parent que deambula pels paisatges parlant amb els arbres, amb les nuvolades i amb la roba estesa de les cases com si fos un profeta, com si fos un místic o com si fos Kierkegaard, amb parracs en comptes de levita. Aquest home, que de fesomia jo sempre trobo que és clavats al comentarista literari i escriptor Sergio Vila-Sanjuán, es presenta davant del cadàver. Prem la mà de la nena. Ara no recordo si diu unes paraules o es limita a pensar molt fort, però el resultat és que la dona obre els ulls. Després es belluga i es besa amb el seu marit. No dic *fi* perquè a la pel·lícula no figura la paraula *fi* ni cap altra. No hi ha crèdits, ni al davant ni al darrere. Si es vol saber qui l'ha dirigida o qui l'ha interpretada s'ha de recórrer a una enciclopèdia o a la base de dades IMBD, que ho diu tot de totes les pel·lícules.

Ordet és del 1955. Molts anys més tard,

ORDET

Direcció: Carl Theodor Dreyer
País: Dinamarca
Any: 1955
Guió: Carl Theodor Dreyer (obra: Kaj Munk)
Productora: Palladium Film

el minimalisme trobaria que Carl Theodor Dreyer ja se li havia avançat. També Lars von Trier, director igualment danès partidari dels anònims. Fins i tot Ikea mobla la pel·lícula abans que l'empresa fos fundada a Suècia. A alguns la resurrecció d'*Ordet* els fa riure. A mi em fa plorar d'emoció i em fa pensar que una vegada has presentat una resurrecció ja ho pots fer tot, en cine. *Ordet* dona lliberats per fer el que es vulgui.

Les resurreccions són la substància del cine. No em refereixo a les que surten a les pel·lícules de Setmana Santa amb Jesucrist de protagonista. Marlon Brando mor tirotejat a *Viva Zapata* i surt tan tranquil i sense cap orifici a la pel·lícula següent. Qui diu Marlon Brando diu Lee Marvin, que és abatut, per dolent, a *L'home que va matar a Liberty Valance*, i després és un tros de pa beneït amb tota la molla i tota la crosta a *La taverna de l'irlandès*, també de John Ford. Per no parlar de tots els secundaris que et trobaves de nou fent de gàngsters o d'indis quan els havies donat per difunts a la pel·lícula de la setmana anterior. Sortíem del cine, i imitàvem el que havíem vist. Ens disparaven, i quèiem a terra. "M'has mort!", exclamàvem, i ens tornàvem a aixecar. Un dia o altre, en la vida real, els actors es moren de debò. Mai definitivament. Engegues la televisió o vas a la filмотeca i te'ls tornes a trobar. El cine dels diumenges a la tarda ha estat tan hipnòtic i ha tingut el favor de les masses perquè fa creure en la resurrecció de la carn o, almenys, en la vida perdurable, més que els sermons de la missa del mateix diumenge al matí.

MANUEL CUYÀS

@manuelcuyas

PROPOSTES

IRENE CASELLAS icasellas@lrp.cat

El poder de Trump

La sèrie documental *El cuarto poder*, estrenada aquesta setmana a Movistar, és una mirada exhaustiva a la cobertura que el diari *The New York Times* ha fet del primer any de la presidència de Donald Trump. Tot un repte tenint en compte que durant la campanya, Trump havia declarat que la majoria dels mitjans de comunicació són "l'enemic del poble". La sèrie ha estat produïda per Showtime, té quatre capítols i suposa també una reflexió sobre la transformació que està patint el periodisme en el món digital.

Conflicte a Sibèria

Enmig de la taigà siberiana, a 700 quilòmetres del poble més proper, viuen dues famílies russes autosuficients i enfrontades des de fa anys. El director francès Clément Cogitore ha visitat en dues ocasions aquest indret, que només és accessible primer per riu i després en helicòpter. El resultat és el documental *Braguino*, que ara s'estrena als cinemes. Retrata un món de tensions i de pors, de les quals només se salven els nens, que troben a les ribes del riu el lloc on superar les desavinences de les seves respectives famílies.

Articulacions

ALBERTO VELASCO

La restitució de Torres García

Aquests dies tornen a ser notícia les pintures murals que Joaquim Torres García va fer entre el 1913 i el 1917 per al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Significativament, ha estat el president de la Generalitat qui ha tret a la palestra una qüestió que s'arrossega des de legislatures anteriors. Ningú ha pogut donar solució a una situació anòmala que afecta un dels conjunts artístics més rellevants de l'art català, avui fragmentat, desubicat i disposat de manera equívoca.

La seva gran rellevància obliga a prendre una determinació, i hi ha diverses opcions damunt la taula. Si s'opta per la restitució al saló d'origen, ens haurem d'acabar amb dos problemes: la retirada de les teles pintades que actualment ocupen els murs, i el fet que s'hauran de pintar aquells espais sobre els quals Torres García no va poder intervenir perquè Puig i Cadafalch li ho va impedir. Pel que fa al primer, no ens hauria de preocupar més del necessari. Ras i curt:

Els murals de l'artista uruguaià Torres García ➔ ANDREU PUIG

es tracta d'unes pintures infames, amb nul·la aportació a la història de l'art català. Les de Torres García, en canvi, han esdevingut una de les grans conquestes del Noucentisme i prefiguren l'avantguarda dels anys trenta. Si la missió de l'operació és la restitució dels murals de Torres García, la transcendència d'unes i altres ens aplanarà el camí: les que es retirin es poden guardar tranquil·lament a

la reserva d'algun museu.

Més complex és el segon problema. Com ja s'ha dit diversos cops, si les pintures de Torres García tornen a lloc, s'haurà de buscar un artista que culmini el projecte i decori els murs que l'uruguaià no va poder pintar. És evident que l'objectiu de la restitució és que els murals noucentistes llueixin i, per tant, allò que es faci no els pot restar protagonisme.

S'ha d'establir un diàleg que no silenciï la part antiga que motiva l'operació i s'ha de buscar un artista que, amb humilitat, sàpiga jugar el rol que li toca. Un artista que dugui a terme un projecte sobri que enllaci temàticament la Catalunya noucentista amb la Catalunya actual, i que reflecteixi les arcàdies mediterrànies del país en el segle XXI, que segur que n'hi ha.

RECOMANACIONS

Noucentisme a Valls

Sala: Museu de Valls **Adreça:** passeig dels Caputxins, 18. Valls **Horaris:** de dimarts a dissabte, d'11 a 14 i de 17 a 20 h; diumenges i festius, d'11 a 14 h. Fins al 26 d'agost

El Museu de Valls presenta una selecció de peces del seu fons de l'època noucentista. Els autors representats són: Aristides Maillol, Joaquim Sunyer, Josep Granyer, Cèsar Martinell, Xavier Nogués, Rafael Solanic, Enric Casanovas, Josep Clarà i Manuel Humbert, entre d'altres.

Història nipona en imatges

Sala: Fundació MAPFRE. Casa Garriga Nogués **Adreça:** Diputació, 250. Barcelona **Horaris:** dilluns, de 14 a 20 h; de dimarts a dissabte, de 10 a 20 h. Diumenges i festius, d'11 a 19 h. Fins al 16 de setembre

L'obra de Shomei Tomatsu (1930-2012) recorre més de sis dècades de la història nipona. Tomatsu tenia 20 anys quan va començar a fotografiar, i va crear una estètica allunyada conscientment del fotoperiodisme.

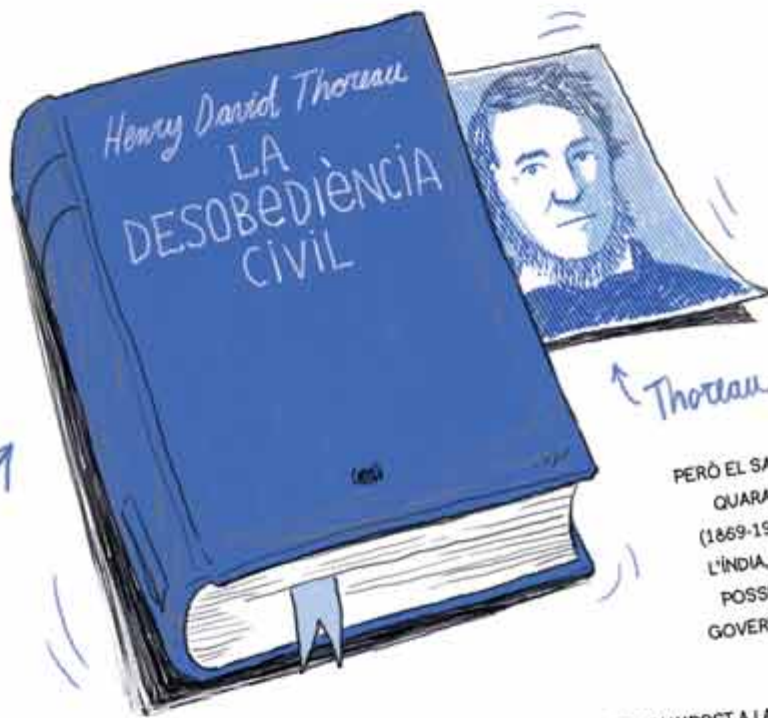
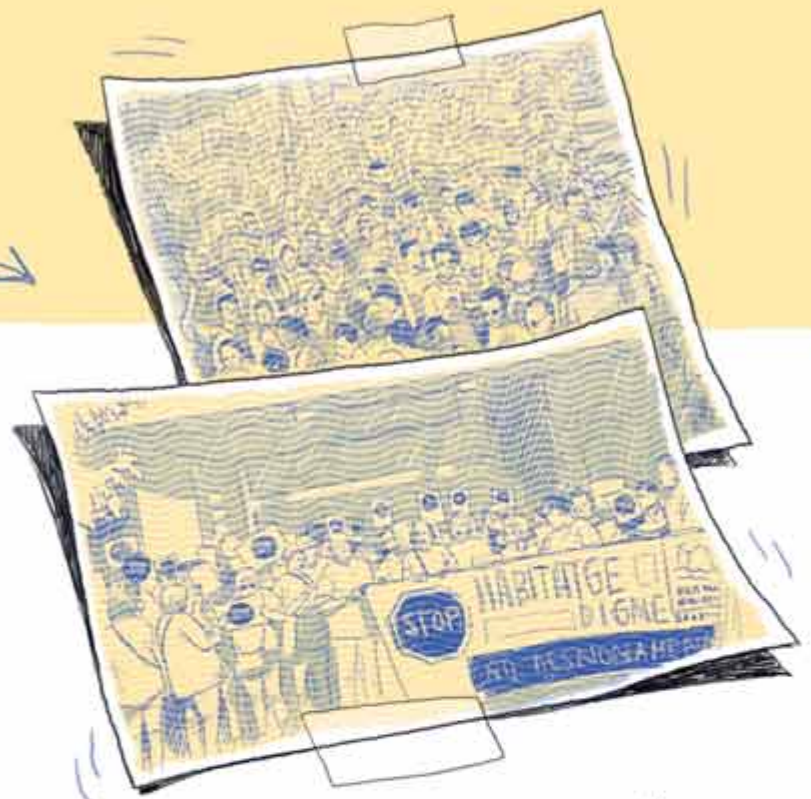
A favor dels refugiats

Sala: EspaiKD Kel Domènech **Adreça:** Forn, 1A. Besalú **Horaris:** visites concertades

L'artista Kel Domènech ha presentat la nova col·lecció d'escultures *Europa* a la seva sala d'exposicions EspaiKD. Un treball que critica les polítiques en immigració que practiquen els països europeus en els últims temps. La col·lecció consta de 2 obres grans i 49 de petit format. El 20% de les vendes serà per a la plataforma Girona Acull i es destinarà a projectes amb els refugiats.

EL MOVIMENT DE LA NO-VIOLÈNCIA

EL MOVIMENT DE LA NO-VIOLÈNCIA TÈ COM A OBJECTIU ACONSEGUIR PROPÒSITS POLÍTICS SENSE CAP TIPUS DE VIOLÈNCIA. ES BASA EN LA RESISTÈNCIA PACÍFICA I EN DIFERENTS ACCIONS, COM PODEN SER LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL, LES VAGUES DE FAM, LES MANIFESTACIONS I ELS BOICOTS.

HI HA MOLTES TEORIES CLÀSSIQUES QUE EXPLIQUEN PER QUÈ CAL NO UTILITZAR LA VIOLÈNCIA, PERÒ PER SABER QUI EN VA SER L'IMPULSOR INTEL·LECTUAL CAL LLEGIR THOREAU I EL SEU LLIBRE LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL, DEL 1849, EN QUÈ EXPLICAVA LES SEVES RAONS PER NO PAGAR IMPOSTOS, EN PROTESTA CONTRA L'ESCLAVITUD, I DEIA QUE UNA PERSONA NO NECESSÀRIAMENT HA DE LLUITAR FÍSICAMENT CONTRA EL GOVERN PER UNA INJUSTÍCIA QUE AQUEST GOVERN COMET, TOT I QUE ESTÀ OBLIGADA A NO DONAR-HI SUPORT.

PERÒ EL SALT IMPORTANT VA VENIR EN ELS ANYS TRENTA I QUARANTA DEL SEGLE XX, AMB MAHATMA GANDHI (1869-1948), QUI, LLUITANT PER LA INDEPENDÈNCIA DE L'ÍNDIA, VA UTILITZAR TOTS ELS MITJANS NO VIOLENTS POSSIBLES EN LA SEVA LLUITA I VA PRESSIONAR EL GOVERN DE LONDRES, QUE COLONITZAVA EL SEU PAÍS.

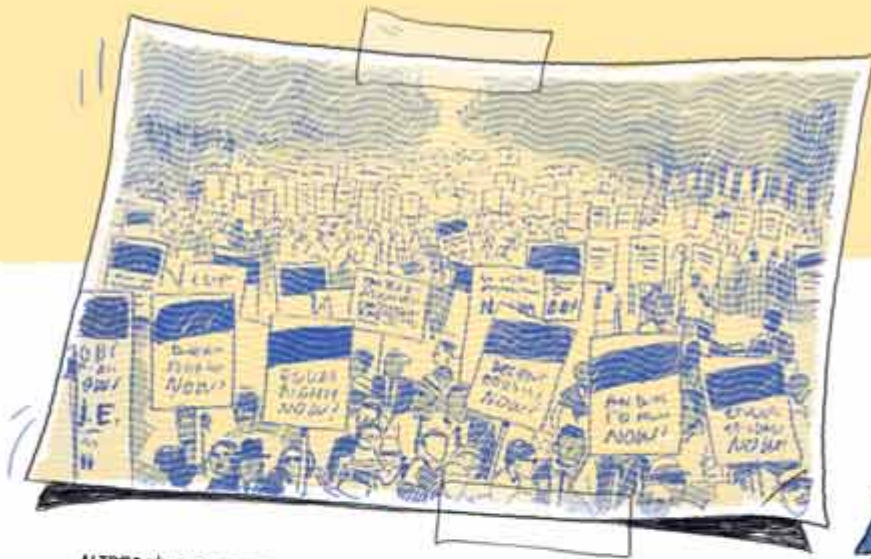

TOT VA COMENÇAR AMB LA MARXA DE LA SAL DEL 1930 QUAN, EN PROTESTA PER UN IMPOST A LA SAL QUE ELS BRITÀNICS VAN IMPOSAR ALS INDIS, GANDHI VA COMENÇAR UNA MARXA DES DE SABARMATI FINS A LA CIUTAT COSTANERA DE DANDI. AL PRINCIPÍ, TAN SOLS ANAVA ACOMPANYAT DE SEIXANTA-VUIT SEGUIDORS, PERÒ EN VA ANAR SUMANT I SUMANT MÉS EN CADA POBLE. CENTENARS, MILERS. EN ARRIBAR A DANDI, DE MANERA SIMBÒLICA, VA AGAFAR UNA MICA D'AIGUA DE MAR PER TAL QUE ELS INDIS S'ATREVISSIN A DESOBEIR I A FER LA SEVA PRÒPIA SAL VA SER L'ESCLAT D'UNA REVOLTA PACÍFICA A TOT EL PAÍS. TOTHOM VA COMENÇAR A FER SAL I A NO DEPENDRE DEL MONOPOLI BRITÀNIC. I VAN SER CASTIGATS, AMB MÉS DE 60.000 DETINGUTS, PER "LLADRES DE SAL" (INCLOENT GANDHI), PERÒ HO VAN ACONSEGUIR, I EL 1931 ELS BRITÀNICS VAN LEGALITZAR L'ÚS CASOLÀ DE LA SAL.

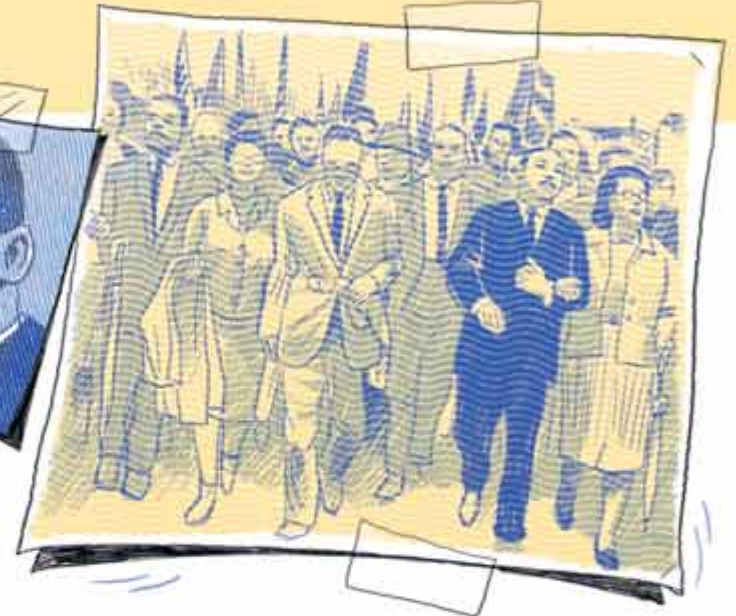

EL 8 D'AGOST DEL 1942, ES VA INICIAR EL MOVIMENT "ABANDONIN L'ÍNDIA", AMB QUÈ ES DEMANAVA LA INDEPENDÈNCIA I S'AMENÇAÇA ELS BRITÀNICS AMB UNA DESOBEDIÈNCIA CIVIL ARREU DEL PAÍS. HI VA HAVER DETENCIONS, INCLOENT LA DE GANDHI, I A TOT EL PAÍS ES VAN FER VAGUES GENERALS. A PRINCIPIS DEL 1946, TOTS ELS DETINGUTS POLÍTICS HAVIEN ESTAT ALLIBERATS, I ELS BRITÀNICS VAN ADOPTAR UNA POLÍTICA DE NEGOCIACIÓ EN FAVOR DE LA INDEPENDÈNCIA DE L'ÍNDIA, QUE ES VA ACONSEGUIR EL 15 D'AGOST DEL 1947.

Martin Luther King

ALTRES LÍDERS POSTERIORS D'ARREU DEL MÓN VAN UTILITZAR AQUESTES TÈCNiques DE NO-VIOLÈNCIA. UN DELS PRINCIPALS EXEMPLES VA SER EL DE MARTIN LUTHER KING (1929-1968), QUE SEMPRE VA DEFUGIR LA VIOLÈNCIA I VA DEMANAR LA DESOBEDIÈNCIA PER ACONSEGUIR POSAR FI A LA SEGREGACIÓ RACIAL ALS ESTATS UNITS. DIRIGITS PER LUTHER KING, MILIONS D'AFROAMERICANS VAN SORTIR ALS CARRERS AMB PROTESTES PACÍFIQUES, AIXÍ COM ACTES DE DESOBEDIÈNCIA CIVIL, SEGUDES I BOICOT ECONÒMIC.

Rosa Parks

EL MOVIMENT NO VIOLENT ES VA INICIAR ESPECIALMENT A MONTGOMERY (ALABAMA), L'1 DE DESEMBRE DEL 1955, QUAN ROSA PARKS, UNA DONA NEGRA, VA SER ARRESTATADA PER Haver VIOLAT LES LLEIS SEGREGACIONISTES EN NO VOLER CÈDIR EL SEU SEIENT A UN HOME BLANC EN UN AUTOBÚS. LUTHER KING VA INICIAR LLAVORS UN BOICOT ALS AUTOBUSOS, AMB EL SUPORT DE LA GRAN MAJORIA DE LA POBLACIÓ AFROAMERICANA, QUE VA DURAR 362 DIES. EL BOICOT VA ACABAR GRÀCIES A UNA DECISIÓ DE LA CORT SUPREMA QUE DECLARAVA IL·LEGAL LA SEGREGACIÓ EN AUTOBUSOS, RESTAURANTS, ESCOLES I ALTRES LLOCS PÚBLICS DE TOTS ELS ESTATS UNITS. TOTA UNA REVOLUCIÓ ACONSEGUIDA SENSE VIOLÈNCIA.

L'ANY SEGÜENT, VAN COMENÇAR LES SEGUDES PACÍFIQUES D'HOMES I DONES NEGRES DINS D'ESTABLIMENTS QUE NO PERMETIEN QUE HI ENTRESSIN, COM CAFETERIES I RESTAURANTS. TOT PLEGAT PER PROVOCAR DETENCIONS MASSIVES DE GENT I CRIDAR L'ATENCIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA NACIONAL I INTERNACIONAL LA MARXA PACÍFICA D'UN MILIÓ DE NEGRES A WASHINGTON, EL 1963, CONEGUDA ESPECIALMENT PEL DISCURS DE MARTIN LUTHER KING I HAVE A DREAM, ÉS UN ALTRE GRAN EXEMPLE D'ACTE NO VIOLENT.

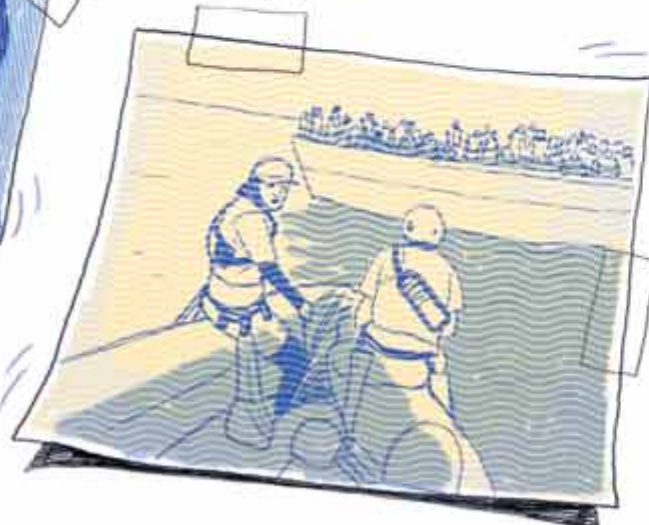

Mandela

Václav Havel

Lech Wałęsa

NELSON MANDELA, VÁCLAV HAVEL I LECH WAŁESA VAN SER ALTRES GRANS LÍDERS MUNDIALS QUE VAN TENIR ÈXIT EN CREURE QUE LA NO-VIOLÈNCIA PODIA REMOURE CONSCIÈNCIES, QUE PODIA CANVIAR EL MÓN. I REALMENT EL PODIA CANVIAR. I EL VA CANVIAR.

SEGUINT EL LLEGAT D'AQUESTS MOVIMENTS, EN EL SEGLE XXI TAMBÉ HAN CONTINUAT LES REVOLUCIONS PACÍFIQUES PER INTENTAR CANVIAR LES COSES. N'HI HA MOLTS EXEMPLES, COM EL MOVIMENT DE DEFENSA DE LA INDEPENDÈNCIA DE CATALUNYA, LES ASSOCIACIONS QUE LLUITEN A FAVOR D'UN HABITATGE DIGNE I MOLTES FORMES DE VOLUNTARIAT, COM LES PERSONES QUE RESCATEN MIGRANTS AL MAR.

ALBUMLÀNDIA

Lluís Llord

El perill involuntari

Poc o molt, tothom ha vist animals (humans inclosos) barallant-se a cops. Els boc s'alcen per agafar una mica d'embranchida i piquen amb violència la seva enorme cornamenta contra la del rival. Els cavalls llancen perilloses coces quan menys s'ho espera el contrincant. Els grans felins, els gossos i els cocodrils, entre d'altres, queixalen. Els ossos, a més de mossegar, poden atacar amb les urpes, que tallen com ganivets. Els lloros i les cacatues claven picossades...

I les girafes? Mosseguen? Llançen coces? Escupen des de les altures? La manera d'agredir d'aquests curiosos animals és fer pendular el llarg coll i colpejar amb el cap contra l'adversari, una mica, aplicant la llei física de l'ús d'una fona. Aconseguen picar amb les banyetes, curtes però molt dures, com la part superior del crani, contra, per exemple, el llom d'una altra girafa a una velocitat d'uns cent quilòmetres per hora. Poca conya, que fa mal i pot ser un cop mortal.

GIRAFATXUUUM!

Text: Carles Sala
Il·lustracions: Purificación Hernández
Editorial: Barcanova
Pàgines: 48
Preu: 12,90 euros

Carles Sala, sempre escrivint i sempre amb simpàtiques novetats en el mercat, ens presenta la història d'una girafa cadell que, després de passar-se moltes hores refrescant-se a la bassa de la zona de la sabana on viu amb la seva mare i tot d'altres animals, pateix una mena d'estrany atac que fan que doni perillosos cops de cap aquí i allà.

Sala ens parla d'una manera amena dels refredats, tot i que sense gaire rigor científic, perquè s'agafen per culpa dels virus, no per estar mullat quan es fa fosc. No hi fa res, perquè la gràcia és saber com i quan es curarà la girafeta i deixarà de fer els esternuts que donen títol a l'obra: girafatxuum! Fins que al final passen a ser... elefantatxuum!

Purificación Hernández representa amb la netedat i la tècnica habituals els cadells i les mares -perquè Sala mostra una mena de matriarcat- de girafa, elefant, mico, babuí, hiena, estruç, rinoceront, cargol, granota, zebra, peix, voltor, cuques de llum, ocells... a més d'un baobab i d'un parell d'acàcies, que tenen les fulles preferides de les girafes.

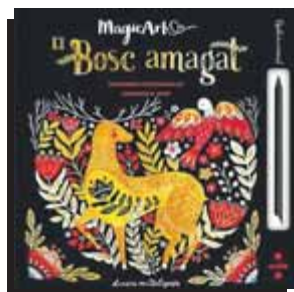
RECOMANACIONS A CAU D'ORELLA

ALANA I LES ALGUES MISTERIOSES

Text: Alice Cardoso
Il·lustracions: Sandra Serra
Traducció: David Aliaga
Editorial: Picarona
Pàgines: 32 **Preu:** 12 euros

L'Alana és una nimfa que sempre balla i que juga amb amics com els peixos voladors i les granotes. Però unes algues vermelles que han aparegut al fons del llac els treuen les forces per fer activitats...

EL BOSC AMAGAT

Text: A.J. Wood i Mike Jolley
Il·lustracions: D. Mirtalipova
Adaptació: Núria Font
Editorial: Cruïlla **Pàgines:** 22
Preu: 15,95 euros

Curiós llibre en què, a més de llegir uns textos al·legòrics i breus, es pot interaccionar amb nou dibuixos bigarrats i mig ocults. Com? Gratant la capa fosca que els cobreix i fent sortir tot de colors de sota, tal com vingui de gust.

FRED, EL AMIGO IMAGINARIO

Text: Eoin Colfer **Il·lustracions:** Oliver Jeffers
Traducció: Nàdia Revenga **Editorial:** Andana
Pàgines: 48 **Preu:** 14,90 euros

Apologia ben construïda de la imaginació per fugir de la soledat. Una història de Colfer divertida, que afavoreix (si es vol) la reflexió, i uns dibuixos genialment esquemàtics del gran Jeffers conformen aquest àlbum sobre l'amistat.

NELSON MANDELA. EL CAMÍ CAP A LA LLIBERTAT

Text: Antonio Lozano
Traducció: Maria Rosich
Editorial: Kalandraka
Pàgines: 224 **Preu:** 13 euros

Biografia novel·lada del líder contra l'*apartheid*, ara que es commemoren els cent anys del seu naixement. Lozano és fidel a la realitat, però també crea personatges de ficció que ajuden a entendre la història d'un líder venerat i universal.

NUTRICIONISTA LÍDIA MATEOS ILLUSTRACIONS CRISTINA BUENO

La recepta

Sopar en GRUP!

PER SOBREVIVRE EN UN PÍS D'ESTUDIANTS

"TOMÀQUETS" FARCITS!

INGREDIENTS

PREPARACIÓ

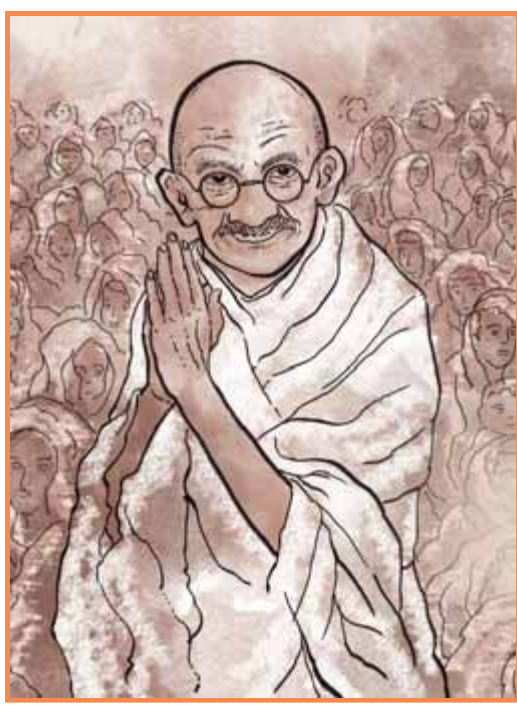

PRACTICA L'ANGLÈS

Text Miquel Berga Il·lustració Jaume Geli
Traducció Neil Stokes

Coneix la història de... **Gandhi**

"I am prepared to die, but there is no cause for which I am prepared to kill"

For many years, one of the largest countries in the world, India, was a colony of the British Empire. That meant that millions of Indians, who were people with different cultures and religions than the British, were governed from London and had no rights, and could not even take advantage of the natural resources in their homeland. Gandhi set out to convince his compatriots that they had to fight together –without using violence– to put an end to this unjust treatment.

Escolta la seva història en anglès a:
<http://www.lrp.cat/a/1417974>

EXPERIÈNCIES

Moda

en groc

a la 080

La passarel·la barcelonina clou una edició que ha vist el retorn de TCN, les propostes reivindicatives de Miriam Ponsa, desfilades de bany vora el mar i que ha reflexionat sobre moda amb el guru André Leon Talley

MARIJO JORDAN
@MarijoJordan

La col·lecció de Miriam Ponsa de fa sis mesos sobre Gandhi ja tenia alguns tocs de groc, però ha estat ara, en la que acaba de presentar en la 080 Barcelona Fashion per a l'estiu que ve quan la creadora manresana ha elaborat looks complets en el color símbol "de solidaritat, dignitat i justícia". La seva proposta s'inspira en Martin Luther King i el seu mític *I have a dream*, "que en el context actual esdevé una denúncia de la injustícia en el procés polític català". Ponsa va deixar un pom de flors grogues davant una filera de seients buits, també groga, on haurien hagut de seure els polítics empresonats.

La lluita pels drets civils dels

afroamericans també va estar present en la 22a edició de la 080 amb l'exeditor de Vogue als EUA André Leon Talley. Home amb un físic imponent, va néixer al sud segregacionista i ha aconseguit per mèrits propis ser una de les presències més influents de la moda, utilitzant el seu poder per lluitar contra el racisme i defensant que es contractessin models negres. El casament de Meghan Markle amb el príncep Enric d'Anglaterra és "un moment d'integració importantíssim per a la cultura dels negres", diu.

Emocional i excèntric, va fer realitat el seu somni de bracet de noms com Diana Vreeland, Warhol i Anna Wintour però sobretot, treballant: "Jo lluito des de les trinxeres de la moda." Vestit amb una de les túniques que li fa el seu modista de Harlem, Dapper Dan, dijous es declarava feliç de ser a Bar-

Una model vestida de groc i amb esparadrap a la boca en la desfilada de Miriam Ponsa; un disseny de bany de Como un pez en el agua; tres models vestides per TCN i, a sota, Txell Bonet amb Josep Abril i Ada Parellada, al 'front row' de Ponsa. A la pàgina anterior, André Leon Talley

JORDAN / 080

celona, on la 080 li entregava un premi i on ha estrenat un documental sobre la seva vida, totalment dedicada a la seva carrera: "No m'he enamorat mai, només de la moda", deia en un dels pavellons de l'hospital de Sant Pau, que ha acollit de dilluns a divendres la cita amb 27 dissenyadors i marques, i fins i tot ha servit d'inspiració per a la col·lecció de Txell Miras, que juga amb l'estètica de les infermeres, amb els colors (el negre, la mort; el verd, l'esperança...) i fins i tot amb els fantasmes del recinte.

Aquest cop la 080 ha tingut una altra localització, el front marítim de Barcelona. Al Club Patí Vela amb el mar i l'hotel W de fons es van veure les coloristes proposades de Como un pez en el agua i de Guillermina Baeza. "Ha estat un esforç fer-ho amb el mateix pressupost, però val la pena per donar suport al bany, una indústria molt potent", deia el director de la passarel·la, Miquel Rodríguez, que vol

Els guanyadors dels premis d'aquesta edició han estat Antonio Miró i, de nou, l'emergent Mans Concept Menswear

que la iniciativa vagi a més en edicions futures.

Rodríguez també aposta per renovar la 080 en altres àmbits i seguir generant negoci: "En el *showroom* que fem amb les marques tanquem comandes per valor de 2 milions d'euros." Compta amb el suport de la nova consellera d'Empresa, Àngels Chacón, que aposta per afrontar els grans reptes del sector com "el canvi d'hàbits del consumidor, la transformació del model productiu, la internacionalització, les noves tecnologies i la sostenibilitat".

En aquest món de canvi continu que és la moda, ha alegrat el retorn a la passarel·la d'un Manuel Bolaño que combina de manera excel·lent l'elegància de l'alta costura amb l'avantguarda, i també de TCN, després de la compra de la firma per l'empresa Endurance Partners. El dissenyador Asier Tapia (abans a Josep Font i a Antonio Miró) s'ha inspirat en els renovadors anys setanta i ha begut de les fonts de Totón Comella respectant el seu gust per la llenceria (hi ha bodis de lluentons i puntes). Els premis a la millor col·lecció d'aquesta edició han anat a parar a Antonio Miró i a l'emergent Mans Concept Menswear, que també el va aconseguir en l'edició anterior.

AMB GUST

Fados & 'baos'

Una nit de juny, poc abans de començar el concert de fados a ritme de tatuatge de Mariza, la cua a la paradedeta del restaurant Mr Kao del *village* del Festival Jardins de Pedralbes era llarga. En paperines divertides anaven sortint els fideus udon, l'arròs i els *baos* que els comensals es menjaven en tauletes sota els arbres en un espai que aquest any apareix amb mobiliari nou, més clar i sofisticat. Josep Maria Kao i el seu gendre, el televisiu *masterchef* Nathan Minguell, sempre tenen alguna notícia: ara, la pròxima obertura d'un Kao Street Market a Barcelona i un altre a Soldeu, amb menjar per emportar.

Però la xinesa no era, ni és, l'única oferta disponible als jardins. Hi podem trobar sis parades més amb platillos per fer un mos abans d'un concert sota la lluna. "Hem apostat per cuines urbanes per implicar-nos més en la ciutat", explica Martí Pérez, el director de la cita musical estival, que cada cop aposta més per la gastronomia. No amaga que la tria ha estat un punt personal, amb cases icòniques com

Josep Maria Kao i el seu gendre, Nathan Minguell, cuina xinesa al festival de Pedralbes JORDAN

Flash Flash (amb les seves truites, hamburgueses, *cool* amanides de quinoa...) i Il Giardinetto, amb el seu toc italià. D'algunes, com la Brasserie Flo, hi guarda anècdotes personals: "Recordo la nit que havíem d'arribar-hi a sopar amb Raphael a les 23.30 h després del seu concert i vam aparèixer a quarts d'una perquè el cantant em va dir molt seriosament: «Raphael canta tres hores.»"

La Flauta hi porta un producte estrella: la *flauta* de pernil ibèric. Hi ha ostres d'Amélie (són a tot arreu: fa uns dies en van inaugurar un racó en un restaurant de l'eivissenca Marina Botafoch) i un viatge molt dolç amb coca de Llavaneres, maduixes amb xocolata i un gelat pensat especialment per al festival i creat per la pastisseria Sauleta. Els tiquets costen entre 4 i 10 euros. Els més sibarites poden reservar un sopar i entaular-se per 58 euros a càrrec de l'hotel Sofia, amb assessoria gastronòmica de Carles Tejedor, a la zona més privada d'un festival que ja va per la sisena edició i que diumenge va rebre la vaca sagrada Tom Jones. *Sex Bomb* i bon profit.

Marijo Jordan
@MarijoJordan

Divendres

22

JUNY

Un nyap de precisió militar

Tarragona
Estadi Municipal. 22.30 h

Canten les cròniques que la tenacitat és la virtut més constatable i més contrastada de l'alcalde Ballesteros. Coincideixen en l'anàlisi tots els polítics que es veuen capaços de fer-ne un perfil humà amb solvència. A la vista dels fets d'avui, sospito que també hi haurà un ampli acord (inclòs el mateix en la intimitat) que es podria haver guardat la tenacitat a la butxaca i que aquests Jocs Mediterranis es podrien haver retardat fins al dia del judici final a la tarda. Costarà recordar un ridícul d'aquesta proporció! Serà difícil trobar un nyap d'aquesta envergadura! Són escassos els despropòsits d'aquesta dimensió! Comencen un any després. Contraprogramen el mundial de futbol. Ni una cadena espanyola transmet la cerimònia inaugural. Un estadi de 14.000 persones queda mig buit. Els castellers han declinat participar-hi.

Xiulen el president Torra i la delegació esportiva de Kosovo. I quan ens anuncien que la bandera dels Jocs Mediterranis baixarà del cel, apareixen tres paracaigudistes de l'exèrcit de l'aire amb una bandera espanyola com la de la plaça de Colón de Madrid cadascun d'ells i aterren successivament i mil·limètricament en el punt que els han indicat. Ni tancs per la Diagonal ni el bombardeig que tocava segons l'estratègia Espartero. Avís de la precisió quirúrgica amb què poden i estan disposats a actuar.

EL VORAVIU

TEXT
JOAN VALL I CLARA
jvall@lrp.cat

DIBUIXOS
JORDI SOLER
jsoler@lrp.cat

La Corpo és per al món audiovisual una gran plantació d'eucaliptus que ha deixat erm el sotabosc

Els paracaigudistes amb les banderes espanyoles són un avís de la precisió quirúrgica amb què poden i estan disposats a actuar

Som etarres. Aquesta és l'associació d'idees que busquen contínuament perquè els justifica la pel·lícula

Dissabte

23

JUNY

El bram de Cospedal

Barcelona
Seu del PP català. 11.30 h

Maria Dolores de Cospedal comença a Catalunya la cursa per passar a la segona eliminatòria de les eleccions primàries a la presidència del Partit Popular d'Espanya. Ho fa des de la seu del PPC i l'acompanya l'exministra Dolors Montserrat, que per alguna cosa és la seva portaveu de campanya. El missatge és de llibre blanc d'un partit en què sis candidats miraran a veure qui la diu més grossa sobre

Catalunya: "Ni Puigdemont ni Torra aconseguiran el que ETA no va aconseguir", brama Cospedal. I així, per enèsima vegada, ja ha posat en l'imaginari dels espanyols 2.100.000 electors independentistes com a filoetarres (per utilitzar una paraula del seu argot). I sobretot, que és el que els interessa, ho ha posat en l'imaginari dels ciutadans catalans que se senten espanyols. Necessiten inserir-los el xip de la famosa fractura social. I què millor que sàpiguen que els seus veïns, els seus companys de feina i els amics dels seus fills no som ciutadans que ens sentim catalans. Som etarres. Aquesta és l'associació d'idees que busquen contínuament, perquè és la que justifica la pel·lícula (el relat, que es diu ara) que han guionitzat. I de la qual han posat a disposició càstings, platós, selecció d'exterior, intèrprets, direcció, producció i una immensa dinerada.

Diumenge

24

JUNY

Xala que xalaràs!

Valls
Plaça del Blat. 13 h

Avui és festa. Sant Joan la fa. S'inaugura la temporada castellera i neix XALA!, plataforma de distribució de continguts audiovisuals en *streaming* que ha posat en marxa la Xarxa Audiovisual Local. La temporada castellera es pot seguir en HD per 1,99 euros al mes i hi ha un període de prova gratis de catorze dies. Aquest projecte s'emmarca en el pla estratègic de la XAL 2017-20. Té una versió web i aplicacions per a dispositius Android, Apple i Chromecast. Segons els seus mentors "oferirà contingut d'alta qualitat enfocat a l'explotació en el mercat local i internacional". Ni més ni menys! Traduït al llenguatge que parla el carrer, vol dir que s'havia d'encendre una foguera que generés el fum per tapar el fracàs del canal

La Xarxa Televisions en el dial 159 de Movistar+, que va tancar abans-d'ahir, després de dos anys d'emissions. També abans-d'ahir es va acomiadar de 8tv *Arucitys*, un dels programes més veterans de la televisió catalana (setze anys i 3.378 emissions), que se'n va a La Sexta perquè Godó redueix pèrdues i no en fa prou amb la marxa de Josep Cuní. El panorama audiovisual català no és per xalar. Té més mala peça al teler que el món de la premsa de paper. Necessita una profunda revisió i reestructuració que ha de començar a la Corporació, aquesta gran plantació d'eucaliptus que ha deixat erm el sotabosc.

Dilluns
25
JUNY

Mireu planes porno i veureu

Molins de Rei
Ajuntament. 20.30 h

La manada semblava més o menys lluny. Entre Pamplona, Madrid i Pozoblanco. La dura realitat és que és a casa. Ha passat a Palamós i a Molins de Rei, però podria ser en qualsevol dels 947 municipis de Catalunya. I esgarrija que no en sabem de la missa la meitat. Avui Molins s'ha manifestat amb sortida a l'ajuntament i final a la plaça de les Dones, tot i que ni agressors ni víctima eren de la població. Està molt bé! La solidaritat sempre està molt bé, però en aquest món digital que ens submergeix necessitarem molt més. Tenim menys agressions sexuals registrades que als països nòrdics perquè les víctimes saben que passaran un doble

viacrucis i no denuncien. Proposo que les unitats de policia tan especialitzades a bloquejar pàgines de referèndums trobin la manera de treure de l'abast dels nostres adolescents vídeos als quals arribareu en tres clics i amb títols tan manada com: "Professor de ioga destrossa i viola una de les seves alumnes"; "Viola la filla davant la seva mare lligada i sodomitzada"; "Paio amb ganes de sexe viola la germaneta calenta de la seva nòvia"; "Teen violada pel seu oncle es resigna que la penetri"; "Lliga la seva veïna a un arbre i abusa d'ella com una puta"; "Pare viola brutalment la seva filla per ser una desordenada"; "Se-gresta una dona al gimnàs i la converteix en la seva esclava..."

Dimarts
26
JUNY

Vergonya dins de la vergonya

Barcelona
Palau de la Generalitat. 13.30 h

La consellera Elsa Artadi dona unes xifres que escandalitzen. Són la vergonya dins de la vergonya. Explica quants menors no acompanyats arriben cada any a Catalunya en el flux migratori i com el fenomen ha crescut exponencialment en els darrers anys. El 2016 es van acollir 624 menors. El 2017 gairebé es van multiplicar per tres i en varen ser 1.828. I la previsió per aquest any 2018 és de 3.200. Estem parlant de mainada (si fossin els nostres els considerariem mainada) entre 14 i 17 anys. La majoria han vingut del Marroc i de l'Àfrica subsahariana. O han fet el viatge sols o han perdut els pares pel camí. En tots els casos han vingut perseguint el somni d'una vida millor, d'una oportunitat per treballar i menjar cada dia. La conselleria d'Afers Socials i Família ha anunciat la creació de 400 noves places per atendre'ls i té previst destinar-hi 10,5 milions dels fons de contingència. No sé si és molt o si és poc, si en fan prou o no en tenen ni per començar. El que sí que sé és que això no s'arregla prohibint l'atrancament dels vaixells de rescat ni untant dirigents de països de fora de la Unió perquè instal·lin camps de refugiats. Ni tampoc fent el numeret de València i dient després que un val, però que dos serien massa. Nedem en l'hipocresia. És el que hi ha.

Dimecres
27
JUNY

La Rahola es va picar

Barcelona
Saló de Plens Ajuntament. Fa 21 anys

Avui és vigília que el rei proscrit a Girona faci el paperot a Vilablareix i a Caldes de Malavella entregant premis de la fundació de la seva filla. I tal dia com avui de fa vint-i-un anys, la infanta Cristina, ara proscrita de la família reial perquè no contamina la institució, es feia mereixedora segons el ple de l'Ajuntament de Barcelona de la Medalla d'Or de la ciutat. Aquesta Medalla d'Or de la ciutat ja no la té perquè un altre ple, de l'1 d'abril del 2016, va decidir treure-li, a ella i al president Pujol, alhora que l'atorgava a títol pòstum a Muriel Casals. Fa vint-i-un anys, la medalla a la infanta Cristina la van votar a favor tots els grups de l'Ajuntament excepte els dos regidors del Partit Independentista, Pilar Rahola i Agustí Soler Regàs. Això era públic i co-

negut, però el que jo no sabia és que Agustí Soler les va passar mages perquè la Rahola no el deixés sol en la votació. Tant és així que en una de les primeres actuacions com a Pilar de Catalunya li va voler deixar ben clar en una nota manuscrita que ha aguantat el pas dels anys. "Agustí, no hi ha cap altre discurs que el de l'alcalde sobre aquest tema de la medalla. Ja li explicaràs per què adoptem la posició més radical. Ho troba francament exagerat. Jo també. Sort que no has de fer discurs per justificar-ho. Ja els ho explicaràs als diaris, si t'ho pregunten. Pilar."

Dijous
28
JUNY

Més règim del 78 que mai

Madrid
Diari 'El País'. 07 h

Les coses a Espanya han canviat. Comunicacionalment parlant, vull dir. Tornem a estar en els moments més esplendorosos del règim del 78. Quan els amics de Felipe es reunien a la bodega i planificaven connexions entre ministeris i *El País*, el *Diario independiente de la mañana*. Així el Jesús del gran poder (Jesús de Polanco) i el seu escuder, Juan Luis Cebrián, podien subministrar als espanyols

la dieta mediàtica que convenia. "Felipe diu que és un gerro xinés" (o no). Polanco és mort i Juan Luis Cebrián, cessat i indemnitzat, campa pel despatx d'advocats Cremades & Calvo-Sotelo. Però avui el procediment ha estat el mateix de les millors èpoques. Primer títol i subtítol. "El govern fa el primer pas per traslladar els presos del procés." "Interior pregunta a Larena si té previstes més diligències sobre els líders del procés a la presó." A partir d'aquí, tota la informació, detallada amb gust, era d'una sola font: Interior. Des de primera hora, tots els mitjans han replicat matisant nimietats prèvia trucada al Ministeri que ho confirmava tot. Típic del règim del 78 que hem recuperat. Ara falta veure quants dies falten perquè la caverna mediàtica reaccioni. Recordem que va néixer com a resposta a la dieta mediàtica que fixava *El País*. Tot periodisme de qualitat, ja es veu.

Ras i curt LLUÍS MUNTADA @muntadalluis

Rajoy i Soraya són l'enèsima prova que l'Estat es perpetua a través de substitucions. A part de no neutralitzar la corrupció dels ERO a Andalusia, Pedro Sánchez actualitza el vell sentit imperial d'Espanya. Sens dubte, Llarena serà substituït per un nou Llarena. Canvien els actors. El guió es manté intacte.

Caminada groga a Mont-ral

Diumenge

1

JULIOL

El diumenge dia 1 de juliol a les deu del matí se celebra la "Caminada groga solidària" a Mont-ral, organitzada per l'Associació d'Amics de les Muntanyes de Prades. Els beneficis aniran destinats a l'Associació Catalana pels Drets Civils.

CAMINADA GROGA
1 DE JULIOL - MONT-RAL

 CAMA SOLIDÀRIA PER A L'ASSOCIACIÓ CATALANA PELS DRETS CIVILS
CAMINADA SOLIDÀRIA PER LA CAPÇALERA DEL GLORIETA 8TM KM

Debat a Vilafranca

Dimecres

4

JULIOL

El dimecres 4 de juliol es durà a terme a les 19 h al Casal Societat La Principal de Vilafranca un debat amb el títol *El sistema judicial contra els líders polítics catalans. Us i abus dels tribunals espanyols*. A l'acte, organitzat per l'ANC de Vilafranca del Penedès, hi seran Jaume Alonso-Cuevillas, advocat del president Carles Puigdemont; Olga Arderiu, advocada de l'expresidenta del Parlament de Catalunya Carme Forcadell, i Jordi Pina, advocat de Jordi Sánchez, diputat del Parlament i expresident de l'ANC, i dels també diputats Josep Rull i Jordi Turull. El debat estarà moderat per Ricard Rafecas, director del setmanari *3d8*.

EL SISTEMA JUDICIAL CONTRA ELS LÍDERS POLÍTICS CATALANS
US I ABÚS DELS TRIBUNALS ESPANYOLS

DEBAT AMB:

Jaume Alonso-Cuevillas,
advocat del president Carles Puigdemont

Olga Arderiu,
advocada de Carme Forcadell,
expresidenta del Parlament de Catalunya

Jordi Pina,
advocat de Jordi Sánchez, diputat
al Parlament i expresident de l'ANC, i
dels també diputats Josep Rull i Jordi Turull

Moderat: Ricard Rafecas, director del setmanari *3d8*

Dimecres 4 de juliol
Al Casal -Societat La Principal
 Rbla. Nostra - Senyora, 37 de Vilafranca
A les 19 h del vespre

assemblea.cat

AGENDA REPUBLICANA

Xavi Oltra

xoltra@lrp.cat

Si ens voleu fer arribar les vostres propostes, ho podeu fer a l'adreça agenda@lrp.cat

+ AGENDA

Dimarts, 3 de juliol

Presentació de 'Memòries de l'exili mexicà'

► Sergi Font, president d'Òmnium Gironès, presentarà, a les 19 h, a la terrassa del bar +CUB, a tocar de la plaça de Catalunya de Girona, el llibre *Memòries de l'exili mexicà (primer volum, 1943-1956)*, d'Artur Bladé i Desumvila. A la presentació també hi seran el seu fill, Artur Bladé, i Mon Marquès.

Divendres, 6 de juliol

'Llengua, estat i nació'

► Carles Riera, sociòleg i diputat del Parlament de Catalunya, oferirà el divendres 6 de juliol, a les 19 h, una conferència amb el títol *Llengua, estat i nació*, a la Biblioteca Martí Rosselló de Premià de Mar.

Diumenge, 8 de juliol

Diada groga a Tordera

► Tordera acollirà a la plaça de l'Església (19 h) una "Diada groga," amb lectura de poemes a càrrec de Pepa Arenós i Joan Lluís Bozzo i parlaments dels familiars dels presos.

...i a **SANT ESTEVE DE LES ROURES**

El #gigacalvo!

► Els catalans fem coses, no hi ha veritat més absoluta, i per això el diumenge 8, a les 21 h (que ja fa massa calor), volem batre un altre rècord fent el *calvo* més multitudinari de la història! El #gigacalvo!

A Sant Feliu de Pallerols

Dimarts

3

JULIOL

Cada dimarts i dijous, al municipi de Sant Feliu de Pallerols, a la Garrotxa, es du a terme, a les 19 h, una concentració a la plaça el Firal, per demanar la llibertat dels presos polítics i el retorn dels exiliats. L'acte està organitzat per l'Assemblea Nacional Catalana de Sant Feliu de Pallerols.

LLIBERTAT
PRESOS I EXILIATS POLÍTICS
 CONCENTRACIÓ CADA DIMARTS I DIJOUS
 A LA PLAÇA EL FIRAL A LES 19:00h
 SANT FELIU DE PALLEROLS - LA GARROTXA - GIRONA
 assemblea.cat

Conferència, 'Internacionalitzem'

Dijous

5

JULIOL

Mikko Kärnä, parlamentari finlandès; Albert Ginjaume, excònsol de Finlàndia, i Anna Arqué, portaveu als Països Catalans de la International Commission of European Citizens (ICEC), seran els protagonistes de la conferència *Internacionalitzem. Catalunya, com ens veuen?*. L'acte, moderat pel filòleg català, hispànic i anglès Toni Tobella, se celebrarà al Teatre de Sarrià de Barcelona, a dos quarts de vuit del vespre. La conferència està organitzada per l'Assemblea Nacional Catalana de Sarrià-Sant Gervasi.

Conferència
Internacio-nalitzem
Catalunya, com ens veuen?
 Amb: **Mikko Kärnä**
 Vice parlamentari i activista per la democràcia de Lapònia (Finlàndia).
Albert Ginjaume
 Ex Cònsol de Finlàndia a Catalunya.
Anna Arqué
 Portaveu als PPCC de la International Commission of European Citizens - ICEC.
Moderador: Toni Tobella
Dia: 5 de juliol
Hora: 19.30h
Lloc: Teatre de Sarrià
 (Cami del Pare Miquel Sarrià, 8)
 Fem País Construïm República
 assemblea.cat
 ÒMNIMUM

Ras i curt MARTA ROQUETA @martaroqueta

Els Jocs Mediterranis són la decadència d'un model basat a fer avançar les ciutats a còpia d'esdeveniments. La xarona cerimònia d'obertura i la mala organització són fruit d'un "tot per al territori però sense el territori" que combina el pitjor del provincianisme i l'espanyolisme.

Xerrada d'Elisenda Paluzie

Dijous
5
JULIOL

La sala d'actes del Centre Cultural de Ripollet acollirà dijous, a les 20 h, una xerrada amb l'Elisenda Paluzie, presidenta de l'ANC, amb el títol *Situació política actual, perspectives de futur i paper de la societat civil*.

assemblea Us convida a una **xerrada amb l'Elisenda Paluzie, presidenta de l'ANC**

SITUACIÓ POLÍTICA ACTUAL, perspectives de futur i paper de la societat civil

Dijous 5 de juliol a les 20 del vespre

Sopar groc a Valls

Divendres
6
JULIOL

La sala Kursaal de Valls acollirà el divendres 6 de juliol, a les 21 h, un sopar groc al qual assistiran Elisenda Paluzie, presidenta de l'ANC, i Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium Cultural.

SOPAR GROC DE VALLS al Kursaal
DIVENDRES 6 DE JULIOL (21 H)

Amb la presència d'Elisenda Paluzie (presidenta de l'ANC), Marcel Mauri (vicepresident d'Òmnium) i membres dels presos i exiliats polítics

Preu del sopar: 20 € (25 € de sopar i 10 € de beure). Tiquet aproximat 30 €.

Tiquets a la venda del 2 de juny al 3 de juliol a:
ANC: Valls per la Llibertat (davant de Sant Roc) els dissabtes d'11 a 13 h
Demòcrata (passatge dels Capotorns, 17) els dimarts i dijous de 18 a 21 h
Libertat Nova (carrer de la Cort, 66)
Marxant (passatge de l'Estació, 20)

valls **assemblea** **ÒMNIMUM**

'Berga, un poble empresonat'

Divendres
6
JULIOL

La Comissió Poble Empresonat organitzarà el cap de setmana, del 6 al 8 de juliol, l'acció *Berga, un poble empresonat*, a la plaça de les Fonts del municipi del Berguedà. L'acció consistirà a tancar-se en una presó per posar de manifest el dèficit democràtic que viu l'Estat espanyol. El lema és *Entra a la presó per solidaritat, per dignitat i com a denúncia*. L'organització té obertes les inscripcions a www.unpobleempresonat.cat

Organitza: Comissió Poble Empresonat

BERGA UN POBLE EMPRESONAT

PLAÇA DE LES FONTS DEL 6 AL 8 DE JULIOL DE 2018

Entra a la presó: ✓ per solidaritat ✓ per dignitat ✓ com a denúncia

INSCRIU-TE A:
www.unpobleempresonat.cat

Sopar groc a Solsona

Divendres
6
JULIOL

La sala polivalent de Solsona acollirà el divendres dia 6 un sopar groc solidari, a les 21 h. L'acte està organitzat per l'ANC de Solsona, amb la col·laboració d'Òmnium, la CUP, el PDeCAT, ERC i els restaurants de la zona. El mateix divendres 6 de juliol també hi haurà sopars grocs, a les 20 h, a Cerdanyola del Vallès; al pavelló Molí de l'Esquerra de Balaguer i a la plaça de l'Estació de Masquefa, on també es farà una taula rodona.

PER A QUI LI AGRADI... MENJAR BE

Simfonia de gustos, tastets en groc d'una vintena de restaurants i establiments de Solsona i Olius

SOPAR GROC

6 de juliol 21 h. Sala Polivalent de Solsona

Tiquets a Cal Déesos, ca l'Estel i Parroquia Adalina fins al 30 de juny

assemblea.cat

'Demà pots ser tu', al Poblenou

Dissabte
7
JULIOL

El dissabte 7 de juliol es presentarà al barri del Poblenou de Barcelona la campanya *Demà pots ser tu*, a la plaça Can Felipa, a partir de les 19.30 h. A l'acte, organitzat per Òmnium Cultural Sant Martí, hi intervindran Jordi Pesarrodona, comediant; Guillermo Martínez-Vela, director d'*El Jueves*; Simona Levi, activista i cofundadora d'Xnet; Pepe Beúnza, de Novact - Institut Internacional per l'Acció Noviolenta, i Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium Cultural, a més de represaliats locals. L'acte anirà acompanyat d'un sopar solidari, a les 22 h.

INICI DE SIGNATURES I INSCRIPCIÓ PER L'ACTE DE LES 18 H. ENLLEGIU-TE A L'ESTAT ESPANYOL

DEMÀ POTS SER TU

SANT MARTÍ (BARCELONA)
7 DE JULIOL - 19.30 H
PLAÇA DE CAN FELIPA

LA CONSTITUCIÓ NO HA SIGUT NI SERÀ RESPECTADA EN L'ESTAT ESPANYOL

COMA PERILL LA LIBERTAT D'EXPRESSIÓ A L'ESTAT ESPANYOL?

Sopar solidari a Sant Andreu

Dissabte
7
JULIOL

El dissabte 7 de juliol, a les 20 h, se celebrarà un sopar solidari amb el lema #FreeJunqueras, al barri de Sant Andreu (Barcelona). El sopar tindrà lloc, concretament, al carrer Served, on va néixer Oriol Junqueras.

És imprescindible reservar prèviament per WhatsApp al 661 782 637. Tots els beneficis de l'acte, en què hi haurà actuacions musicals, es destinaran a l'Associació Catalana pels Drets Civils.

#FREEJUNQUERAS

Dissabte 7 de juliol, 20 h.
Carrer Served (Sant Andreu)
Amb actuacions musicals

Preu: 20€ Imprescindible reserva prèvia del tiquet per al sopar
Places limitades. Reserva el teu tiquet per WhatsApp al 661782637

Tots els beneficis aniran destinats a l'Associació Catalana pels Drets Civils

Ras i curt MARIONA ISERN @marionaisern

El sector de la pagesia sempre ha estat un dels més menystinguts i oblidats. Gent que dedica la vida al camp i que fa que els aliments arribin arreu. Molts, com Jaume Collboni, no entenen que la pagesia és vint-i-quatre hores al dia i set dies a la setmana. Que no hi ha vacances ni reconeixement social.

ENTRETENIMENTS

Jordi Soler jsoler@lpr.cat

ENREVESSATS JORDI SOLER jsoler@lpr.cat

Horizontals: 1.- De manera que tothom estigui d'acord. 2.- Afalacs, enaltiments. Variació de l'altura del nivell dels mars de França. 3.- Parella de romans. Un company francès que arriba d'orient. El mig dígraf de sempre ja el tenim aquí. Geleu sense fer remor. 4.- Entra i surt del terrat. També se'n deia 'Patufet', a casa nostra, d'aquesta revista per a infants (i no tan infants). Tornaré a repartir pistoles. 5.- El nom francès i espanyol d'una ciutat de Bèlgica a la regió flamenca (aquí l'escrivim amb dues os). Del dret és un Sant Hilari famós per les seves aigües. 6.- Del dret és una famosa ciutat de l'antiga Mesopotàmia. L'altra meitat del dígraf. Capgirat fonament. Robot Assisted Laparoscopic Prostatectomy. 7.- Ho és aquella persona a qui qualsevol situació una mica pertorbadora l'afecta notablement. 8.- Dwarf Athletic Association of America. Fecundació In Vitro. Fa sonar l'olor molt fort. Fa sonar la màscara macabra. Xifra romana. 9.- Fa sonar dos robots dropos. Entra i surt de Liverpool. Eixorivit, vivificat. 10.- Enfastidiria, importunaria. Parlant d'informàtica, i davant de 775, també és conegut com a *Socket T* aquest port per a CPU d'Intel. 11.- Capgirat tallista estatuari. En anglès, i del dret, resulta força avorrit. 12.- Qualsevol dels dos forats del nas. Propietat dels cossos de ser situats a l'espai i ocupar-ne una porció determinada. 13.- Fan sonar els pistrincs. Xifra romana. Pregunta pel lloc. Fa sonar cinc mil crítics insípids. Punt cardinal. Ara el dígraf ens ha sortit sencer. 14.- Aquestes substàncies s'anomenen així perquè bloquen o modifiquen l'acció dels estrògens.

1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														

Verticals: 1.- Costum freqüent de masturbació clitorídia. 2.- El de fetge de bacallà té un grapat de vitamines. Addició, annexió. Municipi francès situat al departament de la Costa d'Or, a la regió de Borgonya - Franc Comtat. 3.- Tipus de teatre japonès. Teatí mut. Munt gros de palla, disposada al voltant d'un pal vertical que l'aguanta. Entra i surt de Tor-

rent. 4.- La capital d'Austràlia. La comunitat d'aquest sant va ser fundada a Roma l'any 1968 en acabar el Concili Vaticà II. 5.- Una ceba a Liverpool. Fa sonar tres-centes estrelles. Lletres alfabèticament consecutives. Fa sonar més de cent espelmes ben enceses. 6.- Sigla discogràfica. Derrota total. Fèmur. 7.- D'una manera depressiva, ni més ni menys. 8.- Associació de persones amb Ostomia d'Espanya. S'enfila aquella planta herbàcia biennal de la família de les umbel·líferes (*Pastinaca sativa*). Als extrems del rotor. 9.- Adeu desvocalitzat. Es deia Francesc, era de Verges i va fundar la Lliga Regionalista. Lògica resposta nupcial. Els gironins el fem cagar per Nadal. 10.- Capa de pintura cap amunt. Mig nom d'en Marx. Batré les teles al molí draper per tal de donar-les consistència. Entra i surt del gulag. 11.- Aquest mar banya Istanbul. Fa sonar molt poc foc. El nom de la presentadora de televisió Igartiburu i de l'actriu de cinema nord-americana Hathaway. 12.- Aton lacisum. Darrers moments d'un àpat, d'una festa, d'un espectacle. Repetiu ara el punt cardinal del 13 horitzontal. 13.- Taca fosca, negra. Figuradament enverinaré, amargaré. 14.- Es pot dir que, en major o menor mesura, tots ho som.

SUDOKU

	4	8		1		9			
6				9	7	4			
		9		2				3	
4	9				3			1	
	5			7	9	8		3	
				4		1			
5	7							8	
		6						9	1
9					2				3

FÀCIL

	6		5					
3				9				
9		2		8		5		
	9			3	8			2
		4			2	1		
		7			4			
	8		7					
4				2		3	6	
				6		8	9	4

DIFÍCIL

JEROGLÍFIC

**CUCANYA
COLOM
NOTA I ATON**

Residència molt distingida

SOLUCIONS

Jeroglífic
Palau reial (Pal Au Re i al)

Enreversat horitzontals
1.- Concordadament. 2.- Lloances. Marée. 3.- II. niapoc. R. GL. 4.- T. TBO. Rearmarè. 5.- Ostende. micas. 6.- rU. R. esab. RALP. 7.- Impressionable. 8.- DAAA. FIV. O. A. C. 9.- O. L. Reviscolat. 10.- Molestaria. LGA. 11.- aregtaml. raerd. 12.- Nariu. Extensió. 13.- II. D. On. I. N. RR. 14.- Antiestrògens.

DIFÍCIL

7	6	8	5	1	3	4	2	9
3	4	5	2	9	7	6	8	1
9	1	2	4	8	6	5	7	3
5	9	6	1	3	8	7	4	2
8	3	4	9	7	2	1	5	6
1	2	7	6	5	4	9	3	8
6	8	3	7	4	9	2	1	5
4	5	9	6	8	2	1	3	7
2	7	1	3	6	8	5	9	4

FÀCIL

2	4	8	3	1	5	9	6	7	
6	3	5	9	7	4	1	8	2	
7	1	9	2	8	6	4	3	5	
4	9	7	5	6	3	2	1	8	
1	5	2	7	9	8	3	4	6	
8	6	3	4	2	1	7	5	9	
5	7	1	6	3	9	8	2	4	
3	2	6	8	4	7	5	9	1	
6	9	8	4	1	5	2	6	7	3

Quant et costen els Borbons?

En antivirus

8.100 €/any

Fes-te republicà a www.lrp.cat
o trucant al 972 186 400

* La subscripció en paper també inclou
accés als continguts digitals.

Subscripció anual:

Paper* — 72 €

Digital — 12 €

LA REPÚBLICA

Tavernia

Joan Poyano & Teo Perea

